

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
Administratie Werkgelegenheid
afdeling Tewerkstelling
cel Migratie

Markiesstraat 1
1000 Brussel
Website: www2.vlaanderen.be/werk

JAARRAPPORT 2001

TEWERKSTELLING VAN BUITENLANDSE WERKNEMERS IN HET VLAAMSE GEWEST

0 INHOUDSOPGAVE

0	INHOUDSOPGAVE	2
1	INLEIDING	5
2	BEGRIPSOMSCHRJVING	8
3	ALGEMEEN OVERZICHT	15
3.1	A-KAARTEN	19
3.1.1	Reglementering.....	19
3.1.2	Algemene evolutie.....	19
3.1.3	Situatie 2001.....	20
3.1.4	Leeftijdscategorieën en geslacht.....	21
3.1.5	Belangrijkste nationaliteiten.....	21
3.1.6	Bemerkingen bij de statistische tabellen.....	22
3.2	B-KAARTEN	25
3.2.1	Algemene evolutie.....	25
3.2.2	Situatie 2001.....	25
3.2.3	Belangrijkste categorieën	26
3.2.4	Provinciale spreiding uitgereikte B-kaarten	26
3.2.5	Bemerkingen bij de statistische tabellen.....	27
3.3	EERSTE AANVRAGEN.....	29
3.3.1	Algemene evolutie.....	29
3.3.2	Situatie 2001.....	30
3.3.3	1e Aanvragen met immigratie	34
3.3.4	1e Aanvragen zonder immigratie.....	35
3.3.5	Provinciale spreiding eerste aanvragen	36
3.4	HERNIEUWINGEN	38
3.4.1	Algemene evolutie.....	38
3.4.2	Situatie 2001.....	39
3.4.3	Provinciale spreiding hernieuwingsaanvragen	40
3.5	WEIGERINGEN.....	41
3.5.1	Algemene evolutie.....	41
3.5.2	Situatie 2001.....	41
3.6	BEROEPSCHRIFTEN	43
3.6.1	Reglementering.....	43
3.6.2	Algemene evolutie.....	45
3.6.3	Situatie 2001.....	45
4	RESULTATEN VOLGENS “CATEGORIEËN” B-KAART	46
4.1	EVOLUTIE	46
4.2	PROVINCIALE VERDELING.....	47
4.3	STAGIAIRS.....	48
4.3.1	Reglementering.....	48
4.3.2	Algemene evolutie.....	49
4.3.3	Provinciale verdeling.....	50
4.3.4	Belangrijkste nationaliteiten.....	50
4.3.5	Sectorale spreiding.....	51
4.3.6	Bemerkingen bij de statistische tabellen.....	52
4.4	BEROEPSOPLEIDING.....	53
4.4.1	Reglementering.....	53
4.4.2	Belangrijkste nationaliteiten en sectoren.....	53
4.4.3	Bemerkingen	53
4.5	AU PAIR-JONGEREN.....	54
4.5.1	reglementering.....	54
4.5.2	Algemene evolutie.....	57
4.5.3	Provinciale verdeling.....	58

4.5.4	Nationaliteiten.....	59
4.5.5	Bemerkingen bij de statistische tabellen.....	60
4.6	GESPECIALISEERDE TECHNIEKERS.....	62
4.6.1	Reglementering.....	62
4.6.2	Algemene evolutie.....	62
4.6.3	Provinciale verdeling.....	63
4.6.4	Belangrijkste nationaliteiten.....	63
4.6.5	Sectorale spreiding.....	64
4.6.6	Bemerkingen bij de statistische tabellen.....	65
4.7	ARTIESTEN.....	66
4.7.1	Reglementering.....	66
4.7.2	Algemene evolutie.....	67
4.7.3	Provinciale verdeling.....	68
4.8	BEROEPSSPORTERS.....	69
4.8.1	Reglementering.....	69
4.8.2	Algemene evolutie.....	69
4.8.3	Provinciale verdeling.....	70
4.8.4	Belangrijkste nationaliteiten.....	71
4.8.5	Sporttakken tewerkstelling.....	71
4.8.6	Bemerkingen bij de statistische tabellen.....	72
4.9	HOOGGESCHOOLDEN EN LEIDINGGEVENDEN.....	78
4.9.1	Reglementering.....	78
4.9.2	Voorafgaande opmerking.....	78
4.9.3	Algemene evolutie.....	79
4.9.4	Provinciale verdeling.....	81
4.9.5	Belangrijkste nationaliteiten.....	81
4.9.6	Sectorale spreiding per provincie.....	82
4.9.7	Bemerkingen bij de statistische tabellen.....	84
4.10	NAVORSERS EN GASTHOOGLERAREN.....	89
4.10.1	Reglementering.....	89
4.10.2	Algemene evolutie.....	90
4.10.3	Provinciale verdeling.....	91
4.10.4	Belangrijkste nationaliteiten.....	91
4.10.5	Bemerkingen bij de statistische tabellen.....	92
4.11	STUDENTEN.....	93
4.11.1	Reglementering.....	93
4.11.2	Algemene evolutie.....	93
4.11.3	Provinciale verdeling.....	94
4.11.4	Belangrijkste nationaliteiten.....	95
4.11.5	Sectorale spreiding.....	96
4.11.6	Bemerkingen bij de statistische tabellen.....	96
4.12	GEMACHTIGD OF TOEGELATEN VERBLIJF.....	98
4.12.1	Reglementering.....	98
4.12.2	Algemene evolutie.....	99
4.12.3	Provinciale verdeling.....	99
4.12.4	Sectorale spreiding.....	99
4.12.5	Bemerkingen bij de statistische tabellen.....	100
5	VOORLOPIGE ARBEIDSVERGUNNINGEN.....	101
5.1	INLEIDING.....	101
5.2	ALGEMENE EVOLUTIE.....	102
5.3	PROVINCIALE VERDELING.....	104
5.4	SECTORALE SPREIDING.....	105
5.5	NIET ONTVANKELIJKE AANVRAGEN:.....	105
5.6	SLACHTOFFERS MENSENHANDEL.....	106
5.6.1	Reglementering.....	106
5.6.2	Algemene evolutie.....	106
5.6.3	Sectorale spreiding.....	106
5.6.4	Nationaliteiten.....	106
5.7	KANDIDAAT VLUCHTELINGEN.....	107
5.7.1	Reglementering.....	107
5.7.2	Provinciale verdeling.....	107
5.7.3	Sectorale spreiding.....	108

5.7.4	<i>Belangrijkste nationaliteiten</i>	109
5.8	REGULARISATIEAANVRAGERS.....	110
5.8.1	<i>Reglementering</i>	110
5.8.2	<i>Provinciale verdeling</i>	110
5.8.3	<i>Sectorale spreiding</i>	111
5.8.4	<i>Belangrijkste nationaliteiten</i>	112
5.9	REGELING SEIZOENARBEID.....	113
5.9.1	<i>Reglementering</i>	113
5.9.2	<i>Algemene evolutie</i>	113
5.9.3	<i>Provinciale verdeling</i>	115
6	HANDHAVINGSBELEID	116
6.1	INLEIDING.....	116
6.2	ALGEMEEN OVERZICHT.....	116
6.2.1	<i>Aantal uitgevoerde controles: periode van 1 januari 2001 tot en met 31 december 2001</i>	116
6.2.2	<i>Gevolgen van de controles</i>	118
6.3	BIJZONDERE CATEGORIEËN / AANDACHTSPUNTEN 2001.....	119
6.3.1	<i>Beroepssporters</i>	119
6.3.2	<i>Werkzaamheden AIC's en cellen mensenhandel</i>	120
6.3.3	<i>Integrale controles</i>	120
6.3.4	<i>Optimalisering informatica en databestanden</i>	121
7	CONCLUSIES	122
7.1	ALGEMEEN.....	122
7.2	DE GEWIJZIGDE AU PAIR - REGLEMENTERING.....	123
7.3	HET ONTWERP KB VAN 4 DECEMBER 2001 TOT WIJZIGING VAN HET KB VAN 9 JUNI 1999 HOUDENDE UITVOERING VAN DE WET VAN 30 APRIL 1999 BETREFFENDE DE TEWERKSTELLING VAN BUITENLANDSE WERKNEMERS.....	125
7.3.1	<i>Historiek</i>	125
7.3.2	<i>De tekst van het ontwerp KB van 4 december 2001</i>	131
7.3.3	<i>Alternatief voorstel van de migratiediensten op het ontwerp KB</i>	134
8	OVERZICHT VAN DE STATISTISCHE TABELLEN	141

1 INLEIDING

De afdeling Tewerkstelling van de administratie Werkgelegenheid is in het Vlaamse Gewest belast met de toepassing van de regelgeving inzake de tewerkstelling van vreemde werknemers. Zij reikt daartoe in Vlaanderen de arbeidskaarten en -vergunningen uit, weigert aanvragen tot tewerkstellingen en adviseert de minister inzake beroepschiffen tegen de weigeringsbeslissingen.

Dit jaarrapport geeft een overzicht van de in 2001 behandelde aanvragen.

Zoals ieder jaar wordt opgemerkt dat het aantal afgeleverde arbeidskaarten en -vergunningen absoluut géén beeld geeft van het totaal aantal buitenlandse werknemers dat het voorgaande jaar in Vlaanderen werd tewerkgesteld.

Het overgrote deel van de buitenlandse werknemers die in België kunnen worden tewerkgesteld is immers vrijgesteld van de procedure inzake arbeidskaarten en -vergunningen (o.a. onderdanen van de Europese Economische Ruimte, vreemdelingen in het bezit van een vestigingsvergunning, erkende vluchtelingen, studenten tijdens de vakantieperiodes, internationale schouwspelartiesten voor een tewerkstelling kleiner dan drie maand, ...).

In de nieuwe regelgeving die medio 1999 van kracht werd, werden de "vrijgestelde categorieën" nogmaals uitgebreid. In 2000 werd daar nog een nieuwe categorie aan toegevoegd, met name de personen wiens verblijf werd geregulariseerd en aan wie aldus een verblijfstitel van onbepaalde duur werd toegekend.

De vaak gestelde vraag naar de algemene evolutie van de tewerkstelling van allochtone werknemers zal dus niet binnen de context van dit verslag worden beantwoord.

De verplichting tot het opmaken en verstrekken van statistische info rond de tewerkstelling van vreemde arbeidskrachten volgt uit:

- Conventie 97 van de IAO (van 1949) betreffende Migrerende Werknemers;
- Verordening (EEG) Nr. 311/76 van de Raad van 09/02/1976, betreffende de opstelling van statistieken over buitenlandse werknemers;
- artikel 20 van de wet van 30/04/1999, betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers;

In navolging van de analyses van de voorgaande jaren zal in dit verslag opnieuw een opsplitsing naar de verschillende categorieën van vreemde werknemers worden gemaakt.

Waar nodig en relevant wordt de evolutie bij deze categorieën ook verder becommentarieerd.

In de loop van het jaar 2000 werd er door de dienst een nieuwe informaticatoepassing in gebruik genomen voor de dossierbehandeling. Het gaat hier om een “webbased” toepassing waardoor alle gegevens voor het Vlaamse Gewest in één databestand worden ondergebracht, en waardoor nu ook de buitendiensten rechtstreekse toegang hebben tot dit systeem en hun dossiers ook onmiddellijk in het systeem worden ingebracht.

Aan dit programma werd nu ook een performante rapporteringstool toegevoegd. Dat deze ingrijpende operatie niet zonder problemen zou verlopen lag voor de hand. De kinderziektes die hiermee gepaard gingen (en gaan) worden evenwel systematisch verder weggewerkt.

Desondanks blijven in de statistische overzichtslijsten nog een beperkt aantal onvolledige gegevens voorkomen. Deze worden aangeduid met “?” of “onbekend”. Het betreft hier veelal onvolledige gegevens met betrekking tot geslacht, geboortedatum, nationaliteit.

De opgenomen provinciale verdeling geeft voor de uitgereikte arbeidskaarten een indicatie van de concentratie vreemde werknemers binnen een bepaalde regio en kan een duiding zijn van de economische activiteit binnen die regio.

Het aantal aanvragen tot tewerkstelling van vreemde werknemers (=aanvragen tot het bekomen van een arbeidsvergunning en arbeidskaart B) is immers nauw verbonden met de aanwezigheid en vestiging van de bedrijven in de verschillende provincies (zo o.m. rond de haven van Antwerpen, rond de luchthaven van Zaventem, de Gentse Kanaalzone, ...).

Hierbij kan worden vermeld dat er soms belangrijke aantallen van veel voorkomende nationaliteiten worden tewerkgesteld door enkele “grote” werkgevers. Dit kan onder meer het gevolg zijn van occasionele zeer specifieke opdrachten (bvb. de installatie van productielijnen) waarbij grotere groepen werknemers betrokken zijn.

Er dient ook te worden opgemerkt dat er sinds 2000 enkele wettelijke en reglementaire bepalingen werden gewijzigd waarvan sommige een onmiddellijk effect ressorteerden op de afgeleverde vergunningen en derhalve de statistische jaargegevens beïnvloeden:

- KB van 15/2/2000 inzake de tewerkstelling van geregulariseerden op basis van de wet van 22/12/1999, en op basis van de wet van 15/12/191980, B.S., 26/02/2000;
- Omzendbrief van 6/4/2000 betreffende de voorlopige arbeidsvergunningen voor de buitenlandse onderdanen die een aanvraag tot regularisatie van het verblijf hebben ingediend inzake de voorlopige arbeidsvergunning voor regularisatieaanvragers, B.S., 15/04/2000;
- KB van 19/7/2000 tot wijziging van het koninklijk besluit van 9 juni 1999 houdende uitvoering van de wet van 30/04/1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers (inzake de tewerkstelling van beroepssportbeoefenaars en trainers), B.S., 1/08/2000;
- KB 12 september 2001 tot wijziging, wat de au pair-jongeren betreft, van het koninklijk besluit van 9 juni 1999 houdende uitvoering van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers, B.S., 18/09/2001;
- Omzendbrief van 6/02/2001 tot wijziging van de omzendbrief van 6 april 2000 betreffende de voorlopige arbeidsvergunningen voor de buitenlandse onderdanen die een aanvraag tot regularisatie van het verblijf hebben ingediend, B.S., 24/02/2001(ed.2)

2 BEGRIPSOMSCHRIJVING

Arbeidskaart:

De toelating verleend aan een vreemdeling om in België arbeid te verrichten in loondienst.

Arbeidskaart A:

Arbeidskaart van onbeperkte duur en geldig voor alle werkgevers, sectoren en beroepen, door de vreemdeling in principe persoonlijk aan te vragen.

Arbeidskaart B:

Arbeidskaart toegekend aan een vreemdeling als gevolg van de toekenning van een arbeidsvergunning, door een werkgever aan te vragen. In tegenstelling tot de arbeidskaart A is de arbeidskaart B slechts geldig gedurende een welbepaalde periode (meestal 12 maand) en voor een welbepaalde werkgever.

Arbeidsvergunning B:

De toelating verleend aan een werkgever om een bepaalde vreemdeling, voor een welbepaalde arbeidstaak en voor een beperkte periode te werk te stellen. Deze arbeidsvergunning is eventueel hernieuwbaar.

Artiest:

- Schouwspelartiesten, muzikanten en foorreizigers
- Cabaretartiesten¹

Cabaret en cabaretartiest worden in de reglementering als volgt gedefinieerd:

- Cabaret: wat ook de benaming, juridische vorm en sociale doelstelling zij, elke instelling waarvan de reële hoofd- of bijactiviteit bestaat uit het organiseren van spektakels onder de vorm van dans, zang en striptease;
- Cabaretartiest: elke met een arbeidsovereenkomst in dienst genomen persoon om deel te nemen aan een spektakel in een cabaret.

Asielzoekers:

Zie Kandidaat Vluchtelingen

Au Pair-jongeren

Jongeren die naar België komen met het doel hun taalkennis te verrijken en hun persoonlijke vorming te verbeteren en die kost en inwoning genieten in ruil voor licht huishoudelijk werk.

Beroep:

De werkgever wiens aanvraag om arbeidsvergunning wordt geweigerd, alsook de werknemer die in België regelmatig verblijft en aan wie de arbeidskaart wordt geweigerd, kunnen beroep instellen bij de Vlaamse minister bevoegd voor Tewerkstelling. Dit recht op beroep wordt (in hoofde van de werknemer) enkel toegekend aan de vreemdeling die gemachtigd of toegelaten is tot een verblijf in België. Het beroepschrift moet sinds 1/7/1999 ingediend worden binnen de maand na de weigeringbeslissing, bij aangetekend schrijven.

Beroepssporter:

Een beroepssportbeoefenaar is de werknemer die wordt aangeworven met een arbeids-overeenkomst voor betaalde sportbeoefenaar overeenkomstig de wet van 24/02/1978 en de uitvoeringsbesluiten, mits een hogere verloning.

BIVR - Bewijs van inschrijving in het Vreemdelingenregister:

Dit document dekt een verblijf voor langer dan drie maanden van een vreemdeling die in het vreemdelingenregister is ingeschreven. Het kan toegekend worden:

- aan een vreemdeling ingevolge gezinshereniging;
- aan een vreemde student met de vermelding "defpro na studies"
(dit betekent dat de student - normaliter- na de studies België moet verlaten);
- aan een vreemde werknemer voor de duur van de geldigheid van hun arbeidskaart;
- aan een vreemdeling in het kader van duurzame relaties (samenlevingscontracten);
- aan een vreemdeling die een beroepskaart als zelfstandige bekwaam;
- aan een vreemdeling die een regularisatie van zijn verblijf bekwaam.

¹ In de praktijk worden sinds 14/09/1992 géén arbeidskaarten meer toegekend aan cabaretartiesten.

EER-landen :

Dit zijn landen die lid zijn van de Europese Economische Ruimte. Hiertoe behoren de landen van de Europese Unie (EU) en sommige landen van de Europese Vrijhandelsassociatie (EVA). In de tekst wordt eveneens de terminologie “Europese Ruimte” (ER) gehanteerd:

- Landen van de Europese Unie. :
België, Nederland, Duitsland, Luxemburg, Frankrijk, Engeland, Ierland, Italië, Denemarken, Griekenland, Spanje, Portugal, Oostenrijk, Finland en Zweden.
- Landen van de EVA. die tot de EER behoren:
IJsland en Noorwegen.

De onderdanen van voormelde landen zijn vrijgesteld van het bezit van een arbeidskaart om te kunnen werken in België.

- Landen van de EVA die niet tot de EER behoren en waarvan de onderdanen niet vrijgesteld zijn van de procedure inzake arbeidskaarten Liechtenstein en Zwitserland.

I.K. - Identiteitskaart voor vreemdelingen of vestigingsvergunning

(= “gele identiteitskaart”):

Dit document wordt afgeleverd aan een vreemdeling, die in het bevolkingsregister is ingeschreven. Het verblijfsdocument laat een verblijf toe voor een periode van 5 jaar. De houder van deze verblijfskaart is vrijgesteld van het bezit van een arbeidskaart voor het uitoefenen van een beroep in loondienst in België.

Immigratie / Geen Immigratie:

Wanneer een aanvraag ingediend wordt voor een werknemer die voorheen nog niet gemachtigd was tot een verblijf van meer dan drie maand in België, wordt deze gecatalogeerd onder "Immigratie". In de praktijk hanteert de administratie als criterium het verblijfsdocument waarover een werknemer beschikt (van zodra betrokkene een BIVR bezit wordt hij / zij niet beschouwd als een immigrant bij een eerste aanvraag tot tewerkstelling, indien betrokkene niet over een BIVR beschikt, of dit verblijfsdocument de vermelding “tijdelijk verblijf” draagt, wordt hij of zij beschouwd als een immigrant)².

² Deze werkwijze brengt met zich mee dat bvb. Studenten niet als immigrant worden beschouwd, ongeacht het feit of betrokkenen eventueel nieuw in België komen!

Gasthoogleraren:

Personen die:

- houder zijn van een doctoraat op proefschrift of een academische titel die hiermee gelijkgesteld kan worden of
- buitengewone wetenschappelijke verdiensten hebben die blijken uit een attest van de onthalende instelling,
- door een universiteit, een instelling van hoger onderwijs of een erkende wetenschappelijke instelling zijn uitgenodigd met het oog op het verstrekken van onderwijs of het deelnemen aan onderzoeken.

Gespecialiseerde Techniekers (in de vroegere regelgeving "Monteerder Specialisten" genoemd):

Personen die door een arbeidsovereenkomst verbonden blijven met een werkgever die in het buitenland gevestigd is, en die naar België komen om over te gaan tot de montage, het op gang brengen of de herstelling van een, bij die werkgever, in het buitenland vervaardigde installatie.

Hernieuwing:

“Hernieuwingen” worden gedefinieerd als: “de afgifte van een nieuwe arbeidskaart, met het oog op een verdere tewerkstelling van dezelfde werknemer in hetzelfde beroep”.

De arbeidskaarten B worden afgeleverd met een maximum geldigheidsduur van 12 maanden.

Zij zijn meestal hernieuwbaar. Hiertoe dient een aanvraag tot hernieuwing te worden ingediend ten minste 1 maand voor het verstrijken van de geldigheid van de kaart.

Hooggeschoolden

Personen met universitaire of gelijkgeschakelde vorming, die in die hoedanigheid worden tewerkgesteld aan een in het Koninklijk Besluit vastgelegde minimale verloning.

Kandidaat vluchteling:

Personen die om asiel verzochten, zonder dat hierover reeds een definitieve beslissing werd genomen door het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen. Om te kunnen worden tewerkgesteld moet betrokkene over een document beschikken waaruit blijkt dat de asielaanvraag ontvankelijk verklaard werd, en dat het dossier zich nog altijd in de ontvankelijkheidsfase bevindt.

Kandidaat vluchtelingen ontvangen géén arbeidskaart maar wel een afschrift van de “voorlopige arbeidsvergunning” die wordt toegestuurd aan een werkgever die hiertoe een aanvraag heeft ingediend³.

Leidinggevenden:

Personen die een leidinggevende functie (komen) bekleden in een bijhuis of filiaal van een buitenlandse firma.

Navorsers:

Personen die:

- houder zijn van een doctoraat op proefschrift of een academische titel die hiermee gelijkgesteld kan worden of;
- buitengewone wetenschappelijke verdiensten hebben die blijken uit een attest van de onthalende instelling of;
- die door een universiteit, een instelling van hoger onderwijs of een erkende wetenschappelijke instelling zijn geselecteerd en uitgenodigd, om voltijds deel te nemen aan een programma of een project van wetenschappelijk onderzoek gevoerd in de onthalende instelling en hiervoor genieten van een wetenschappelijke omkadering.

Regularisatieaanvragers:

Personen die een aanvraag tot regularisatie van het verblijf hebben ingediend op basis van de wet van 22 december 1999, of die een aanvraag hebben ingediend voor 10/01/2000 op grond van artikel 9,3° van de verblijfwetgeving van 15/12/1980.

Seizoen en gelegenheidswerk in de tuinbouwsector:

- Onder deze regeling voor seizoenarbeid in de tuinbouwsector, kan een kandidaat-vluchteling of een regularisatieaanvrager 65 dagen per jaar werken als seizoenarbeider op basis van een voorlopige arbeidsvergunning. Hij kan deze 65 dagen bij één of bij meerdere werkgevers uitputten.

³ De juridische basis tot het uitreiken van een voorlopige arbeidsvergunning is weliswaar terug te vinden in de wet doch werd tot op heden niet omgezet in een KB, daarom wordt teruggegrepen naar vroegere ministeriële omzendbrieven en circulaires

- Iedere werkgever uit de tuinbouwsector kan per jaar maximum 95 "piekdagen" aanduiden waarop hij wenst te werken met RSZ-vermindering in het kader van seizoenarbeid. Waar voorheen deze piekdagen dienden te worden genomen binnen bepaalde seizoensgebonden periodes, kunnen deze nu door de werkgever over de volledige duur van het jaar worden gespreid. Deze regeling geldt voor alle tuinbouwteelten (met uitzondering van de champignonteelt en voor de aanleg en het onderhoud van parken en tuinen).
- Iedere werkgever dient evenwel in het bezit te zijn van een RSZ-nummer.

Stagiairs:

Personen die, als praktische voortzetting van een theoretische vorming (die men reeds voltooid heeft), een stage vervullen bij een bedrijf of instelling.

Voorlopige arbeidsvergunning :

In de regelgeving wordt enkel voorzien in de toekenning van een voorlopige arbeidsvergunning voor slachtoffers mensenhandel die in het bezit zijn van een aankomstverklaring. In de praktijk worden echter de vroegere omzendbrieven (m.b.t. kandidaat-vluchtelingen) nog steeds toegepast.

In april 2000 werd eveneens de voorlopige arbeidsvergunning voor regularisatieaanvragen ingevoerd.

In voorkomend geval wordt i.p.v. een arbeidskaart en een arbeidsvergunning, enkel een voorlopige arbeidsvergunning, waarvan de geldigheid gekoppeld is aan het bezit van een bepaalde verblijfstatus, uitgereikt.

Op 6 februari 2001 werd er door minister Onkelinx een aanvullende omzendbrief gepubliceerd waardoor het voor de aanvragende werkgever mogelijk werd om personen die binnen de wet van 22 december 1999 een aanvraag tot regularisatie hadden ingediend, onmiddellijk - van bij de indiening van hun aanvraagdossier bij de VDAB - tewerk te stellen.

Vrijstelling⁴:

⁴ Deze attesten werden tot maart 1998 afgeleverd.

Sommige werknemers zijn vrijgesteld van het bezit van een arbeidskaart. Voorheen werden alle aanvragen tot tewerkstelling behandeld en ontving hun werkgever steeds een document "vrijstelling" i.p.v. een arbeidsvergunning. Sinds de wetwijziging in 1998 worden géén geïndividualiseerde attesten meer afgeleverd. De werkgever wordt geacht zelf te appreciëren of de betrokken werknemer inderdaad behoort tot één van de vrijgestelde categorieën.

Vrijgestelde categorieën:

Personen die zijn vrijgesteld van de verplichting tot het verkrijgen van een arbeidskaart in toepassing van artikel 2 van het KB.

Weigering:

Indien niet aan de wettelijke voorwaarden tot toekenning van een arbeidsvergunning en -kaart wordt voldaan, wordt de aanvraag geweigerd.

65-dagen-regeling:

zie "Seizoen en gelegenheidswerk in de tuinbouwsector"

3 ALGEMEEN OVERZICHT

In de eerste helft van het afgelopen decennium werd een opmerkelijke daling vastgesteld van het aantal uitgereikte arbeidskaarten. Waar in 1991 nog 9.306 arbeidskaarten werden afgeleverd in het Vlaamse gewest, daalde dit aantal in 1996 tot 3.774. Sindsdien steeg het aantal toegekende arbeidskaarten weer gestaadig tot 6.156 in 1999. In 2000 wordt er voor het eerst opnieuw een lichte daling vastgesteld tot 6.024. Deze trend zet zich verder door in 2001 tot 5.930.

Waar de daling van het globaal aantal toegekende arbeidskaarten tot op heden uitsluitend te wijten was aan de sterke daling van het aantal arbeidskaarten A (-324) en waar het grootste gedeelte van deze daling werd en wordt gecompenseerd door een stijging van het aantal toegekende arbeidskaarten B (+230), dient de stijging van het aantal B kaarten dit jaar te worden genuanceerd. Immers, in tegenstelling tot de voorgaande jaren, is de totale stijging binnen de groep van de arbeidskaarten B nog enkel het gevolg van het toegenomen aantal hernieuwingen. Waar er de voorgaande jaren ook telkens nog een stijging was bij de arbeidskaarten B die voor het eerst werden toegekend (nieuwe aanvragen met migratie), wordt in 2001 een substantiële daling vastgesteld. De verzwakking van de economische conjunctuur zal hier ongetwijfeld niet vreemd aan zijn.

Zoals uit de verdere uiteenzetting zal blijken is de daling en het verlies aan betekenis van de arbeidskaart A, een gevolg van de uitbreiding van de vrijgestelde categorieën.

De sterke terugval in de loop van 1995 werd veroorzaakt door een wetswijziging die een aantal categorieën vrijstelde van de verplichting een arbeidskaart te bezitten (*cfr. infra* voor verdere analyse en duiding).

Naast de in de reglementering voorziene arbeidskaarten A en B werd in 1994, bij ministeriële omzendbrief, de "*voorlopige toelating tot tewerkstelling voor kandidaat vluchtelingen*" ingevoerd. Deze procedure werd sindsdien verder uitgebreid naar andere categorieën vreemdelingen met een tijdelijk verblijfstatuut (zoals slachtoffers mensenhandel).

Om een totaaloverzicht te verkrijgen van het aantal afgeleverde arbeidsvergunningen, dienen deze "voorlopige arbeidsvergunningen" uiteraard mee in beeld te worden genomen.

In 2000 werd, eveneens via een ministeriële omzendbrief, de mogelijkheid gecreëerd om een voorlopige arbeidsvergunning uit te reiken aan de regularisatieaanvragers⁵.

De tewerkstellingsmogelijkheden voorzien in deze omzendbrief, werden in 2001 nog versoepeld door een aanvullende omzendbrief van 6/02/2001.

In 2001 werden in totaal 18.231 aanvragen ingediend, wat resulteerde in 16.375 positieve beslissingen (arbeidskaarten en vergunningen, inclusief de voorlopige arbeidsvergunningen).

Het aandeel van de voorlopige arbeidsvergunningen (toegekend voor de tewerkstelling van kandidaat vluchtelingen, slachtoffers mensenhandel en regularisatieaanvragers) bedroeg 63,8 % en is nog lichtjes gestegen t.o.v. 2000. Van de 10.445 voorlopige toelatingen werden er 7.220 toegekend aan regularisatieaanvragers.

De stijging van het aantal dossiers in 2001 is bijna uitsluitend toe te schrijven aan deze "tijdelijke nieuwe categorie" vreemde werknemers. Deze categorie is het gevolg van de éénmalige regularisatieoperatie van januari 2000.

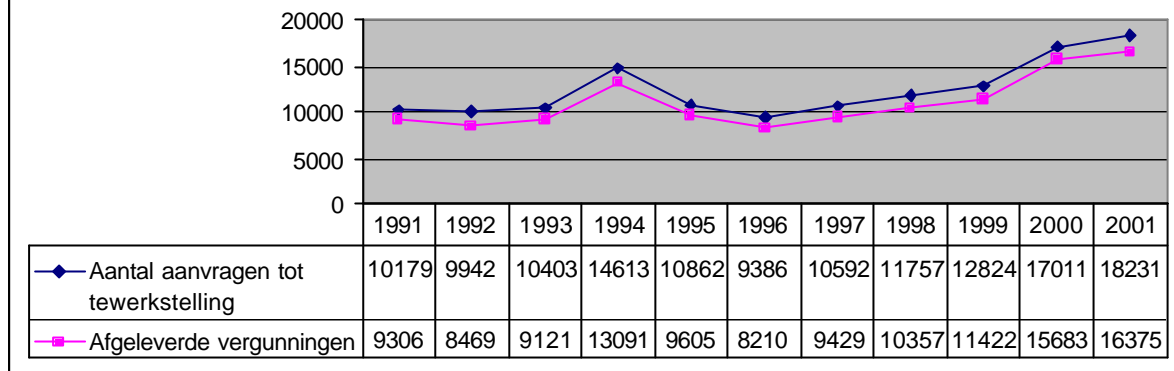
Ofschoon door de bevoegde federale overheid bij de invoering van deze maatregel een snelle en efficiënte afwikkeling in het vooruitzicht werd gesteld, en ofschoon nadien bij herhaling nieuwe "deadlines" werden geformuleerd waartegen de procedure volledig diende te worden afgewerkt, kon ook in 2001 deze belofte niet worden gerealiseerd.

Door de betrokken diensten wordt verwacht dat het uiteindelijk midden 2002 zal zijn vooraleer alle regularisatiedossiers zullen zijn afgewerkt. Logischerwijze zou het aantal aanvragen voor tewerkstelling van deze categorie dan ook zeer sterk moeten dalen vanaf medio 2002.

Vermits ook de stijging van het aantal arbeidskaarten B in het afgelopen jaar dient gerelativeerd (cfr. *supra* en *infra*), gezien onder meer de vooruitzichten op economisch vlak, kan men ervan uitgaan dat het globaal aantal aanvragen in het komende jaar sterk zal dalen.

⁵ Zie definitie, p. 14

Evolutie aantal tewerkstellingsaanvragen en afgeleverde vergunningen

Evolutie afgeleverde arbeidsvergunningen en -kaarten, periode 1991-2001

Evolutie van behandelde arbeidskaarten en -vergunningen in het Vlaamse Gewest (periode 1991-2001)											
Evolutie Vlaanderen	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
TOTAAL afgeleverde kaarten	9306	8469	9121	8217	5305	3774	4480	5783	6156	6024	5930
A-kaarten	4484	4388	5144	5225	2675	1098	1141	1924	1511	833	509
Au-Pairs	65	75	111	140	207	283	390	445	331	60	51
Beroepsopleiding	nieuw									27	7
Beroepssportbeoefenaars	verkregen voorheen "vrijstellingdocument"						230	251	248	241	256
Gasthoogleraar	voorheen samen met navorsers gecatalogeerd									39	46
Gemachtigd of toegelaten verblijf										300	423
Gespecialiseerde Techniekers	47	206	197	230	129	148	106	184	150	422	531
Hooggeschoolden	voorheen samen met leidinggevenden gecatalogeerd									1751	1858
Leidinggevenden							1623	1841	2517	1041	1065
Humanitaire redenen art 9.3°	nieuw									37	10
Navorsers								285	414	400	371
Schouwspelartiesten	951	592	151	99	78	28	37	26	29	28	25
Slachtoffers mensenhandel	voorheen in "andere"									3	36
Stagiairs	167	133	143	79	65	71	71	75	83	190	128
Studenten								218	241	275	320
Andere	3657	3150	3486	2584	2358	2429	882	201	431	377	294
B-kaarten	4822	4081	3977	2992	2630	2676	3339	3859	4645	5191	5421
1e Aanvraag (A+B)	6095	5305	6182	5850	3262	1730	2702	3607	3778	3605	3083
Hernieuwingen (A+B)	2046	2233	2448	1959	1771	1797	1778	2176	2378	2419	2847
Weigeringen	873	1473	1282	1522	1257	1176	1163	1117	1058	638	1083
Beroepschriften	561	568	545	611	474	586	420	474	379	485	331
(NOV) Kandidaat vluchtelingen								101	119		
(NOV) Regeling Seizoenarbeid KV								182	225		
niet ontvankelijke aanvragen								283	344	690	773
(VA) Regeling Seizoenarbeid KV				2437	2150	2218	2000	1916	2263	1762	1600
(VA) Kandidaat Vluchtelingen							949	511	655	1076	1614
(VA) Regularisatie(art 9) Seizoen										27	32
(VA) Regularisatie(wet) Seizoen										2974	3507
(VA) Regularisatie	nieuw									3600	3628
(VA) Regularisatie(art 9)										40	53
(VA) Slachtoffers Mensenhandel										31	11
Voorlopige Toelatingen				7311	6450	6654	7898	6888	8182	9659	10445

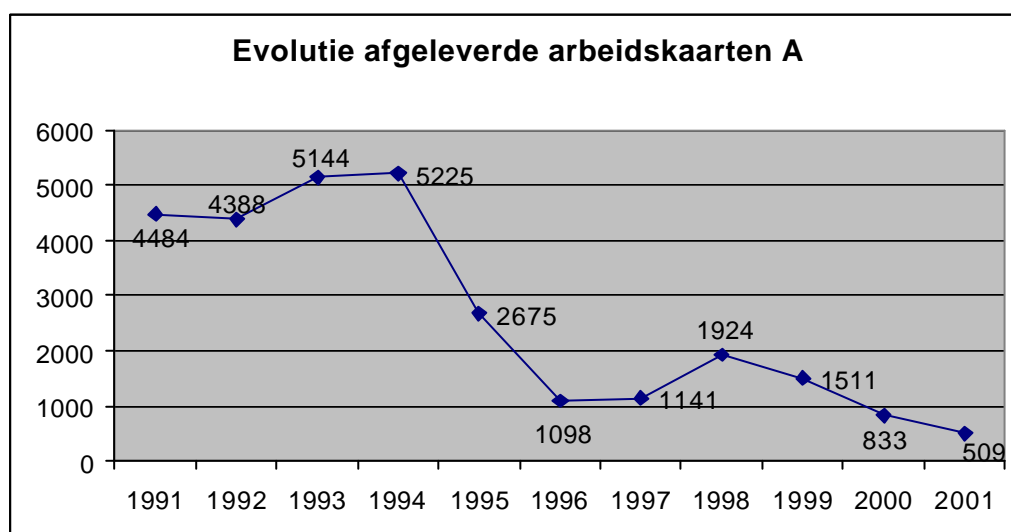
3.1 A-KAARTEN

3.1.1 REGLEMENTERING

Arbeidskaarten A worden toegekend:

- na twee, drie of vier jaar arbeid (afhankelijk van de verblijfstatus van de werknemer en van zijn / haar land van herkomst) verricht tijdens een wettig en ononderbroken verblijf en waarvoor arbeidskaarten werden toegekend;
- aan de vreemdeling die, voor de periode welke onmiddellijk aan de datum van de aanvraag voorafgaat, doet blijken van een wettig en ononderbroken verblijf van vijf jaar in België;
- op grond van familiale banden;
- op grond van diverse criteria (bvb. personen die gebruik maakten van het "recht op terugkeer" en personen die aan de voorwaarden van nationaliteitskeuze voldoen).

3.1.2 ALGEMENE EVOLUTIE

Het stijgende aantal afgeleverde A-kaarten tot 1994 was voornamelijk het gevolg van de toename van het aantal in het verleden afgeleverde B-kaarten (dit doordat het effect van een eerste afgifte van een arbeidskaart B pas 2, 3 of 4 jaar later resulteert in de afgifte van een A-kaart). Voorts betrof het eveneens de 2e en 3e generatie immigranten en personen die op familiale gronden het recht verkregen op een A-kaart.

In de loop van het voorbije decennium zijn de vrijgestelde categorieën stapsgewijs verder uitgebreid. Dit werd geconsolideerd in de wet van 30/04/1999 en het uitvoerings-KB van 09/06/1999. Sedert 1995 zijn bvb. de bezitters van een vestigingsvergunning (=Identiteitskaart voor Vreemdelingen), vrijgesteld van het bezit van een arbeidskaart om te kunnen werken. In 1999 kwamen daar als “belangrijkste” categorie de erkende vluchtelingen bij.

Bij KB van 15/02/2000 (toevoeging van een 23° bij artikel 2 van het KB van 9/6/1999) werden de personen die onbeperkt verblijfsrecht bekwamen op basis van de regularisatiewet van 22/12/1999 of op grond van art 9,3^o van de verblijfswetgeving van 15/12/1980, eveneens vrijgesteld van het bezit van een arbeidskaart om te mogen worden tewerkgesteld.

Mede ingevolge de laatste uitbreiding van het aantal vrijgestelde categorieën is de daling nog sneller en sterker dan oorspronkelijk verwacht.

3.1.3 SITUATIE 2001

Ten opzichte van 2000 daalde het aantal arbeidskaarten A opnieuw met 39% tot nog slechts 509 eenheden. Dit vertegenwoordigt ongeveer 8,6% van het totaal aantal in 2001 toegekende arbeidskaarten (A + B).

Waar het aantal arbeidskaarten A in 1998 nog 33% uitmaakte van het totaal aantal uitgereikte arbeidskaarten (A+B), daalde dit inmiddels naar 25% in 1999, 14% in 2000 en 8,6% in 2001.

In verhouding tot het totaal aantal uitgereikte arbeidsvergunningen (inclusief de voorlopige arbeidsvergunningen) vertegenwoordigt het aandeel van de arbeidskaarten A nog slechts 3 % (5,3% in 2000).

Met het oog op een vereenvoudiging van de regelgeving pleit de migratiedienst dan ook voor de afschaffing van deze categorie van arbeidskaarten. Bovendien blijkt volgens de politiediensten dit type van arbeidskaart het meeste aanleiding te geven tot vervalsingen en misbruiken.

In de praktijk betreft het hier nog slechts een beperkt aantal personen die dit document enkel gebruiken als loutere overbrugging (en meestal voor zeer beperkte duur) naar het ogenblik waarop zij een vestigingsvergunning bekomen en derhalve vrijgesteld worden van de procedure tot het bekomen van arbeidskaarten en vergunningen.

Gezien de steeds beperktere toepassing enerzijds en gezien anderzijds de meeste van deze personen ofwel in aanmerking komen voor een arbeidskaart B ofwel reeds in het bezit zijn van een arbeidskaart B, is het verder in stand houden van de arbeidskaart A dan ook niet langer gewenst.

3.1.4 LEEFTIJDSCATEGORIEËN EN GESLACHT

Leeftijdscategorie	A-kaarten per leeftijdscategorie - 2001			
	man	?	vrouw	Totaal
geslacht				
<16	0	0	0	0
16 - 17	4	1	1	6
18 - 19	15	0	6	21
20 - 24	43	3	42	88
25 - 29	56	8	45	109
30 - 34	64	3	35	102
35 - 39	43	2	28	73
40 - 44	34	1	14	49
45 - 49	11	2	8	21
50 - 54	6	0	6	12
55 - 59	3	0	0	3
60 - 64	0	0	0	0
65 +	18	1	6	25
Totaal:	297	21	191	509

3.1.5 BELANGRIJKSTE NATIONALITEITEN

Afgeleverde A-kaarten - 2001		
Nationaliteit	Totaal	% aandeel
Totaal	509	100%
Marokkaanse	85	16,70%
Turkse	53	10,41%
Joegoslavische	41	8,06%
Armeense	39	7,66%
Congolese	28	5,50%
Bosnische	25	4,91%
Bhutaanse	20	3,93%
Indische	18	3,54%
Pakistaanse	15	2,95%
Russische	14	2,75%
Bulgaarse	11	2,16%
Nigeriaanse	9	1,77%
Ghanese	8	1,57%
Amerikaanse	7	1,38%
Georgische	7	1,38%
Poolse	6	1,18%
Iraakse	6	1,18%
Albanese	6	1,18%

3.1.6 BEMERKINGEN BIJ DE STATISTISCHE TABELLEN

Het overgrote gedeelte van de arbeidskaarten A (347 of 68,2%) betreft vreemdelingen die reeds in België verblijven. Zij worden meestal toegekend op basis van gezinshereniging.

De impact van de ontheemde Bosniërs die in 1998 in belangrijke mate de oorzaak waren van de onverwachte stijging van het aantal arbeidskaarten A is in de loop van 1999 gedaald. Deze trend heeft zich in 2000 en 2001 verder doorgezet.

In 2001 waren Bosnië en ex-Joegoslavië nog goed voor 13% van het totaal aantal uitgereikte arbeidskaarten A.

Sinds het in voege treden van de nieuwe reglementering van 9/6/1999 werd het mogelijk om, overeenkomstig de ter zake gestelde voorwaarden, een arbeidskaart A toe te kennen aan iedere bezitter van een wettelijke verblijfstitel (zoals bvb. een Attest van Immatriculatie)⁶.

Dit heeft tot gevolg dat asielzoekers wiens ontvankelijk verklaarde asielaanvraag nog niet ten gronde werd behandeld, toch in aanmerking komen voor een arbeidskaart A.

In 2001 werden op die manier nog 158 arbeidskaarten A (31,7%) uitgereikt aan kandidaat-vluchtelingen van wie de aanvraag zich sedert ten minste 5 jaar in de ontvankelijkheidsfase bevond.

De administratie is, mede op basis van de voorbereidende parlementaire stukken, van oordeel dat dit niet de oorspronkelijke bedoeling van de wetgever was. Mocht de oorspronkelijke bedoeling van de wetgever worden gevolgd, dan zou het aantal afgeleverde arbeidskaarten A nog substantieel lager zijn!

De arbeidskaart A is dan ook de laatste jaren herleid tot een loutere overbrugging naar het ogenblik waarop betrokkenen de vestigingsvergunning (gele identiteitskaart) bekomen. Vanaf dat ogenblik zijn zij immers vrijgesteld van het bezitten van een arbeidskaart om te kunnen worden tewerkgesteld.

De uitbreiding van de vrijgestelde categorieën naar "geregulariseerden" op grond van de regularisatiewet van 22/12/1999 en artikel 9,3^o van de verblijfwetgeving, heeft deze toestand nog verscherpt.

⁶ In de vorige reglementering kwamen enkel de personen, in het bezit van een "regelmatig verblijf" in aanmerking voor het bekomen van een arbeidskaart A. Kandidaat vluchtelingen wiens asielaanvraag nog niet ten gronde was behandeld, vielen hier niet onder!

De cijfers bevestigen dat de voortdurende uitbreiding van de vrijgestelde categorieën de noodzaak van het in stand houden van de arbeidskaart A overbodig maakt.

Bovendien mag worden verondersteld dat de meeste kandidaat-vluchtelingen (die ingevolge de nieuwe regelgeving, op basis van een Attest van Immatriculatie en voldoende jaren verblijf, in aanmerking kwamen voor een arbeidskaart A) zullen zijn ingestapt in de eenmalige regularisatieprocedure, waarbij naar verluidt meer dan 80% van het totaal aantal ingediende dossiers van de regularisatiecommissie een positief advies heeft bekomen.

Bij omzetting van dit advies in een positieve beslissing zullen deze personen automatisch vrijgesteld zijn van de procedure inzake arbeidskaarten.

De administratie is evenwel van oordeel dat de selectieve uitbreiding van het aantal vrijgestelden in de voorgaande jaren vaak in strijd was met het gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel.

Zo houdt de uitbreiding van de vrijstelling naar de categorie van de geregulariseerden een ongelijke behandeling in ten opzichte van sommige personen die slechts in aanmerking komen voor een arbeidskaart A en in sommige gevallen zelfs niet voor een arbeidskaart A maar enkel een arbeidskaart B (bvb. tijdens het eerste jaar van gezinshereniging).

De administratie formuleerde reeds vorig jaar een voorstel tot afschaffing van de arbeidskaart A, gezien in de meeste gevallen het tewerkstellingsrecht toch een afgeleide is van de verblijfssituatie van de vreemdeling. Dit voorstel hield tevens in dat de tewerkstellingsmogelijkheid in voorkomende gevallen beter onmiddellijk op de verblijfstitel zou worden vermeld, zonder dat hierbij nog enige verdere procedure naar de Gewestelijke migratiediensten zou moeten worden gevolgd.

Blijkbaar omwille van vermeende bevoegdheidsconflicten wordt hier door de federale overheid niet op ingegaan. In haar motivatie stelt de federale overheid dat zij de bevoegdheid tot het uitreiken van arbeidskaarten die bij de hervorming van de instellingen aan de Gewesten werd toegekend niet verder wil uithollen door bvb. het afschaffen van de arbeidskaart A en door het uitbreiden van de vrijgestelde categorieën. De vraag die hierbij dient gesteld is wat deze “bevoegdheid” tot het uitreiken van arbeidskaarten voorstelt? Was het niet veeleer de bedoeling van de grondwetgever om aan de Gewesten de nodige instrumenten aan te reiken om een eigen werkgelegenheidsbeleid te kunnen ontwikkelen?

Vermits evenwel de regelgeving inzake tewerkstelling van buitenlandse werknemers tot de bevoegdheid van de federale overheid behoort, en vermits *in casu* het recht op een arbeidskaart A meestal een rechtstreeks gevolg is van een bepaalde verblijfstoestand van de betrokkene, zal het loutere feit van de toekenning van dit recht aan bepaalde categorieën van vreemde werknemers via een vrijstelling (aan te brengen op de verblijfstitel door de gemeentelijke administratie) of via een arbeidskaart (die momenteel trouwens evenzeer door deze zelfde Gemeentelijke administratie wordt uitgereikt nadat ze hen wordt toegestuurd door de bevoegde migratiediensten), zeker geen invloed hebben op het eigen werkgelegenheidsbeleid dat de Gewesten wensen te voeren.

Om toch aan de bezwaren van de federale overheid tegemoet te komen hebben de migratiediensten van de verschillende Gewesten een alternatief voorstel uitgewerkt.

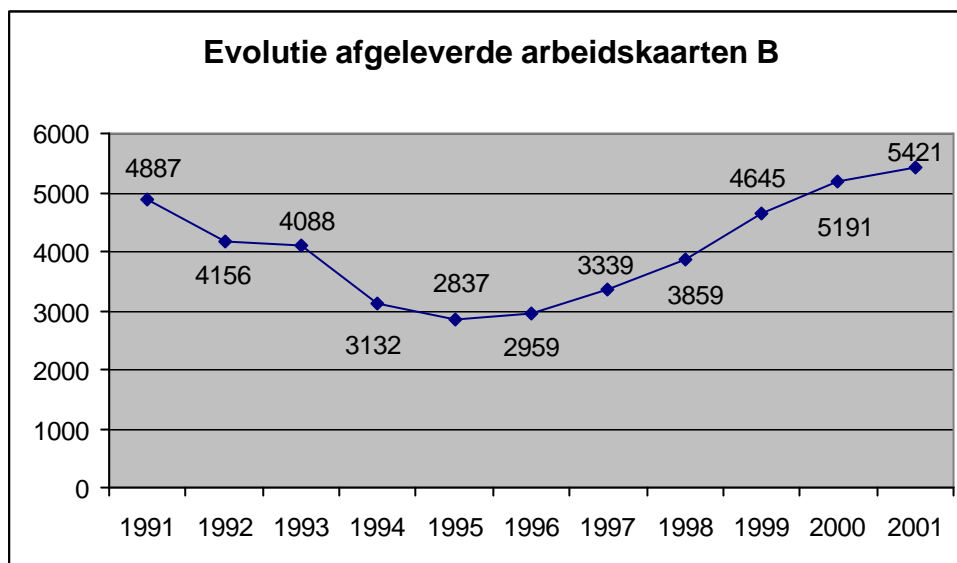
Dit voorstel is *in extenso* terug te vinden in fine bij de conclusies van dit jaarrapport.

Voor wat de huidige arbeidskaart A betreft, zou de tewerkstellingsmogelijkheid opgevangen worden door uitbreiding van de vrijgestelde categorieën, en / of het bieden van de mogelijkheid tot het bekomen van een arbeidskaart C.

De arbeidskaart C zou door de werknemer zelf moeten worden aangevraagd. Zij zou beperkt zijn in tijd (maximum 12 maanden), in tegenstelling tot de arbeidskaart A die een onbeperkte geldigheidsduur heeft. De facto zal het een overbrugging blijven tot op het ogenblik waarop betrokkene een onbeperkt verblijfsrecht bekomt, en derhalve op die basis vrijgesteld is van het bezit van een arbeidskaart.

3.2 B-KAARTEN

3.2.1 ALGEMENE EVOLUTIE

Met betrekking tot de eerste helft van de jaren '90, wordt een daling van het aantal afgeleverde arbeidskaarten B vastgesteld tot 1995. Deze was enerzijds te verklaren door de toetreding van Spanje en Portugal tot de EU (overgangsregeling tot begin 1990), en kwam anderzijds voort uit de totstandkoming van de Europese Economische Ruimte (1993), de veel strengere reglementering voor cabaretartiesten (1993), en de uitbreiding van de vrijgestelde categorieën (1995). Ondanks een verdere uitbreiding van de vrijgestelde categorieën o.m. in 1999 en 2000, werd er sinds 1995 jaarlijks een stijging van het aantal toegekende arbeidskaarten B genoteerd.

3.2.2 SITUATIE 2001

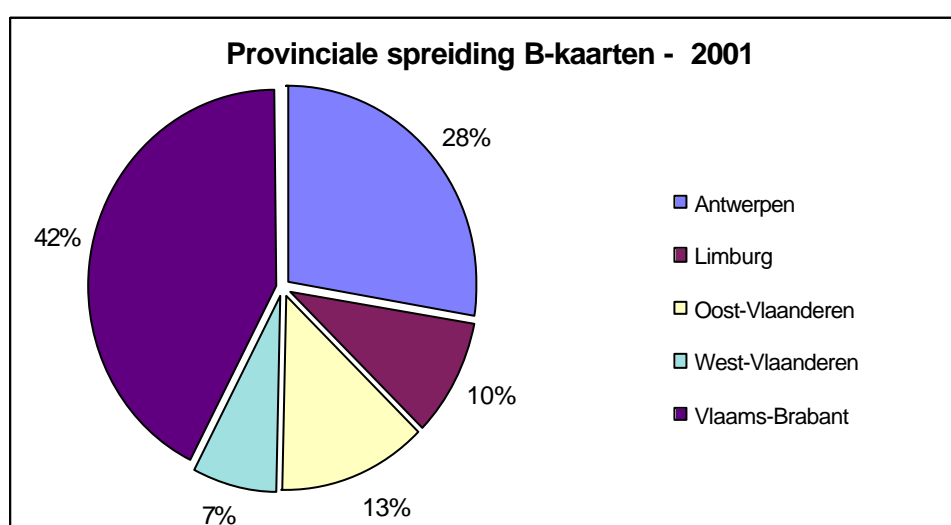
In 2001 werden 5.421 arbeidskaarten B toegekend (dit is 91,4 % van het totaal aantal afgeleverde kaarten). In vergelijking met het totaal aantal afgeleverde vergunningen vertegenwoordigt dit slechts 33,1%. Dit is uiteraard te verklaren door het groot aantal "voorlopige arbeidsvergunningen" dat werd uitgereikt voor de tewerkstelling van regularisatieaanvragers en kandidaat vluchtelingen (aan wie geen arbeidskaarten worden toegekend tijdens de afhandeling van hun regularisatie- of asiendossier).

Ten opzichte van 2000 is het aantal toegekende arbeidskaarten B slechts lichtjes gestegen met ongeveer 1%. Bovendien moet deze stijging worden genuanceerd vermits zij uitsluitend toe te schrijven is aan een stijging van het aantal hernieuwingen, ten dele gecompenseerd door de daling van arbeidskaarten bij nieuwe immigranten.

3.2.3 BELANGRIJKSTE CATEGORIEËN

Aantal arbeidskaarten B naar categorie - 2001		
Categorie	Aantal	% aantal
Hooggeschoolden & leidinggevend	2923	53,92%
Gespecialiseerde techniekers	531	9,80%
Gemachtigd of toegelaten verblijf	423	7,80%
Navorsers	371	6,84%
Studenten	320	5,90%
Beroepssportbeoefenaars	256	4,72%
Stagiairs	128	2,36%
Au-Pairs	51	0,94%
Gasthoogleraar	46	0,85%
Slachtoffers mensenhandel	36	0,66%
Schouwspelartiesten	25	0,46%
Humanitaire redenen art 9, 3°	10	0,18%
Beroepsopleiding	7	0,13%
Andere	294	5,42%
TOTAAL	5421	100,00%

3.2.4 PROVINCIALE SPREIDING UITGEREIKTE B-KAARTEN

3.2.5 BEMERKINGEN BIJ DE STATISTISCHE TABELLEN

Ofschoon er ook in 2001 nog steeds een lichte stijging van het aantal toegekende arbeidskaarten B wordt genoteerd, dient dit toch te worden genuanceerd. In tegenstelling met de voorgaande jaren is deze stijging immers nagenoeg volledig te wijten aan de toename van het aantal *hernieuwingen* (+ 447 eenheden) voor leidinggevend en hooggeschoolden.

De toename van deze hernieuwingen is op haar beurt een rechtstreeks en logisch gevolg van het gestegen aantal nieuwe aanvragen (eerste tewerkstelling veelal met migratie) in de vorige jaren. Het aantal *nieuwe* aanvragen (= 1^e aanvragen, meestal met migratie) voor een arbeidskaart B is in 2001 globaal genomen over alle categorieën heen, gedaald met 198 eenheden. Bij de categorie van de hooggeschoolden alleen bedroeg deze daling 204 eenheden. Vooral de evolutie bij deze laatste categorie duidt op een mindere vraag vanuit het bedrijfsleven.

Het aandeel van hooggeschoolden en leidinggevend personeel in het totaal aantal toegekende arbeidskaarten B bedraagt nog steeds meer dan de helft (ongeveer 54%) van het totaal aantal toegekende arbeidskaarten B.

De administratie blijft van oordeel dat het aangewezen is om de toekenning van arbeidskaarten B voor te behouden aan personen die naar België komen met de enige bedoeling om hier te komen werken, en wiens verblijfsrecht uitsluitend gebaseerd is op motieven van tewerkstelling (dit zijn in principe de echte migrerende werknemers).

Voor personen die evenwel op grond van hun verblijf een recht op toegang tot de arbeidsmarkt bekwamen, lijkt een aanduiding op de verblijfstitel waarin wordt gesteld dat zij mogen tewerkgesteld worden, de meest voor de hand liggende oplossing.

Vermits dit momenteel schijnbaar niet mogelijk is of althans niet wordt in overweging genomen door de bevoegde federale instanties omwille van mogelijke constitutionele en bevoegdheidsconflicten, werd door de migratiediensten een alternatief voorstel ontwikkeld.⁷

⁷ Een meer gedetailleerde bespreking van dit voorstel is opgenomen in de "Conclusies", p. 1226 e.v.

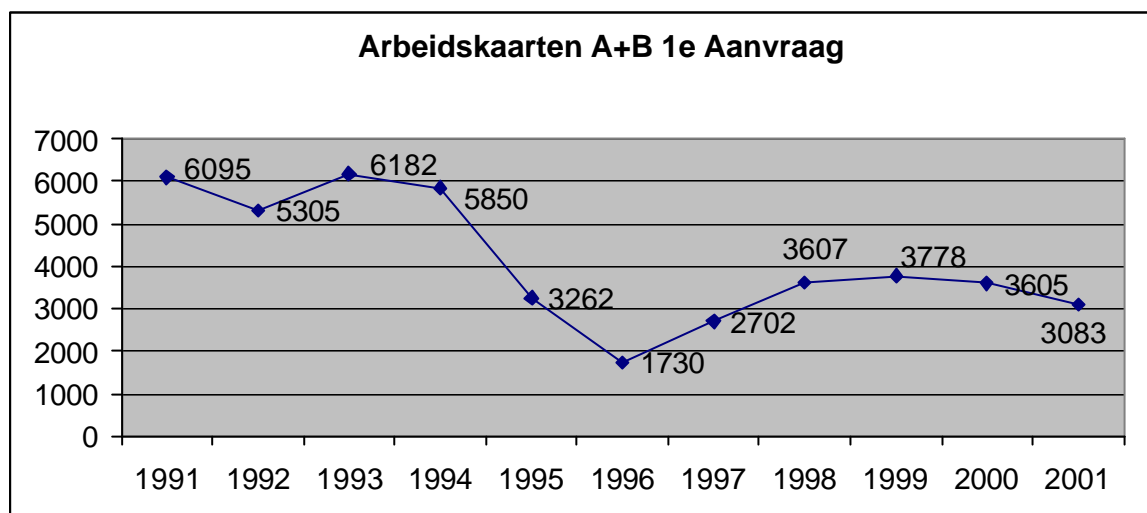

3.3 EERSTE AANVRAGEN

Belangrijke opmerking:

De indeling naar eerste aanvragen en hernieuwingen betreffen zowel A als B-kaarten.

3.3.1 ALGEMENE EVOLUTIE

De eerste aanvragen zijn quasi constant gebleven tot 1994 (± 6.000). Van 1994 tot 1996 werd een aanzienlijke vermindering vastgesteld (tot 1.730). Deze vermindering is hoofdzakelijk te wijten aan de daling van het aantal arbeidskaarten A. De verklaring hiervoor is terug te vinden in de uitbreiding van de vrijgestelde categorieën (houders van gele identiteitskaart en gezinshereniging met EU-onderdanen) en de uitbreiding van de Europese Ruimte.

Van 1996 tot 1999 was er opnieuw een stijging merkbaar. Deze was volledig toe te schrijven aan een sterke toename van het aantal uitgereikte B-kaarten.

In 2000 werd de stijgende trend afgebroken en kwam er een lichte terugval. Deze ombuiging werd nog in sterkere mate doorgezet in 2001. Zoals gezegd is deze daling nu niet enkel meer het gevolg van de nog steeds verdergaande daling van het aantal arbeidskaarten A, maar werd er tevens ook een vermindering van het aantal nieuwe immigraties via de arbeidskaarten B vastgesteld.

3.3.2 SITUATIE 2001

2001	Geen immigratie			Immigratie			TOTAAL		
	A	B	A+B	A	B	A+B	A	B	A+B
Arbeidskaart	A	B	A+B	A	B	A+B	A	B	A+B
1e Aanvraag	347	341	688	162	2233	2395	509	2574	3083
Hernieuwing		2623	2623		224	224		2847	2847
Totaal	347	2964	3311	162	2457	2619	509	5421	5930

In 2001 werden er nog 3.083 arbeidskaarten voor “eerste aanvragen” afgeleverd in het Vlaamse Gewest. Het betroffen 2.574 B-kaarten en 509 A-kaarten.

Ten opzichte van 2000 is het aantal “eerste aanvragen” substantieel gedaald. Dit werd veroorzaakt door een sterke daling van het aantal uitgereikte arbeidskaarten A (van 833 naar 509 of –39%) en tevens door een lichte daling van het aantal uitgereikte arbeidskaarten B (van 2.772 naar 2.574 of - 7,1%). Dit in tegenstelling tot de voorgaande jaren waar er nog telkens een stijging van het aantal toegekende B-kaarten werd genoteerd.

Ofschoon logischerwijze kan worden verwacht dat de wetswijzigingen die betrekking had op regularisatieaanvragers op basis van de specifieke wet van 22/12/1999 en op een deel van de regularisatieaanvragen op grond van art. 9, 3° van de verblijfswet van 15/12/1980 hun grootste impact in 2000 zullen gehad hebben, kan worden verwacht dat het aandeel van het aantal uitgereikte arbeidskaarten A de komende jaren nog verder zal dalen, zij het in beperktere mate. Het ligt bovendien in de lijn der verwachtingen dat de wetgever de vrijgestelde categorieën nog verder zal dienen uit te breiden om tegemoet te komen aan de beginselen van gelijkheid en non-discriminatie.

Het blijft immers onlogisch dat werknemers die in principe over een "sterkere" verblijfssituatie beschikken (zoals bvb. personen die België binnenkwamen in het kader van gezinshereniging) minder rechten zouden creëren dan diegenen die zich in een meer precare verblijfssituatie bevinden (zoals bvb. de regularisatieaanvragers).

Ook is het onlogisch dat personen die op basis van een uitzonderingsregeling in de verblijfswetgeving, waarbij de Dienst Vreemdelingenzaken over een discretionaire beslissingsbevoegdheid beschikt (= artikel 9, derde lid van de verblijfswetgeving van 15/12/1980), een onbeperkt verblijfsrecht bekomen, vrijgesteld zijn van de verplichting een arbeidskaart te bezitten.

Daartegenover staat immers dat personen die gemachtigd werden tot een verblijf door de Belgische ambassade of het Belgisch consulaat in hun land van herkomst op basis van onder meer internationale akkoorden of wetten en besluiten (art. 9, eerste en tweede lid van de wet van 15/12/1980), of personen die wettelijk toegelaten zijn tot verblijf (o.a. gezinshereniging, art. 10 van de wet van wet van 15/12/1980), niet vrijgesteld zijn.

De tewerkstellingsmogelijkheden die voortvloeien uit een uitzonderingsregime op vlak van verblijf (*cfr.* de regularisatie op grond van artikel 9, 3° lid van de verblijfwetgeving) zijn ruimer en procedureel eenvoudiger dan diegene die voortvloeien uit een regelmatig verworven verblijf (*cfr.* artikel 9, 1° en 2° lid van voormelde wet), want in dit laatste geval is er nog wel degelijk een arbeidskaart vereist.

Het is dan ook duidelijk dat op dit punt de reglementeringen en administratieve toepassingen van de verblijfwetgeving en de wetgeving inzake arbeidskaarten beter op mekaar dienen te worden afgestemd.

Ter zake werd er uiteindelijk dan toch door het federaal bevoegde niveau een ontwerp K.B. voor advies aan de Adviesraad voor buitenlandse werknemers voorgelegd. Op dit ontwerp wordt verder ingegaan bij de conclusies van dit rapport.

De verdeling van het aantal afgeleverde arbeidskaarten over de belangrijkste nationaliteiten van de werknemers, geeft volgend beeld:

Belangrijkste nationaliteiten	1e Aanvragen - 2001			
	A-Kaarten	B-Kaarten	Totaal	Aandeel
TOTAAL	509	2574	3083	100%
Amerikaanse	8	307	315	10,22%
Indische	18	259	277	8,98%
Sloveense	0	198	198	6,42%
Marokkaanse	85	107	192	6,23%
Japanse	3	181	184	5,97%
Chinese	5	154	159	5,16%
Poolse	7	149	156	5,06%
Turkse	53	87	140	4,54%
Kroatische	5	126	131	4,25%
Russische	14	66	80	2,59%
Joegoslavische	41	36	77	2,50%

Deze elf landen vertegenwoordigen samen 61,9 % 1.909/3.083 van het totaal aantal afgeleverde arbeidskaarten bij de eerste aanvragen.

3.3.3 1E AANVRAGEN MET IMMIGRATIE

Onder deze catalogering vindt men voornamelijk nieuwe tewerkstellingen met arbeidskaart B terug. De verhouding A-kaarten / B-kaarten bedroeg in 2001: 162/2.233.

Het aantal afgeleverde "B-kaarten met Immigratie" wordt bijna uitsluitend toegekend aan beoefenaars van beroepen waarvoor de toestand van de arbeidsmarkt en het al dan niet bestaan van een bilateraal akkoord inzake arbeidskrachten, géén weigeringsmotief vormt.

Voor landen zoals Amerika en Japan gaat het hoofdzakelijk om "hooggeschoold personeel". Voor India betreffen het veelal hooggeschoolde informatici, voor Slovenië gespecialiseerde techniekers en voor China in hoofdzaak navorsers en studenten.

Ook in het afgelopen jaar verschenen nog steeds diverse opiniestukken waarin gepleit werd voor de opheffing van de migratiestop en het aantrekken van meer hooggeschoolde vreemde werknemers omwille van vermeende tekorten op de lokale arbeidsmarkt (o.a. via systemen van contingentering, quota's of "green-cards", naar analogie met wat er in Duitsland en de Verenigde Staten gebeurt). Nochtans moet worden vastgesteld dat in de praktijk het aantal nieuwe immigraties van hooggeschoolden binnen de bestaande vrij soepele regelgeving is gedaald, zodat de vraag kan worden gesteld of de nood aan bijkomende migraties van o.m. hooggeschoolde werknemers nog werkelijk zo groot is. Voor een verdere bespreking van deze cijfers wordt verwezen naar de resultaten per categorie.

Belangrijkste nationaliteiten	1e Aanvragen met immigratie - 2001			
	A-Kaarten	B-Kaarten	Totaal	Aandeel
TOTAAL	162	2233	2395	100%
Amerikaanse	1	286	287	11,98%
Indische	6	247	253	10,56%
Sloveense	0	196	196	8,18%
Japanse	0	170	170	7,10%
Poolse	1	134	135	5,64%
Kroatische	1	122	123	5,14%
Chinese	0	118	118	4,93%
Turkse	9	71	80	3,34%
Marokkaanse	12	61	73	3,05%
Canadese	0	67	67	2,80%
Russische	6	54	60	2,51%
Joegoslavische	23	28	51	2,13%

Wat opvalt ten opzichte van de gegevens van vorig jaar, is de sterke daling van het aantal nieuwe migranten vanuit Zwitserland. Waar zij vorig jaar nog met 80 B-kaarten een aandeel van 3,1% van het totaal aantal B-kaarten vertegenwoordigden, komen zij in 2001 niet meer voor bij de 11 belangrijkste nationaliteiten.

Gelet op het ontwerp associatieakkoord dat door de Europese Unie werd afgesloten met Zwitserland, en gezien dit akkoord naar alle waarschijnlijkheid in 2002 ook door België zal worden geratificeerd, kan worden verwacht dat aan Zwitserse onderdanen vrije toegang tot de arbeidsmarkt zal worden gegeven en dat zij zullen worden vrijgesteld van de procedure inzake arbeidskaarten en vergunningen.

3.3.4 1E AANVRAGEN ZONDER IMMIGRATIE

Eerste aanvragen zonder immigratie betreffen hoofdzakelijk aanvragen tot het bekomen van een arbeidskaart A.

De verhouding A-kaarten / B-kaarten bedroeg in 2001: 347/341.

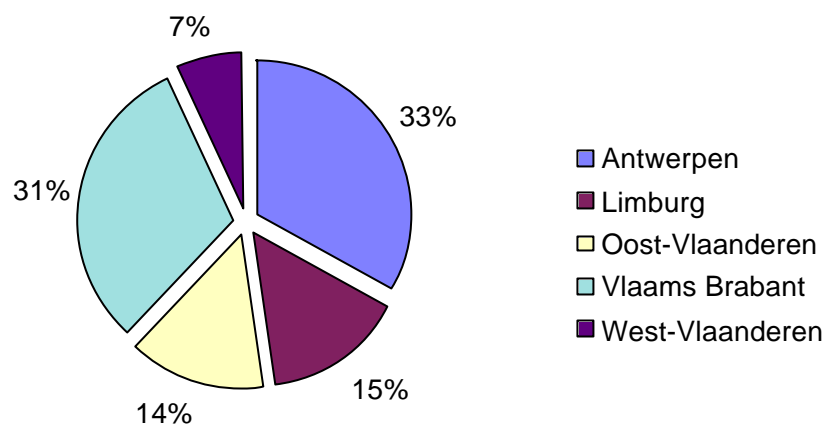
Meer dan één vierde van deze 347 A-kaarten betreffen Turkse en Marokkaanse onderdanen. Het gaat hierbij voornamelijk om personen die naar België kwamen binnen het kader van gezinshereniging en vreemde studenten.

De 5 belangrijkste nationaliteiten vertegenwoordigen samen 39,83% van het aantal afgeleverde arbeidskaarten zonder immigratie.

Belangrijkste nationaliteiten	1e Aanvragen zonder immigratie - 2001			
	A-Kaarten	B-Kaarten	Totaal	Aandeel
TOTAAL	347	341	688	100%
Marokkaanse	73	46	119	17,30%
Turkse	44	16	60	8,72%
Chineze	5	36	41	5,96%
Amerikaanse	7	21	28	4,07%
Joegoslavische	18	8	26	3,78%
Indische	12	12	24	3,49%
Bosnische	21	1	22	3,20%
Poolse	6	15	21	3,05%
Russische	8	12	20	2,91%
Armeense	17	3	20	2,91%
Congolese	16	2	18	2,62%
Nigeriaanse	5	10	15	2,18%
Japanse	3	11	14	2,03%
Bulgaarse	5	9	14	2,03%
Roemeense	3	11	14	2,03%
Ghanese	8	4	12	1,74%
Bhutaanse	12	0	12	1,74%

3.3.5 PROVINCIALE SPREIDING EERSTE AANVRAGEN

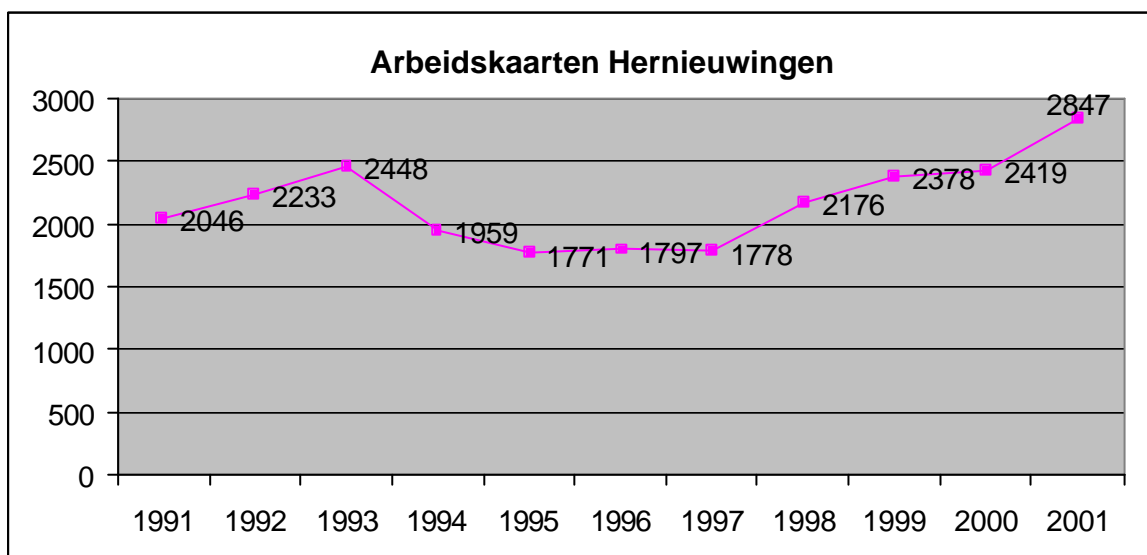
Provinciale spreiding 1 e Aanvragen A & B - 2001

3.4 HERNIEUWINGEN

“Hernieuwingen” worden sedert de recente wetswijziging gedefinieerd als: “de afgifte van een nieuwe arbeidskaart, met het oog op een verdere tewerkstelling van dezelfde werknemer in hetzelfde beroep,...”. Gezien de nieuwe in de wet opgenomen definitie kan er dus enkel nog sprake zijn van hernieuwingen bij arbeidskaarten B, en kunnen de arbeidskaarten A niet langer worden beschouwd als hernieuwingaanvragen. Voorheen werden de aanvragen van personen die een arbeidskaart A bekwamen nadat zij reeds één of meerdere arbeidskaarten B hadden verkregen, eveneens als “hernieuwingaanvragen” gecatalogeerd.

3.4.1 ALGEMENE EVOLUTIE

De daling van het aantal kaarten bij hernieuwingaanvragen in de periode 1993 tot 1997, dient evenzeer te worden verklaard door de diverse wetswijzigingen in de betrokken periode of kort daarvoor (o.m. de uitbreiding van de vrijgestelde categorieën, enz...). Hierdoor waren immers een groot aantal vreemde werknemers niet langer onderworpen aan de verplichting tot het bezit van een arbeidskaart en –vergunning om te kunnen worden tewerkgesteld.

Ofschoon er sinds 1997 een systematische stijging van het goedgekeurde aantal hernieuwingsaanvragen wordt vastgesteld, moet deze stijging worden gerelateerd en bekeken in verhouding tot het totaal aantal afgeleverde arbeidskaarten in de vorige jaren. In die zin blijft deze verhouding vrij constant.

Gelet op de dalende trend bij de eerste aanvragen, kan redelijkerwijze worden verwacht dat in de nabije toekomst ook het aantal hernieuwingsaanvragen zal dalen.

3.4.2 SITUATIE 2001

Ten opzichte van 2000 is het aantal afgeleverde arbeidskaarten onder de kwalificatie "hernieuwing" nog gestegen met bijna 18%.

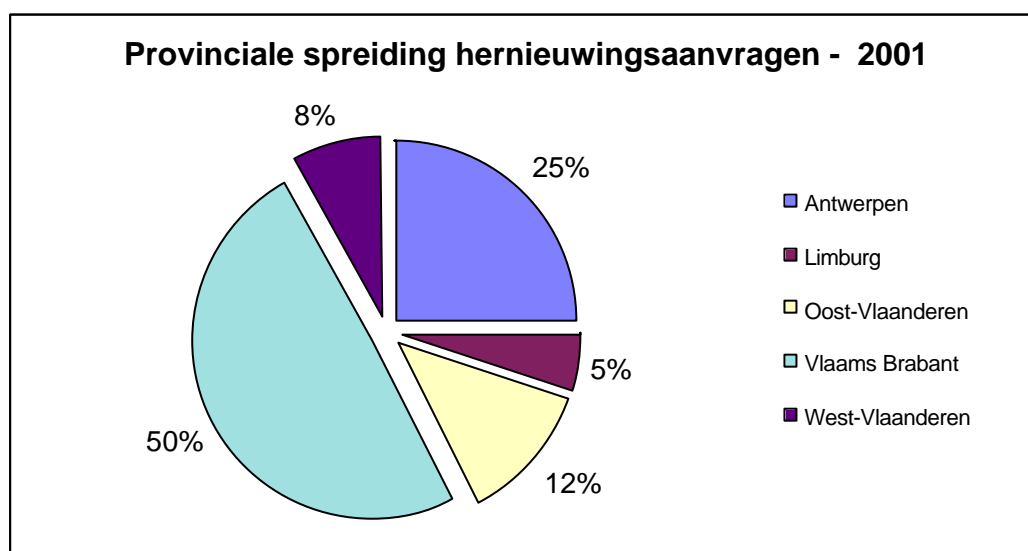
De toegekende hernieuwingen (van arbeidskaarten B) zijn een logisch gevolg van de eerder toegekende B-kaarten uit het verleden. Dit wordt mede aangetoond door het gegeven dat de meeste landen die voorkomen in de "top 10", eveneens voorkomen in de tabel m.b.t. de eerste aanvragen van de vorige jaren.

Hernieuwingsaanvragen 2001					
Nationaliteit per geslacht	Mannen	?	Vrouwen	Totaal	Aandeel
Japanse	312	11	32	355	12,47%
Amerikaanse	283	4	65	352	12,36%
Indische	202	6	28	236	8,29%
Chinese	121	10	36	167	5,87%
Russische	110	0	29	139	4,88%
Turkse	80	1	23	104	3,65%
Canadese	83	0	13	96	3,37%
Poolse	54	1	31	86	3,02%
Roemeense	57	1	17	75	2,63%
Zwitserse	43	23	8	74	2,60%

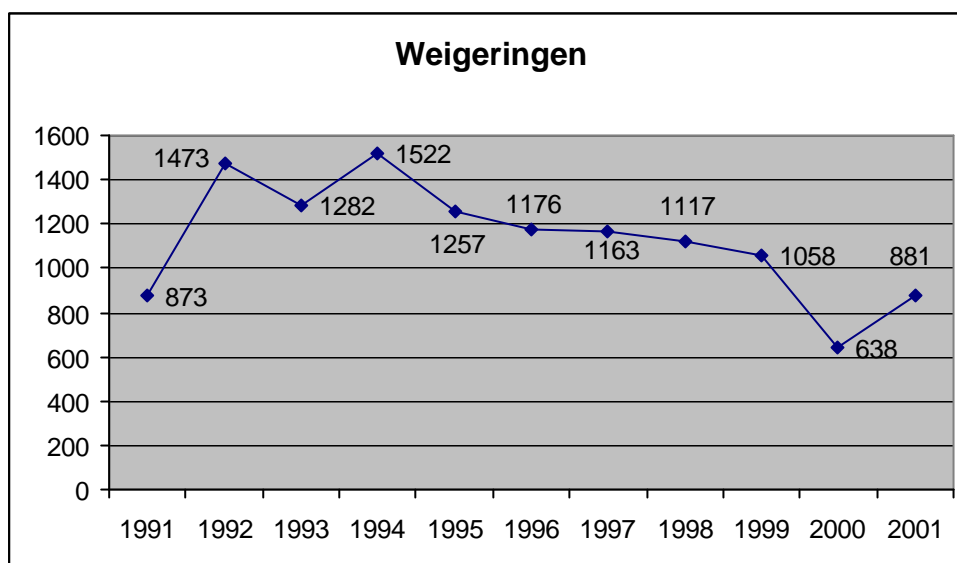
De 5 “belangrijkste nationaliteiten vertegenwoordigen samen 43,87% van het aantal goedgekeurde hernieuwingsaanvragen.

In de bespreking per categorie wordt dieper ingegaan op de nationaliteiten van de vreemde werknemers.

3.4.3 PROVINCIALE SPREIDING HERNIEUWINGSAANVRAGEN

3.5 WEIGERINGEN

3.5.1 ALGEMENE EVOLUTIE

Het aantal geweigerde aanvragen is deels het gevolg van de reglementering waarbij de administratie, behalve voor specifieke categorieën werknemers (waarvoor o.a. de arbeidsmarkttoestand niet geldt als weigeringsgrond), in eerste aanleg géén arbeidskaart B kan afleveren. Alle overige aanvragen moeten in eerste aanleg worden geweigerd.

3.5.2 SITUATIE 2001

In 2001 werden in totaal 881 aanvragen om een arbeidskaart geweigerd.

Daarnaast werden er nog eens 773 aanvragen tot het bekomen van een voorlopige arbeidsvergunning geweigerd of “niet ontvankelijk verklaard”.

De meeste weigeringsbeslissingen hebben uiteraard betrekking op aanvragen waarvoor de toestand van de arbeidsmarkt en het ontbreken van een bilateraal akkoord inzake werknemers als weigeringsgrond moesten worden ingeroepen.

De geweigerde aanvragen tot het bekomen van een arbeidskaart A hebben veelal betrekking op aanvragen waarbij de betrokken werknemers hetzij niet beschikken over een regelmatig verblijf, hetzij zich ten onrechte beroepen op gepresteerde jaren arbeid die conform de regelgeving niet kunnen in aanmerking worden genomen voor de berekening van het vereiste aantal jaren tewerkstelling (zo bvb. de arbeid gepresteerd door werknemers die sedert jaren in België zijn tewerkgesteld, maar hierbij steeds verbonden bleven door een arbeidsovereenkomst met hun werkgever in het buitenland kan volgens de reglementering niet in aanmerking worden genomen voor de berekening van de periode arbeid die recht geeft op een arbeidskaart A).

3.6 BEROEPSCHRIFTEN

3.6.1 REGLEMENTERING

De werkgever en de buitenlandse werknemer die wettig in België verblijft, kunnen beroep aantekenen indien de gevraagde arbeidsvergunning, respectievelijk arbeidskaart worden geweigerd. Onder de vorige reglementering hadden betrokkenen hiervoor slechts 10 dagen de tijd. Sinds de invoering van de nieuwe reglementering medio 1999 werd deze "beroepstermijn" uitgebreid naar één maand. De vormvereisten van het beroep zijn evenwel in tegenstelling tot vroeger, voorgeschreven "op straffe van nietigheid".

Dit brengt met zich mee dat er - althans ten opzichte van vroeger - veel minder beroepschriften buiten termijn worden aangetekend, en dat er anderzijds een (weliswaar zeer beperkt) aantal beroepen onmiddellijk "nietig" wordt verklaard dewelke dan ook niet verder ten gronde dienen behandeld⁸.

Het indienen van een beroepschrift heeft enkel zin bij weigeringsbeslissingen, waarbij de ingeroepen motivatie berust op:

- hetzij een foutieve toepassing van de reglementering door de administratie;
- hetzij een correcte toepassing van de reglementering, waarbij evenwel de minister beschikt over de bevoegdheid om van de aangehaalde weigeringsmotieven af te wijken.

In een limitatief opgesomd aantal gevallen kan de minister immers "voor individuele behartigenswaardige gevallen" een afwijking toestaan indien er door de beroeper voldoende relevante economische en/of sociale redenen worden ingeroepen.

In de "nieuwe" regelgeving zijn de voorziene afwijkingsmogelijkheden (art 38 §2 KB) beperkter dan voorheen. De bevoegde Gewestminister kan enkel nog afwijken van de volgende bepalingen uit de reglementering:

- een arbeidsvergunning wordt alleen toegekend wanneer er geen arbeidskrachten beschikbaar zijn op de arbeidsmarkt (art 8 KB);

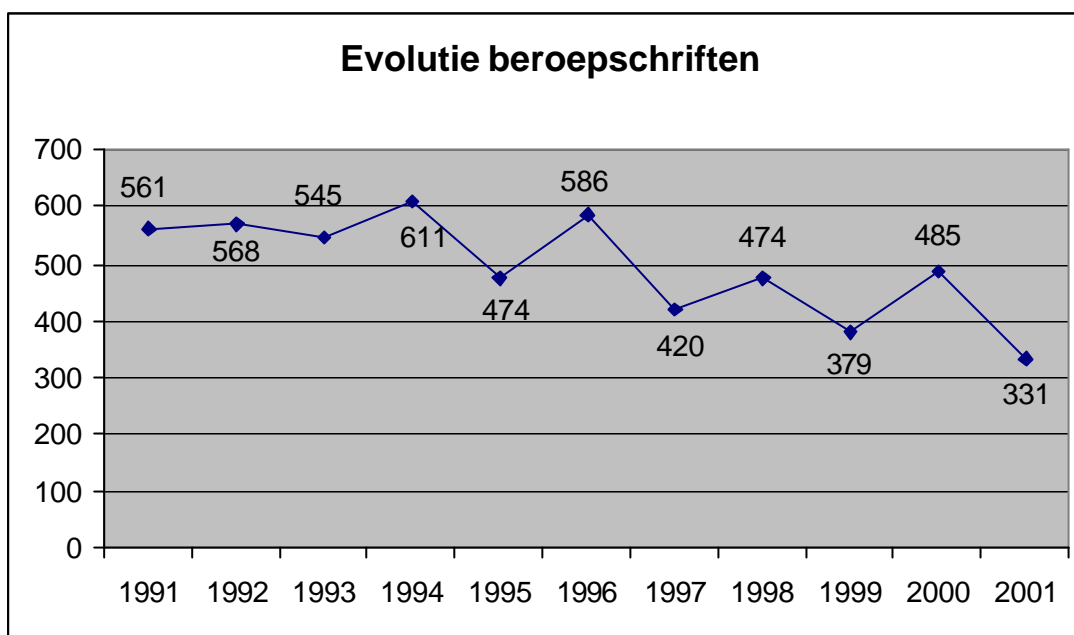
⁸ voorheen werden alle beroepen, ook de niet ontvankelijke, behandeld

- een arbeidsvergunning wordt alleen toegekend voor die werknemers die onderdaan zijn van landen waarmede België door internationale overeenkomsten of akkoorden inzake de tewerkstelling van werknemers verbonden is (art 10 KB);
- de werkgever en de werknemer dienen een overeenkomst te ondertekenen die de vermeldingen en bepalingen bevat die voorkomen in de desbetreffende bijlagen van de reglementering (art 12 KB);
- de aanvraag om een arbeidsvergunning voor een buitenlandse werknemer die voor de eerste keer tewerkgesteld wordt in België, moet vergezeld gaan van een geneeskundig getuigschrift waarbij verklaard wordt dat niets erop wijst dat de werknemer, wegens zijn gezondheidstoestand, in de nabije toekomst arbeidsongeschikt zal worden (art 14 KB);
- de arbeidsvergunning en de arbeidskaart met betrekking tot een stagiair worden slechts toegekend op voorwaarde dat de betrokkene minstens achttien jaar oud en niet meer dan dertig jaar oud is op de datum van toekenning van de arbeidsvergunning en de arbeidskaart (art 21,1°KB);
- de duur van de stage mag de twaalf maanden niet overschrijden (art 22, 2° KB).

De beroepen die worden ingediend tegen een weigeringsbeslissing tot het bekomen van een arbeidskaart A, leiden zelden tot een wijziging van de beslissing die door de administratie in eerste aanleg werd genomen.

De minister beschikt immers niet over de mogelijkheid om af te wijken van de andere verbodsbepalingen die in de wet en het uitvoeringsbesluit zijn opgenomen, en dit ongeacht de sociale en/of economische redenen die door de belanghebbende zouden kunnen worden ingeroepen.

3.6.2 ALGEMENE EVOLUTIE

3.6.3 SITUATIE 2001

In 2001 tekenden 331 werkgevers en / of werknemers beroep aan tegen een weigering van hun aanvraag tot tewerkstelling.

Ofschoon de grafiek met betrekking tot het aantal beroepschriften van jaar tot jaar belangrijke schommelingen vertoont, is de gemiddelde trendlijn over de laatste jaren dalende.

Zoals reeds vermeld, worden aanvragen tot tewerkstellingen die niet zijn opgenomen in de bijzondere categorieën van artikel 9 van het KB in eerste aanleg in principe steeds geweigerd. Bij de behandeling van het beroepschrift kan de minister afwijken van sommige weigeringsgronden op basis van sociale of economische redenen.

In dergelijke dossiers wordt de onbeschikbaarheid van geschikte kandidaten op de arbeidsmarkt als één van de belangrijkste elementen mee in overweging genomen.

4 RESULTATEN VOLGENS "CATEGORIEËN" B-KAART

De regelgeving voorziet in de mogelijkheid om voor een aantal welomschreven categorieën van buitenlandse werknemers toch een arbeidskaart B toe te kennen en dit ongeacht het feit of er op de lokale (of Europese) arbeidsmarkt werknemers beschikbaar zijn, en ongeacht het feit of er een bilateraal akkoord inzake vreemde werknemers met het land van herkomst werd afgesloten. Voor andere categorieën van vreemde werknemers kan de arbeidskaart B in principe enkel worden toegekend na een beroepsprocedure.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de categorieën van de uitgereikte arbeidskaarten B in de loop van de laatste 10 jaar.

Om een beter zicht te krijgen op de diverse groepen van werknemers die een arbeidskaart B verkregen, werden de statistische gegevens de laatste jaren verder in (afzonderlijke) categorieën opgesplitst. Daarnaast werden door de reglementering die sinds 1999 van kracht is eveneens enkele "nieuwe" categorieën gecreëerd (bvb. "beroepsopleiding" en arbeidskaarten afgeleverd op basis van humanitaire redenen).

4.1 EVOLUTIE

Evolutie aantal toegekende arbeidskaarten B per categorie 1992 - 2001										
	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Au-Pairs	75	111	140	207	283	390	445	331	60	51
Beroepsopleiding									27	7
Beroepssportbeoefenaars						230	251	248	241	256
gasthoofleraar									39	46
gemachtigd of toegelaten verblijf									300	423
Gespecialiseerde Techniekers	206	197	230	129	148	106	184	150	422	531
Hooggeschoolden									1751	1858
leidinggeevenden						1623	1841	2517	1041	1065
humanitaire redenen art 9,3°									37	10
Navorsers							285	414	400	371
Schouwspelartiesten	592	151	99	78	28	37	26	29	28	25
slachtoffers mensenhandel									3	36
Stagiairs	133	143	79	65	71	71	75	83	190	128
Studenten							218	241	275	320
Erkende Vluchtelingen							117	47	vrijgesteld	vrijgesteld
Inwonende dienstbodes							47	25	afgeschaft	afgeschaft
na beroep							169	129		
Andere	3150	3486	2584	2358	2429	882	201	431	377	294
B-kaarten	4081	3977	2992	2630	2676	3339	3859	4645	5191	5421

4.2 PROVINCIALE VERDELING

Categorie	Provinciale verdeling B-kaarten per categorie - 2001					
	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	Vlaanderen
Hooggeschoolde & leidinggevenden	804	121	235	155	1608	2923
Gespecialiseerd techniker	115	258	121	23	14	531
Gemachtigd of toegelaten verblijf	136	35	93	56	103	423
Navorser	91	8	68	0	204	371
Student	47	8	29	17	219	320
Beroepssportbeoefenaar	61	40	64	80	11	256
Stagiair	23	14	6	5	25	73
Stagiair detachering	54	1	0	0	0	55
Au-pair	15	1	9	3	23	51
Gasthoogleraar	3	0	10	1	32	46
Slachtoffer mensenhandel	16	1	7	10	2	36
Schouwspelartiest	16	0	4	0	5	25
Art. 9, 3°	4	2	0	4	0	10
Beroepsopleiding	2	0	5	0	0	7
Andere	126	35	34	33	66	294
Totaal B-kaarten	1513	524	685	387	2312	5421

4.3 STAGIAIRS

4.3.1 REGLEMENTERING

Onder stagiairs verstaat men de personen die een stage volgen, d.w.z. de opleiding, bij een werkgever, als voortzetting van een voorafgaandelijke vorming die wordt bevestigd door een diploma of een studiegetuigschrift.

De arbeidsvergunning en de arbeidskaart met betrekking tot een stagiair worden slechts toegekend op voorwaarde dat de betrokkene:

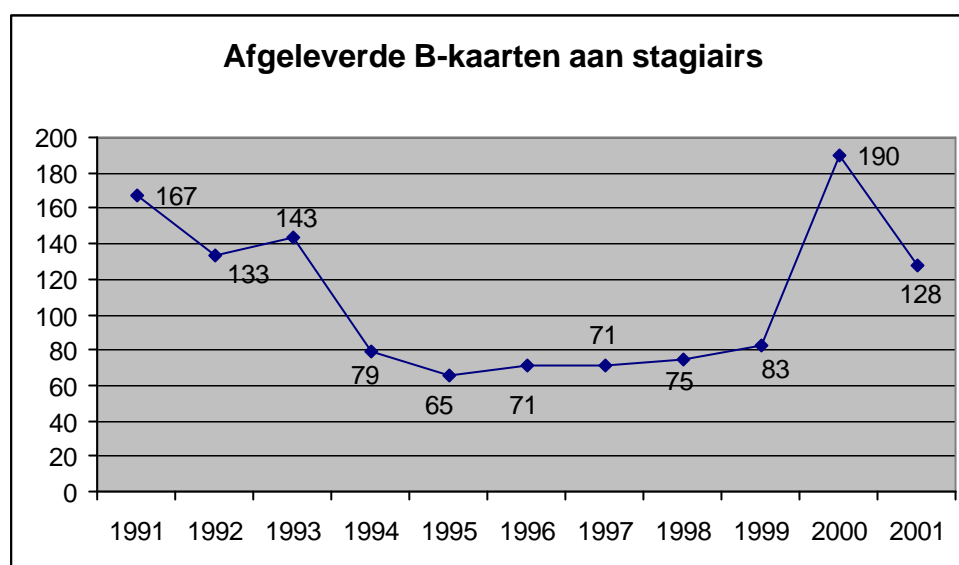
- minstens achttien jaar oud is en niet meer dan dertig jaar op de datum van toekenning van de arbeidsvergunning en de arbeidskaart⁹;
- de verbintenis aangaat gedurende de stageperiode geen dienstbetrekking in België uit te voeren;

De stage moet beantwoorden aan de volgende voorwaarden:

- ze dient voltijds te zijn;
- ze mag de duur van twaalf maanden niet overschrijden en mag desgevallend slechts worden verlengd voor zover de totale tewerkstellingsduur de twaalf maanden niet overschrijdt;
- ze dient het voorwerp uit te maken van een stageovereenkomst die wordt vertaald in de moedertaal van de betrokkene, of in een andere taal die hij begrijpt, en die met name het aantal uren van opleiding vermeldt alsook het bedrag van het loon (dat niet lager mag zijn dan het toepasselijk wettelijk gewaarborgd minimumloon, hierbij inbegrepen het bedrag van eventuele beurzen);
- de aanvraag dient vergezeld te zijn van een opleidingsprogramma.

⁹ De leeftijdsvoorwaarden (minstens achttien jaar zijn en niet meer dan dertig jaar) zijn niet van toepassing op stagiairs die worden aangeworven door een universiteit, een instelling van hoger onderwijs of een erkende wetenschappelijke instelling.

4.3.2 ALGEMENE EVOLUTIE

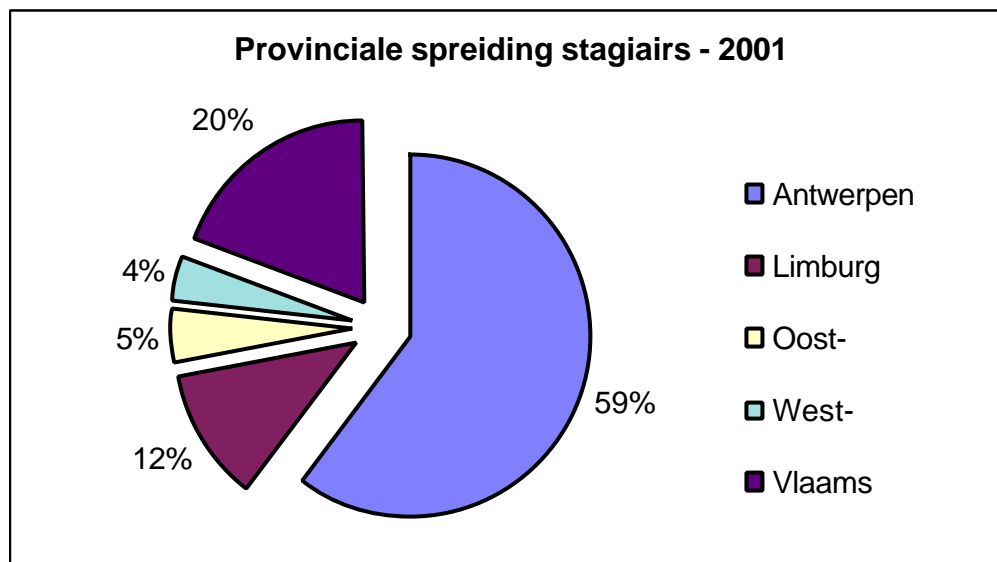

Wegens de striktere toepassing van de wetgeving sinds 1993, onder meer voor wat betreft de betaling van een minimumloon (inclusief eventuele beurzen) bij de tewerkstelling van een stagiair, werd een opmerkelijke daling van het aantal aanvragen vastgesteld.

Van 1994 tot 1999 was het jaarlijks aantal toegekende arbeidskaarten B aan stagiairs vrij constant. In 2000 werd een opmerkelijke stijging (+129 %, of van 83 naar 190) vastgesteld. Deze stijging was quasi volledig toe te schrijven aan één grote werkgever in de telecommunicatiesector, die dit stelsel aanwende voor opleiding van werknemers van haar buitenlandse filialen. In 2001 is er een vermindering met meer dan 30 % (van 190 naar 128 eenheden). Deze kan ook worden toegeschreven aan één bedrijf.

4.3.3 PROVINCIALE VERDELING

De regionale verdeling is voornamelijk afhankelijk van de vestiging van grote multinationale bedrijven in de provincies.

4.3.4 BELANGRIJKSTE NATIONALITEITEN

B-kaarten stagiairs per nationaliteit - 2001		
Belangrijkste nationaliteiten	Aantal	Aandeel
Indische	41	32,03%
Poolse	9	7,03%
Bulgaarse	8	6,25%
Roemeense	8	6,25%
Singaporese	8	6,25%
Chineze	5	3,91%
Kroatische	5	3,91%
Slovaakse	5	3,91%
Turkse	5	3,91%
Letlandse	4	3,13%
Zuid-Afrikaanse	4	3,13%
Amerikaanse	3	2,34%
Joegoslavische	3	2,34%

Opmerkelijk hierbij is dat India alleen bijna goed is voor 1/3 van het totaal aantal aan stagiairs uitgereikte arbeidskaarten.

Bijna de helft van de vergunningen aan stagiairs wordt toegekend aan “gedetacheerde stagiairs” in de audiovisuele sector. Dit is hoofdzakelijk te wijten aan het feit dat één multinationale onderneming haar Antwerpse vestiging heeft uitgebouwd tot een “competence center” waar opleidingen worden gecentraliseerd voor vele andere vestigingen wereldwijd (onder meer in India, Rusland, China, ...). Waar in 1999 en 2000 de toename van stagiairs uit de voormalige Oostbloklanden reeds opmerkelijk was, heeft deze tendens zich nog versterkt in 2001. In '99 waren de belangrijkste nationaliteiten: Zuid-Afrika, Cuba, India en Singapore. In 2000 en 2001 bleef enkel India over in de top 3 der belangrijkste nationaliteiten.

4.3.5 SECTORALE SPREIDING

Sector	Sectorale spreiding stagiairs - 2001					
	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Vlaams Brabant	Vlaanderen
32 audio- video & telecommunicatieapparaten	54	6		1		61
24 chemische produkten					12	12
72 informatica & aanverwante activiteiten		1	2		6	9
74 overige zakelijke dienstverlening	8				1	9
93 overige diensten	5				2	7
28 produkten van metaal excl machines		6				6
29 vervaardiging machines/apparaten/werktui				4		4
73 reasearch & development		1			3	4
80 onderwijs	1		3			4
02 bosbouw	2					2
85 gezondheidszorg & maatsch. Dst.verlening	1		1			2
01 landbouw, jacht	1					1
15 vervaardiging voeding & drank					1	1
18 vervaardiging kleding, verven bont	1					1
23 cokes,aard-/olieprod. & splijtstoffen	1					1
45 bouwnijverheid	1					1
55 hotels & restaurant		1				1
61 vervoer over water	1					1
63 vervoerondersteunende activiteiten	1					1
Totaal	77	15	6	5	25	128

4.3.6 BEMERKINGEN BIJ DE STATISTISCHE TABELLEN

Net zoals vorig jaar is ook dit jaar het grootste aandeel opnieuw terug te vinden in de audiovisuele sector en telecommunicatiesector.

Het vrij lage aantal arbeidskaarten B voor stagiairs in de andere sectoren, laat niet toe verdere conclusies te formuleren.

De administratie blijft verder nauwgezet toezien op het waarheidsgetrouw karakter van de gegevens vermeld in de aanvragen. In geval van twijfel wordt ook voorafgaand inspectieonderzoek gevraagd. Dit om oneigenlijk gebruik van de “stageregeling” te vermijden.

Sinds de nieuwe reglementering van 1999 wordt het statuut van stagiair strikter dan voorheen omschreven, waardoor de controle eenduidiger werd en de kansen op misbruik aanzienlijk werden beperkt.

4.4 BEROEPSOPLEIDING

4.4.1 REGLEMENTERING

Onder de categorie “beroepsopleiding” worden arbeidskaarten B toegekend aan de werknemers die verbonden blijven door een arbeidsovereenkomst met een in het buitenland gevestigde werkgever en die een specifieke beroepsopleiding volgen in een Belgisch bedrijf in het kader van een opleidingsovereenkomst.

De opleidingsovereenkomst moet toegevoegd zijn aan een verkoopscontract gesloten tussen dit Belgisch bedrijf en een buitenlandse firma. De duur van de opleiding mag de 6 maanden niet overschrijden.

Deze categorie vreemde werknemers verkregen voorheen meestal een arbeidskaart B binnen de vroegere context van de stage. In de regelgeving die van toepassing werd vanaf 1/7/1999 werd hiervoor een afzonderlijke categorie gedefinieerd.

Waar er in 2000 nog 27 arbeidskaarten en vergunningen werden toegekend binnen deze context, waren er dit slechts 7 in 2001.

4.4.2 BELANGRIJKSTE NATIONALITEITEN EN SECTOREN

Gelet op het zeer beperkte aantal is de opsplitsing naar nationaliteiten en sectoren weinig relevant.

4.4.3 BEMERKINGEN

In de voorbereiding van de nieuwe wetgeving werd deze categorie nadrukkelijk gevraagd door het bedrijfsleven. De internationale context en verkoop van Belgische producten buiten de Europese Economische Ruimte zou dergelijke opleidingen noodzakelijk maken om op de markt de concurrentiepositie te behouden en / of te versterken. Er dient evenwel te worden vastgesteld dat er in 2001 nog minder gebruik werd gemaakt van deze regeling dan in 2000.

4.5 AU PAIR-JONGEREN

4.5.1 REGLEMENTERING

De reglementering inzake au pair-jongeren werd in de loop van 2001 grondig gewijzigd.

Ter zake werd reeds in 2000 door de federale wetgever een initiatief ontwikkeld en een voorstel gedaan tot wijziging en versoepeling van de bestaande teksten.

Door de programmawet van 12 augustus 2000 (BS 31/08/2000) werd via de artikelen 172 en 173 de mogelijkheid voorzien om au pair-jongeren bij KB op te nemen in het toepassingsgebied van het KB nr. 483. Dit KB voorziet in een vermindering van de sociale zekerheidsbijdragen voor de werkgevers die dienstboden in dienst nemen.

Op 20 september 2000 werd door minister Onkelinx aan de Adviesraad voor Buitenlandse Werknemers een ontwerp KB voorgelegd dat gebaseerd was op deze artikelen.

In dit ontwerp werd aan de au pair een (halftijds) statuut van inwonende dienstbode toegekend dat betrokkene een zekere bescherming moest geven o.m. met betrekking tot het loon. Daarnaast werden een aantal bestaande voorwaarden met betrekking tot het niveau van de studies, de periodes van binnenkomst, enz... versoepeld.

Ofschoon door alle leden van de Adviesraad reeds jaren (unaniem) gepleit werd voor de opheffing van het au pair-systeem in zijn huidige vorm om het een meer culturele dimensie te geven, werd vastgesteld dat - indien men dit systeem dan toch wenste te behouden binnen de regelgeving inzake tewerkstelling van buitenlandse werknemers - het voorgelegde ontwerp ten dele tegemoet kwam aan de wensen naar een betere bescherming en meer rechtszekerheid.

Op 18 september 2001 verscheen het KB van 12 september 2001 tot wijziging, wat de au pair-jongeren betreft van het KB van 9 juni 1999.

In tegenstelling tot het ontwerp KB dat oorspronkelijk door de minister aan de Adviesraad was voorgelegd, werd in het goedgekeurde besluit het statuut van halftijdse inwonende dienstbode niet weerhouden, en bleven enkel een aantal versoepelingen van de voorwaarden zowel in hoofde van de au pair als in hoofde van het gastgezin weerhouden. Tevens werd een vast bedrag als zakgeld vastgesteld van minimum 450 euro per maand.

De au pair-reglementering ziet er momenteel als volgt uit:

Onder au pair-jongere verstaat men, de jongere die tijdelijk in een gastgezin wordt opgenomen waar hij/zij kost en inwoon geniet in ruil voor lichte dagdagelijkse huishoudelijke taken, om de taalkennis te vervolmaken en de algemene ontwikkeling te verruimen door een betere kennis van het land, door deel te nemen aan het gezinsleven van het gastgezin.

De au pair-jongere moet:

- tenminste achttien jaar en nog geen zesentwintig jaar oud zijn op de datum van toekenning van de arbeidsvergunning en de arbeidskaart;
- zich ertoe verbinden in België geen dienstbetrekking uit te voeren gedurende de au pair plaatsing;
- over een titel beschikken die hem/haar in het land van herkomst recht op toegang geeft tot het hoger onderwijs of het bewijs leveren dat hij/zij minstens tot de leeftijd van 17 jaar onderwijs gevolgd heeft;
- een basiskennis hebben van de omgangstaal van het gastgezin of de verbintenis aangaan deze basiskennis onmiddellijk na aankomst in België te verwerven via het volgen van een intensieve taal cursus;
- gedurende de au pair plaatsing cursussen volgen in een erkende instelling, erkend of gesubsidieerd door één van de Gemeenschappen of bepaald door de Gewestminister die de tewerkstelling onder zijn/haar bevoegdheid heeft, en die de gewesttaal of -talen onderwijst waarvan hij/zij de kennis komt vervolmaken (door trimesterieel een bewijs voor te leggen waaruit blijkt dat hij regelmatig deze lessen volgt);
- nog geen arbeidskaart hebben verkregen in België, uit welke hoofde dan ook, behalve in de hoedanigheid van au pair-jongere.

Het gastgezin moet :

- onder zijn leden minstens één kind tellen dat geen 13 jaar oud is bij de aanvang van de periode van verblijf van de au pair-jongere;

- voor de kinderen die de leeftijd van zes jaar niet bereiken, het bewijs voorleggen dat, voor de periode die overeenkomt met de maximale duur van het verblijf van de au pair-jongere of voor de periode tot het jongste kind de leeftijd van zes jaar bereikt, overdag in hun opvang werd voorzien;
- een bewijs van goed zedelijk gedrag voorleggen voor al zijn leden, meerderjarig bij de aanvang van het verblijf van de au pair-jongere;
- de au pair-jongere maandelijks, per overschrijving op zijn bankrekening, een vast bedrag als zakgeld uitkeren van ten minste 450 euro, ongeacht eventuele periodes van inactiviteit van de au pair-jongere;
- ten gunste van de au pair-jongere een aanvullende verzekering gesloten hebben voor het waarborgen van de risico's, inzake de medische, farmaceutische en hospitalisatiekosten in geval van ziekte of ongeval;
- de au pair-jongere een persoonlijke kamer ter beschikking stellen en hem/haar de vrije toegang tot de woning verzekeren;
- de au pair-jongere minstens over een volledige vrije dag per week laten beschikken en alle mogelijkheid geven deel te nemen aan de oefening van zijn/haar eredienst en levensbeschouwingen;
- zich er toe verbinden een verzekering af te sluiten voor de eventuele voortijdige repatriëring van de au pair-jongere veroorzaakt door ziekte of ongeval, alsook er zich toe verbinden de kosten te betalen die voor de Staat eventueel voortvloeien uit het verblijf van de au pair-jongere of zijn/haar repatriëring;
- zich akkoord verklaren de toezichthoudende ambtenaren toegang te verlenen tot de woning.

De deelneming van de au pair-jongere aan de dagdagelijkse taken, de kinderoppas inbegrepen, mag niet meer dan vier uur per dag en twintig uur per week bedragen. Het mag niet het hoofdoel van het verblijf uitmaken.

De toekenning van de arbeidsvergunning en de arbeidskaart is afhankelijk van de volgende voorwaarden:

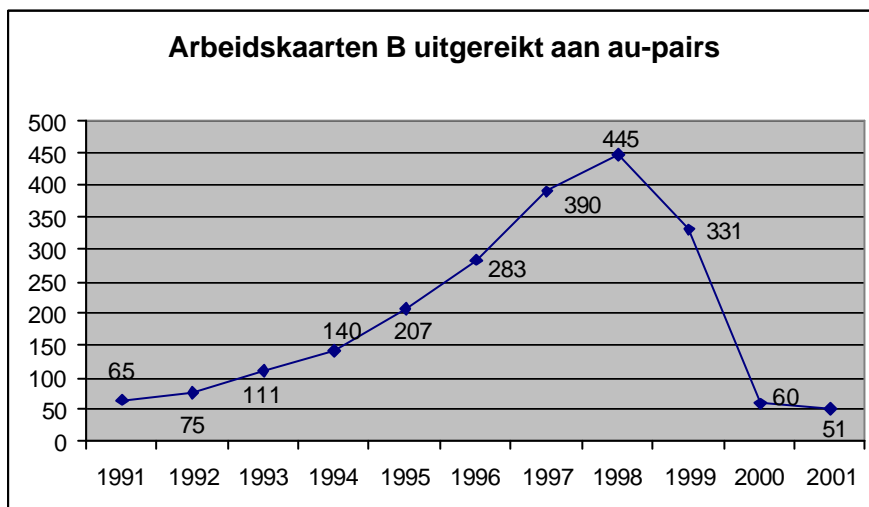
- de naleving van de voorwaarden om een arbeidsvergunning in de hoedanigheid van au pair-jongere te kunnen bekomen;
- het gastgezin heeft geen geldige arbeidsvergunning voor een andere au pair-jongere;

- de geldigheidsduur van de arbeidsvergunning en van de arbeidskaart betreffende de au pair-jongere mag één jaar niet overschrijden;
- de arbeidsvergunning en de arbeidskaart met betrekking tot de au pair-jongere mogen slechts eenmaal worden vernieuwd voor zover de plaatsingsperiode geen volledig jaar overschrijdt;
- een wijziging van gastgezin is slechts eenmaal mogelijk voor zover de totale duur van plaatsing van de au pair-jongere nog geen volledig jaar overschrijdt en indien eveneens aan alle andere toekenningsvoorwaarden voldaan is.

Bij niet-naleving van deze voorwaarden, wordt de au pair-jongere ten opzichte van het gastgezin beschouwd als te zijn aangeworven met een arbeidsovereenkomst voor dienstboden, zoals bedoeld in artikel 5 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten.

4.5.2 ALGEMENE EVOLUTIE

Tot 1998 kende het au pair-stelsel een exponentiële groei. In 1998 had het aantal arbeidsvergunning in Vlaanderen nog betrekking op 445 au pair-jongeren en gezinnen.

In 1999 werd duidelijk gebroken met de exponentiële stijging uit het verleden.

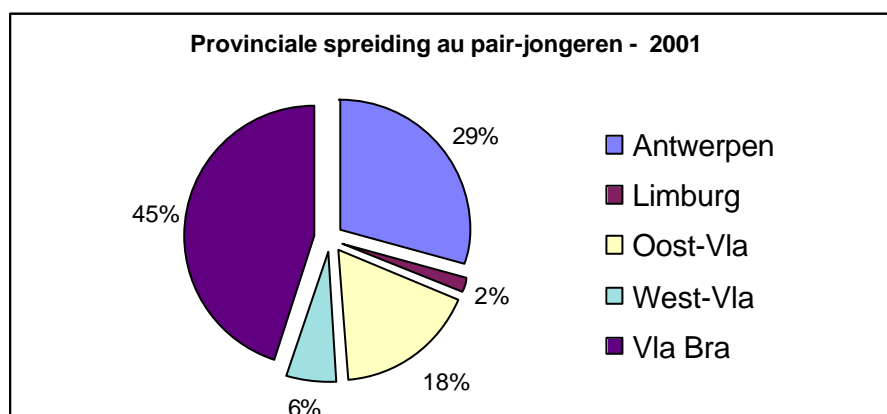
Hierbij wordt echter opgemerkt dat de stijging zich doorzette tot 30/06/1999 en pas sinds de wijziging van de regelgeving werd omgebogen.

In 2000, het eerste jaar dat de “nieuwe regelgeving” voor de volledige periode van toepassing was, werden slechts 60 arbeidsvergunningen toegekend. Dit cijfer lag zelfs lager dan het aantal uitgereikte B-kaarten in 1991.

In 2001 werd met ingang van 1 oktober 2001, de regelgeving opnieuw gewijzigd. Het aantal toegekende B-kaarten voor au pair-jongeren is in 2001 nog verder teruggevallen tot 51 eenheden. Voor de periode tussen 1/1/2001 en 30/9/2001 (periode waarin de strengere reglementering nog van toepassing was) bedroeg het aantal toegekende B-kaarten voor au pair-jongeren slechts 10 eenheden. Tijdens de periode van 1/10/2001 tot 31/12/2001 (periode waarin de soepele reglementering van toepassing was) bedroeg het aantal toegekende B-kaarten aan au pair-jongeren 41 eenheden.

Met betrekking tot de implicaties van deze versoepelde regelgeving kunnen nog geen duidelijke conclusies worden getrokken over het aantal toegekende arbeidskaarten B aan au pair-jongeren.

4.5.3 PROVINCIALE VERDELING

Wat betreft de provinciale verdeling valt reeds jaren op dat verhoudingsgewijs deze vorm van "tewerkstelling" veel voorkomt in Vlaams Brabant en Antwerpen (respectievelijk 45% en 29% van het aantal toegekende aanvragen).

Dit heeft te maken met de hogere concentratie van het type van gezinnen die dergelijke aanvragen indienen (meestal de “meer gegoede klasse” o.a. EU-ambtenaren, kaderleden van grote firma's, vrije beroepen, ...) in deze regio.

4.5.4 NATIONALITEITEN

Au pairs per nationaliteit - 2001		
Nationaliteit	Au-pair	Aandeel
Poolse	25	49,02%
Litouwse	7	13,73%
Roemeense	5	9,80%
Zuid-Afrikaanse	2	3,92%
Oekraïense	2	3,92%
Marokkaanse	2	3,92%
Bulgaarse	1	1,96%
Slovaakse	1	1,96%
Turkse	1	1,96%
Tsjechische	1	1,96%
Hongaarse	1	1,96%
Russische	1	1,96%
Canadese	1	1,96%
Chileense	1	1,96%
Totaal	51	100,00%

De landen van herkomst worden vooral bepaald door het feit dat au pair-jongeren veelal via "au pair-bureaus" worden aangetrokken en deze bureaus zich vaak concentreren op bepaalde landen. Opnieuw valt het belangrijke aandeel (86%) van de (voormalige) Oostbloklanden binnen de landen van herkomst op. Hierbij dient opgemerkt te worden dat in de loop der jaren de visumplicht voor een aantal landen (o.a. Polen en Hongarije) werd afgeschaft, wat het stijgend aandeel van deze landen van herkomst mogelijk in de hand heeft gewerkt.

Er wordt vastgesteld dat de Filippijnse overheid nog steeds geen uitreisvisa aflevert aan haar onderdanen die als au pair naar België wensen te komen. Dit ingevolge de resultaten van een studie van het Ministerie van Buitenlandse Zaken en de Filippijnse autoriteiten, als uitloper van de parlementaire onderzoekscommissie “Mensenhandel”.

4.5.5 BEMERKINGEN BIJ DE STATISTISCHE TABELLEN

Door de diverse gewestadministraties werd jarenlang aangedrongen op de afschaffing van het statuut au pair zoals omschreven in de vroegere regelgeving.

Onderzoek en ervaring toonden immers een toenemend "oneigenlijk" gebruik van het statuut van au pair aan. Waar het hoofddoel de culturele vorming en taalverrijking zou moeten zijn, vergeleed het systeem naar een uiterst flexibele en verhoudingsgewijze zeer goedkope vorm van inwonende dienstbode of babysit, voor een eerder geprivilegieerde groep van gezinnen. Dit meestal met de volledige instemming van zowel het gastgezin als de au pair.

Ook door deze laatste werd dit statuut meer en meer aangewend omwille van het tewerkstellingsaspect en de financiële verdiensten die er uit voortvloeiden, en was het culturele aspect (zo dit al aan bod kwam) van zeer ondergeschikte orde.

De vergoeding was (en is) in vele gevallen een veelvoud van wat betrokkene in haar of zijn land van herkomst kan verdienen, zelfs bij voltijdse tewerkstelling in hoger gekwalificeerde jobs.

Gezien deze vaststellingen en mede gelet op het feit dat er talloze andere initiatieven en projecten bestaan die hetzelfde doel beogen, werd er door de gewestadministraties op aangedrongen om dit dubbelzinnig statuut af te schaffen.

In 1995 werd (bij KB) de mogelijkheid voorzien om een tewerkstelling als au pair buiten het toepassingsgebied van onze reglementering te plaatsen, doch de federale regering herzag haar standpunt in de loop van '97 en wenste een strengere wetgeving om zo de kans op misbruiken in te dijken.

In het KB van 9 juni 1999 werden bijkomende criteria opgelegd die evenwel in de praktijk onwerkbaar bleken. Het aantal voorwaarden waaraan gelijktijdig diende voldaan, was er mede de oorzaak van dat sinds deze nieuwe regelgeving van kracht werd, er slechts enkele aanvragen tot “tewerkstelling” van een au pair-jongere tot het toekennen van een arbeidskaart B hebben geleid. In praktijk kwam het er op neer dat in plaats van het stelsel af te schaffen, een logge en bureaucratische ontradingsregeling in de plaats kwam.

Mede onder druk van enkele au pair-bureaus die stelden hierbij namens vele tientallen gezinnen te spreken, werd de regelgeving met ingang van 1 oktober 2001 opnieuw gewijzigd.

Het is ongetwijfeld nog te vroeg om op basis van de goedgekeurde dossiers oktober - december 2001, conclusies te trekken nopens het effect van deze wijzigingen.

De administratie onderkent ten volle de behoefte van vele gezinnen (met vaak tweeverdieners) naar flexibele opvangmogelijkheden voor de kinderen en naar ondersteuning in de huishoudelijke taken.

Zij blijft echter de mening toegedaan dat - indien men een dergelijk systeem wenst te behouden binnen de arbeidsreglementering - hieraan dient tegemoetgekomen door het creëren van een duidelijk en goed omschreven volwaardig statuut van inwonende dienstbode (met een noodzakelijk goed afgelijnde bescherming van de werknemer).

Indien de lokale arbeidsmarkt er niet zou in slagen om te voldoen aan de bestaande behoefte, zou voormeld specifiek statuut toegankelijk kunnen worden gemaakt voor vreemde werknemers.

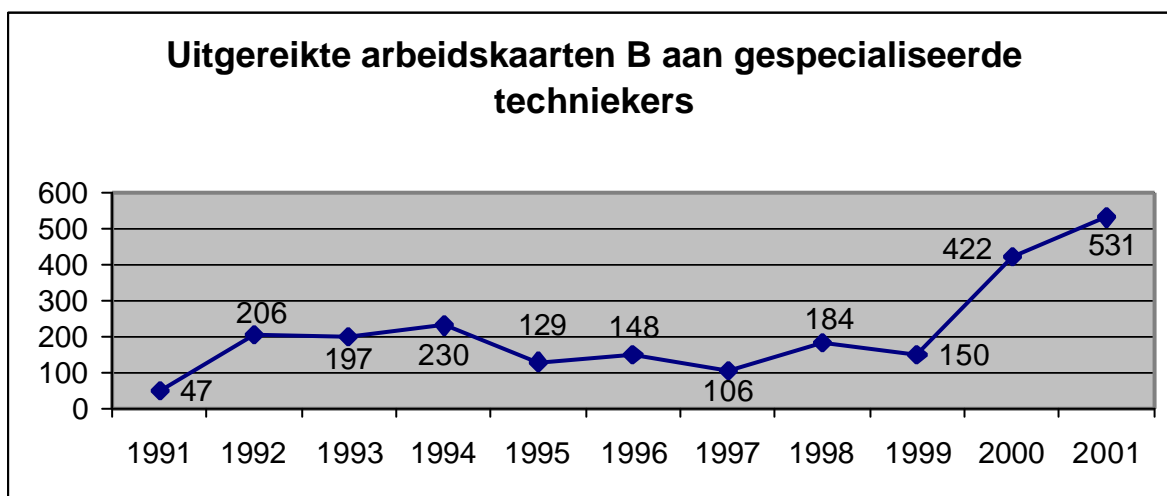
4.6 GESPECIALISEERDE TECHNIEKERS

4.6.1 REGLEMENTERING

De regelgeving voorziet in de tewerkstellingsmogelijkheid van vreemde werknemers als "gespecialiseerde technici" die door een arbeidsovereenkomst met een in het buitenland gevestigde werkgever verbonden blijven en die naar België komen om over te gaan tot de montage en het op gang brengen of de herstelling van een in het buitenland bij die werkgever vervaardigde installatie, voor een periode van maximum 6 maanden.

De aanvraag voor gespecialiseerde technici moet ingediend worden door de Belgische "werkgever" in wiens bedrijf de montage, het op gang brengen of de herstelling uitgevoerd moeten worden. Deze treedt op als mandataris voor de vreemde werkgever bij wie de werknemer in dienst blijft. Dit mandaat houdt o.a. in dat de fysieke of rechtspersoon die de aanvraag indient mede aansprakelijk is voor eventuele inbreuken op de arbeidswetgeving.

4.6.2 ALGEMENE EVOLUTIE

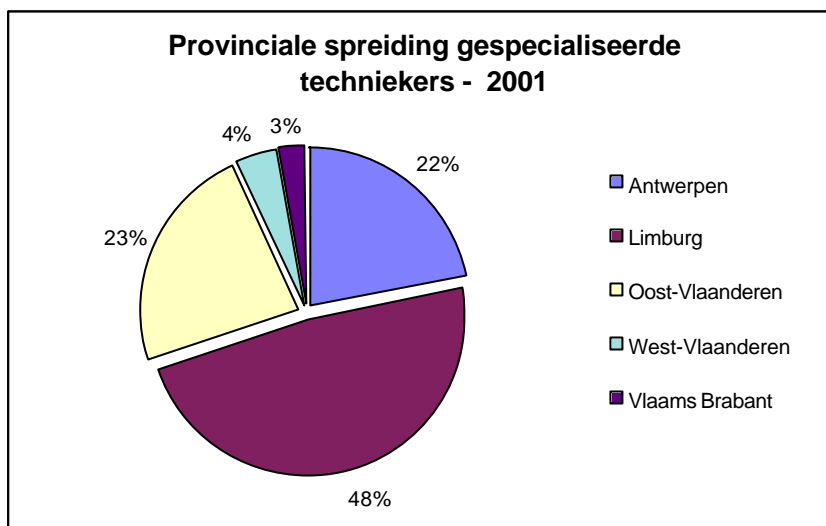

In 2001 werden 531 arbeidskaarten B afgeleverd aan deze groep werknemers.

Huidige stijging t.o.v. 2000 (van 26%) is hoofdzakelijk te wijten aan de montage en het op gang brengen van enkele zeer grote installaties, die werden geproduceerd in een land buiten de EU.

Het aantal B-kaarten dat wordt afgeleverd aan gespecialiseerde technici kan jaarlijks zeer sterk schommelen en betreft meestal specifieke werken van korte duur.

4.6.3 PROVINCIALE VERDELING

4.6.4 BELANGRIJKSTE NATIONALITEITEN

De concentratie van enkele nationaliteiten voor deze categorie is een logisch gevolg van dit specifieke statuut en heeft alles te maken met de aankoop van een machine (bv. nieuwe productielijn) in één bepaald land.

Het gaat hierbij vaak om metaalconstructies in de metaalsector. In die zin werden er de afgelopen jaren meermaals nieuwe productielijnen geïnstalleerd bij diverse auto-assemblagebedrijven. Sommige van deze productielijnen (of gedeelten ervan) werden aangemaakt door gespecialiseerde bedrijven uit de vroegere Oostbloklanden.

Gespecialiseerde techniekers per nationaliteit - 2001		
Nationaliteit	Gespecialiseerde techniker	Aandeel
Sloveense	176	33,15%
Kroatische	105	19,77%
Poolse	62	11,68%
Zwitserse	54	10,17%
Indische	37	6,97%
Slovaakse	34	6,40%
Tsjechische	26	4,90%
Amerikaanse	20	3,77%
Turkse	9	1,69%
Hongaarse	5	0,94%
Canadese	1	0,19%
Joegoslavische	1	0,19%
Bosnische	1	0,19%
Totaal	531	100,00%

4.6.5 SECTORALE SPREIDING

Sector	Gespecialiseerde techniekers per sector - 2001					
	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Vlaams Brabant	Vlaanderen
27 metalen in primaire vorm	12	81	49			142
28 produkten van metaal excl machines	53	38	1	18		110
34 assemblage etc. auto's		106				106
90 afval(water) verzameling en verwerking			42			42
29 vervaardiging machines/apparaten/werktui		25	7		4	36
45 bouwnijverheid	29		3			32
40 distributie E.G.W.			16			16
36 meubels, industrie n.e.g.	15					15
15 vervaardiging voeding & drank					9	9
93 overige		8	1			9
24 chemische produkten	6		2			8
65 financiële instellingen				4		4
17 vervaardiging textiel				1		1
62 luchtvaart					1	1
TOTAAL	115	258	121	23	14	531

4.6.6 BEMERKINGEN BIJ DE STATISTISCHE TABELLEN

De administratie stelt zich soepel op indien de aanvragen werkelijk betrekking hebben op de installatie van een productie-entiteit (zoals bijvoorbeeld een assemblage in de auto-industrie of het invoeren van nieuwe technologieën).

Daartegenover tracht ze te vermijden dat "oneigenlijk gebruik" wordt gemaakt van deze regeling. Dit "oneigenlijk gebruik" behelst meestal ongeoorloofde en goedkope vormen van onderaanneming of ter beschikkingstelling (bvb. het plaatsen van "all-in pakketten" zoals chalets, woningen,...).

De werknemers moeten tewerkgesteld zijn bij de buitenlandse werkgever die de installatie vervaardigde, zodat "goedkopere onderaanneming" vermeden wordt.

Een veel voorkomend voorbeeld van deze ongeoorloofde onderaanneming is de aankoop van een machine in Duitsland, met een onderaannemingsovereenkomst voor de montage door een ander bedrijf uit een Oost-Europees "laag-loonland".

De tijdelijke tewerkstelling in België moet bovendien beantwoorden aan de loon- en arbeidsvoorwaarden volgens Belgisch recht.

Het kan dus niet dat een Tsjechisch bedrijf dat ten behoeve van een Belgische onderneming een stoomketel produceerde en deze hier komt installeren met eigen personeel, haar personeel voor de tijdelijke tewerkstelling in België zou verlonen naar Tsjechische normen.

4.7 ARTIESTEN

4.7.1 REGLEMENTERING

Sinds 1993 is een meer stringente regeling voor artiesten van kracht.

Cabaretartiesten worden sindsdien in de wetgeving onderscheiden van de schouwspelartiesten en muzikanten.

In de praktijk worden géén arbeidsvergunningen en arbeidskaarten B aan cabaretartiesten meer toegekend sedert 14 september 1992.

Bij wetswijziging van 1995 werden de werkgevers en de schouwspelartiesten met internationale faam, die minder dan drie opeenvolgende maanden tewerkgesteld worden in België, respectievelijk vrijgesteld van het bezit van een arbeidsvergunning en arbeidskaart (art. 2, 21° KB nr. 34 van 20/07/1967 gewijzigd bij KB van 19/05/1995). Deze vrijstelling werd hernomen in de huidige reglementering (art. 2, KB van 9/6/1999).

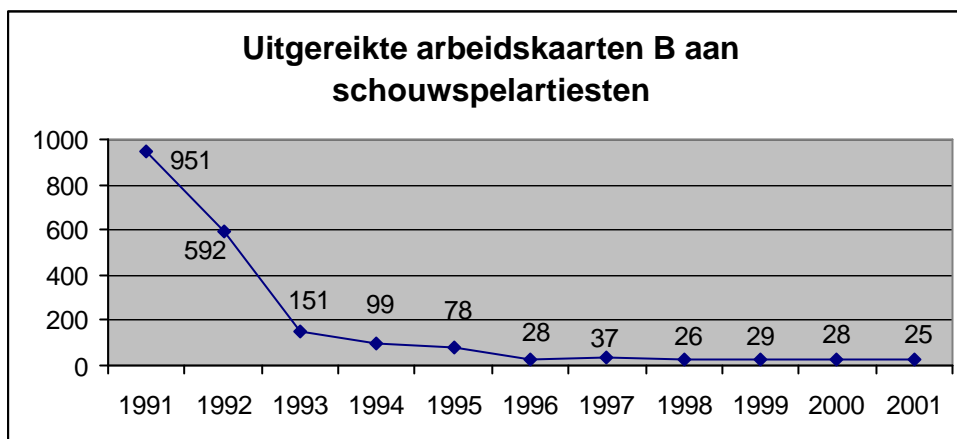
Voor artiesten, die echter langer dan drie maand worden tewerkgesteld of die geen "(inter-)nationale faam" genieten, zijn géén specifieke bepalingen opgenomen in de wetgeving. Dit houdt in dat zelfs internationaal bekende artiesten onderdaan moeten zijn van een land waarmee België is verbonden door een overeenkomst of akkoord inzake vreemde arbeidskrachten en dat bovendien de (Europese) arbeidsmarkttoestand geldt als weigeringsgrond bij de aanvraag tot tewerkstelling tijdens een verblijf van meer dan drie maand. Dit is duidelijk een vergetelheid van de wetgever die meermaals werd gesignaleerd aan de federale minister. Waar in de bijlagen van het KB zelfs in een typeovereenkomst werd voorzien voor de tewerkstelling van buitenlandse schouwspelartiesten, worden in de tekst van het KB zelf geen toepassingsmodaliteiten voorzien. Het is evident dat, voor de tewerkstelling van meer dan drie maand van deze "echte" artiesten, zich een aanpassing van de reglementering opdringt.

Immers dergelijke aanvragen moeten momenteel noodzakelijkerwijs in eerste aanleg worden geweigerd. De betrokken werkgevers kunnen pas na een beroepsprocedure een arbeidskaart B en arbeidsvergunning bekomen.

Ter zake werden reeds ontwerp teksten en voorstellen geformuleerd die echter nog niet resulteerden in de beoogde wetswijziging.

4.7.2 ALGEMENE EVOLUTIE

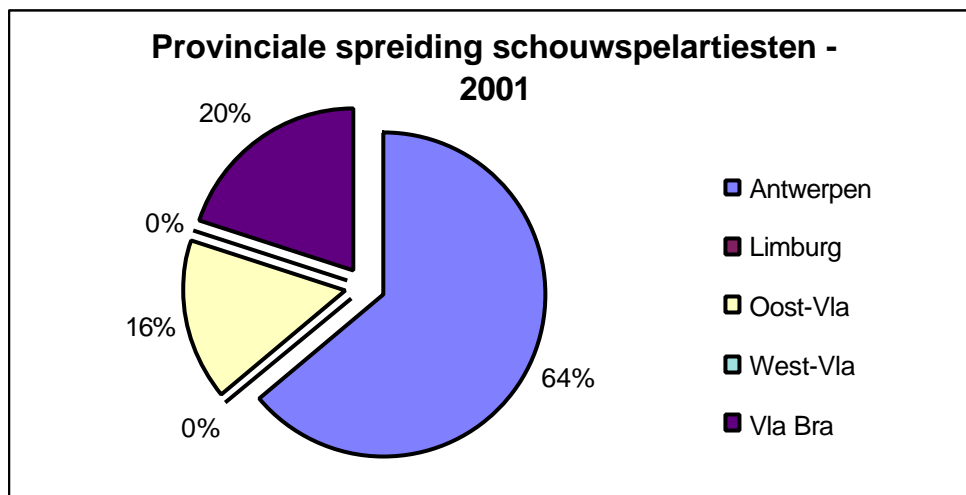
Gelet op voormelde wijziging van de reglementering valt nog slechts een beperkte groep artiesten onder de verplichting om een arbeidskaart te bezitten. Het betreffen voornamelijk artiesten die voor een heel jaar in dienst zijn bij veelal gerenommeerde culturele organisaties zoals het Ballet van Vlaanderen enz..

Een andere groep artiesten voor wie (meestal voor een zestal maand een vergunning en arbeidskaart wordt aangevraagd) wordt tewerkgesteld in pretparken.

Deze categorie werknemers stelt momenteel een minderheid van het totaal aantal aanvragen voor en wordt volledigheidshalve opgenomen in huidig verslag.

Het betroffen vorig jaar 25 werknemers.

4.7.3 PROVINCIALE VERDELING

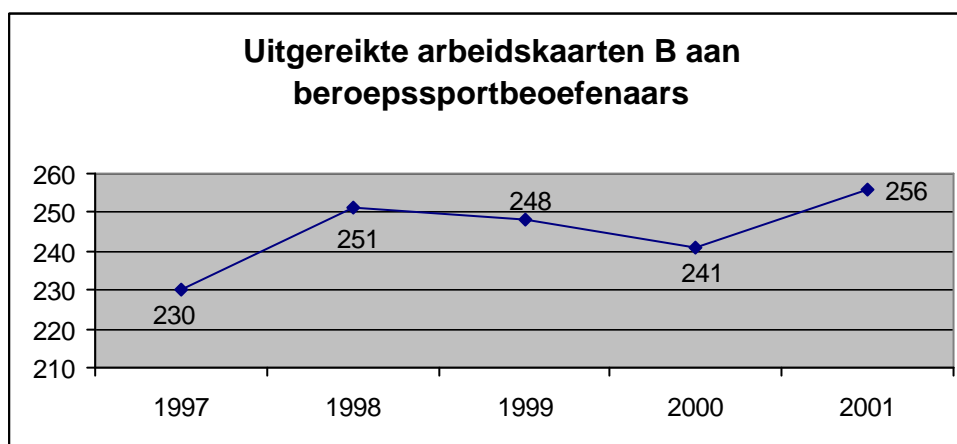

4.8 BEROEPSSPORTERS

4.8.1 REGLEMENTERING

Beroepssportlui van minstens 18 jaar oud en trainers kunnen via een arbeidskaart B worden tewerkgesteld, voor zover het bedrag van hun bezoldiging minstens vier maal de minimumbezoldiging voor betaalde sportbeoefenaars bedraagt (=1.171.472,- Bef /29.040,03 euro op jaarbasis, of 97.622 Bef/2.419, 99 euro bruto per maand).

4.8.2 ALGEMENE EVOLUTIE

Het aantal uitgereikte arbeidskaarten B aan vreemde beroepssporters situeert zich reeds vijf jaar op hetzelfde niveau van ± 250 .

In 2001 werden er 256 arbeidskaarten B afgeleverd aan deze categorie werknemers.

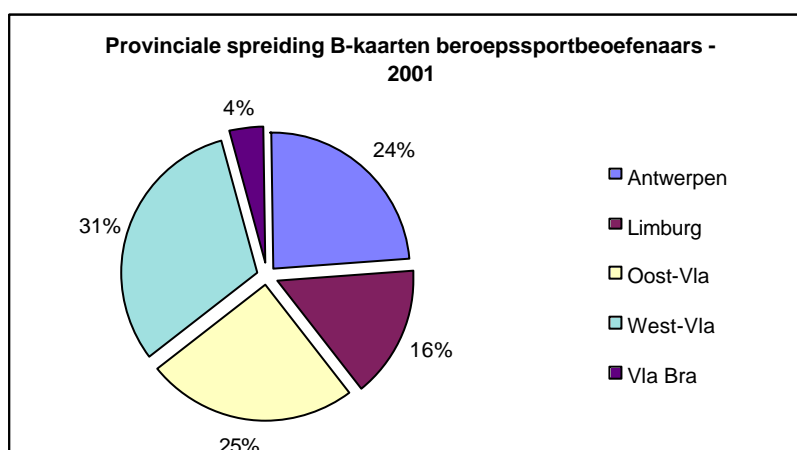
Deze 256 personen, die in het bezit zijn van een arbeidskaart B, werden door een sportclub tewerkgesteld op basis van een arbeidsovereenkomst, conform de bepalingen van de wet van 24/02/1978. De arbeidskaart B bood hen automatisch de mogelijkheid om een machtiging tot verblijf te bekomen, die resulteert in een verblijfstitel "Bewijs van inschrijving in het vreemdelingenregister".

In de meeste gevallen komen de vreemde beroepssportbeoefenaars niet naar België op basis van een machtiging van verblijf, bekomen in de Belgische ambassade van hun land, en

gebaseerd op een arbeidskaart. Zij komen naar België met een visum voor een kort verblijf (toeristenvisum) en zoeken hier een werkgever. Eens de arbeidskaart bekomen, vragen zij regularisatie van verblijf aan op grond van art. 9,3° van de verblijfwetgeving van 15/12/1980. Dit is juridisch mogelijk, vermits alle personen die terug te vinden zijn in art. 9 van het KB van 9/06/1999 reeds naar België mogen komen vooraleer een arbeidskaart bekomen werd.

De verblijfwetgever laat toe op basis van een omzendbrief van 15/12/1998 dat personen met een arbeidskaart hun verblijfstoestand (hier) regulariseren en derhalve het "toeristenvisum" omzetten in een bewijs van inschrijving in het vreemdelingenregister, voor de duur van de arbeidskaart.

4.8.3 PROVINCIALE VERDELING

De provinciale spreiding heeft alles te maken met de aanwezigheid van professionele sportclubs (vnl. in "hogere klasse") binnen de provincie.

Zo valt het onder meer op dat binnen de belangrijkste groep beroepssporters slechts enkele voetballers (2 personen of 1%) worden tewerkgesteld in de provincie Vlaams Brabant.

In deze provincie zijn dan ook geen eredivisieclubs binnen deze sporttak aanwezig.

4.8.4 BELANGRIJKSTE NATIONALITEITEN

Beroepssporters per nationaliteit - 2001		
Belangrijkste nationaliteiten	Aantal	Aandeel
TOTAAL	256	100%
Joegoslavische	30	11,72%
Amerikaanse	29	11,33%
Kroatische	26	10,16%
Braziliaanse	15	5,86%
Congolese	10	3,91%
Tsjechische	9	3,52%
Nigeriaanse	9	3,52%
Guinese	9	3,52%
Ivoriaanse	8	3,13%
Bosnische	7	2,73%
Australische	6	2,34%
Oekraïense	6	2,34%
Russische	5	1,95%
Sloveense	5	1,95%
Egyptische	5	1,95%
Litouwse	5	1,95%
Burkinese	5	1,95%
Ghanese	5	1,95%
Albanese	5	1,95%

De drie belangrijkste nationaliteiten van herkomst vertegenwoordigen 33,20% van de groep beroepssportbeoefenaars die in de loop van 2001 werden tewerkgesteld met een arbeidskaart B. Ook bij deze categorie vreemde werknemers valt op dat een grote groep, 43% (111/256) van de in Vlaanderen met een arbeidskaart B tewerkgestelde beroepssportbeoefenaars, in 2001 afkomstig was uit de voormalige Oostbloklanden.

4.8.5 SPORTTAKKEN TEWERKSTELLING

De belangrijkste sporttakken waarbinnen deze personen werden tewerkgesteld zijn:

voetbal (70% of 179 arbeidskaarten in 2001 t.o.v. 166 in 2000),

basket (19% of 48 arbeidskaarten, t.o.v. 51 het vorige jaar is)

volleybal (7,8% of 20 arbeidskaarten, t.o.v. 16 in 2000)

Opmerkelijk is wel dat 67% van de voetballers (118/177) werd tewerkgesteld door 9 clubs. De overige 24 werkgevers in deze sporttak stelden gemiddeld 2 vreemde beroepsvoetballers met een arbeidskaart B tewerk.

Binnen de sporttak basket wordt vastgesteld dat 3 sportclubs een aandeel van 40% (of 19) van de 48 afgeleverde arbeidskaarten B vertegenwoordigen.

De overige 15 werkgevers stelden gemiddeld 2 vreemde beroepssportbeoefenaars te werk.

Binnen de sporttak volleybal stelden 12 sportclubs 22 personen als beroepssporter te werk. 4 van deze werkgevers verkregen een vergunning voor 3 personen.

Afgeleverde arbeidskaarten B aan beroepssportbeoefenaars - 2001						
sporttak	Antwerpen	Limburg	Oost-VI	Brabant	West-VI	Totaal
voetbal	55	21	52	2	49	179
basket	5	9	7	6	21	48
volley	0	7	2	3	8	20
Andere	0	4	3	0	2	9
Totaal	60	41	64	11	80	256

4.8.6 BEMERKINGEN BIJ DE STATISTISCHE TABELLEN

De administratie vermoedde reeds jaren tal van onregelmatigheden in deze sector. Ze stelde o.a. vast dat verschillende sportbonden aan personen, in het bezit van een toeristenvisum, een licentie afleveren waardoor deze (volgens de normen van deze bonden) onmiddellijk speelgerechtigd worden in de Belgische competitie. Dit ongeacht het feit of betrokkenen op dat ogenblik in orde zijn met de verblijfs- en arbeidsreglementering.

Reeds in 1997 werd deze problematiek voorgelegd aan de Adviesraad voor Vreemde Arbeidskrachten. In de loop van 1998 werd hieraan eveneens een uitgebreide bespreking gewijd in de Commissie van het Vlaams Parlement bevoegd voor de Sport. Dit resulteerde in een resolutie van de Vlaamse Raad, met als doel onregelmatigheden in de sport te voorkomen. Begin 1999 werd in het Belgisch Staatsblad een aanpassing van het artikel 6bis van het KB nr. 34 d.d. 20/07/1967 gepubliceerd met als doel de tussenpersonen medeaansprakelijk te maken voor verblijf en repatriëring. Deze bepalingen werden ook overgenomen in de nieuwe regelgeving van 9 juni 1999. Dat deze initiatieven nog steeds geen adequate oplossing bieden voor de vastgestelde misbruiken, mag blijken uit controle en nazicht van de eerste concrete toepassingen in 2000 en 2001.

De administratie herhaalt daarom haar voorstel om vreemde beroepssporters pas speelgerechtigd te maken van zodra zij in het bezit zijn van een arbeidskaart als beroepssportbeoefenaar en zij tevens op deze basis een verblijfsvergunning hebben bekomen. Op grond van de bestaande regelgeving kunnen de misbruiken op vlak van de mensenhandel in de sport zeer eenvoudig en efficiënt worden bestreden indien hierbij kan gerekend worden op de medewerking van de betrokken sportbonden en sportclubs. Cruciaal hierbij is het systeem van de toekenning van spelerlicenties.

Van zodra een speler door de betrokken sportbond speelgerechtigd wordt verklaard, gaan de clubs er immers (vaak ten onrechte) van uit dat hij of zij kan aantreden in de competities. Mocht de aflevering van de licentie evenwel afhankelijk gemaakt worden van het voorafgaand toekennen van een arbeidsvergunning en een arbeidskaart, dan zouden heel wat misbruiken worden voorkomen: zonder spelerslicentie mogen de clubs immers volgens de eigen interne reglementeringen de betrokken spelers niet opstellen op straffe van boetes en puntenverlies.

Het voorafgaand toekennen van een arbeidskaart en arbeidsvergunning impliceert het onderschrijven van een arbeidsovereenkomst voor betaalde sportbeoefenaar, conform de bepalingen van voormelde wet van 1978, waarvan de bezoldiging het vierdubbele moet bedragen van het minimumbedrag (per 1/7/2001 gebracht op 1.171.472 Bef / 29.040,03 euro). Deze overeenkomsten bieden bovendien belangrijke garanties naar de afdwingbaarheid van de wederzijdse rechten en plichten door beide partijen.

Een dergelijke werkwijze zou er tevens kunnen toe leiden dat in een aantal gevallen het overbrengen van een speler uit een derde land naar België niet langer interessant is, waardoor ook automatisch sommige praktijken van malafide bemiddelaars zullen verdwijnen.

Bovendien gaat het in voormelde gevallen telkens om een bepaalde vorm van arbeid die sociaal- en arbeidsrechtelijk strikt is gereguleerd.

De facto hebben alle betrokken partijen er dan ook alle belang bij dat de bestaande reglementeringen inzake tewerkstelling en bemiddeling correct zouden worden nageleefd.

Of het nu gaat om een beroepssporter, een asielzoeker of een topmanager van een multinationale onderneming, mag in principe geen verschil uitmaken voor een gelijke toepassing van de arbeidsreglementering.

Al te vaak wordt de activiteit van een beroepssporter nog in de eerste plaats benaderd als een “sportprestatie” en niet als een “arbeidsprestatie”.

De administratie is trouwens voorstander van het verder optrekken van de minimumvoorwaarden waaraan buitenlandse beroepssportlui moeten voldoen, tot een niveau dat gelijkwaardig is met dat van de andere EU-lidstaten.

Meer en meer ontstaat de indruk dat de samenwerkingsverbanden die door buitenlandse clubs worden gesloten met Belgische clubs, deels worden opgezet om de eigen reglementering inzake onder meer tewerkstelling van vreemde werknemers te ontwijken. Zij hebben schijnbaar nog weinig van doen met louter sportieve belangen en lijken ook ingegeven door de puur commerciële belangen van beursgenoteerde sportclubs.

In juni 2001 werd in de Senaat een voorstel ingediend om de loonsvoorwaarde voor de tewerkstelling van niet EU-onderdanen drastisch te verhogen.

Een gelijkaardig voorstel werd door de vertegenwoordiger van het Centrum voor Gelijkheid en Racismebestrijding ingediend op de Adviesraad voor Buitenlandse werknemers van 24.10.2001.

Beide voorstellen houden in dat het bestaande looncriterium substantieel zou worden opgetrokken naar een niveau van om en bij de 70.000 euro per jaar.

Dit voorstel werd door alle leden van de Adviesraad unaniem positief geadviseerd en voor verder gevolg overgemaakt aan de federaal bevoegde minister Onkelinx. Tot op heden ging de minister hier evenwel niet verder op in.

Door Vlaamse minister voor Werkgelegenheid Renaat Landuyt werden in deze sector in het afgelopen jaar een aantal opmerkelijke initiatieven genomen. Zowel met betrekking tot de tewerkstelling van buitenlandse beroepssporters als met betrekking tot de bemiddeling ervan werden de verantwoordelijken van diverse sportbonden uitgenodigd om een aantal engagementen op zich te nemen, en de spelers pas tot de eigen competities toe te laten indien duidelijk zou blijken dat voldaan werd aan alle ter zake geldende reglementeringen. In ruil voor dit engagement werd door de minister een snelle afhandeling van de aanvraagdossiers beloofd.

De Koninklijke Belgische Basketbalbond ondertekende als eerste een dergelijk protocol.

Ook met de Koninklijke Belgische Voetbalbond werden besprekingen gevoerd die vooralsnog niet uitmondten in de ondertekening van een protocol.

Door de Inspectiediensten van het Vlaamse Gewest worden er op verzoek van minister Landuyt systematisch controles uitgevoerd binnen de sector van de beroepssport.

Dit heeft in het afgelopen jaar, zeker op het niveau van de voetbalsport in eerste en tweede nationale het nodige effect geressorteed. Meerdere clubs en spelers werden geverbaliseerd en hebben zich nadien geconformeerd met de ter zake geldende reglementering.

Bij verder onderzoek van deze problematiek dient men evenwel vast te stellen dat met name de federaal bevoegde autoriteiten naar buiten uit en in de media de schijn wekken een strenge aanpak voor te staan, terwijl anderzijds in de concrete praktijk de randvoorwaarden voor de tewerkstelling van deze buitenlandse beroepssporters alsmaar worden versoepeld:

- De interpretatie van het begrip "terbeschikkingstelling" conform de wet van 24/07/1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers werd aanzienlijk verruimd, en het verhuren van voetballers werd in een antwoord op een parlementaire vraag zelfs als voorbeeld aangehaald van wat nu wel mogelijk is. Zie in dit verband de mondelinge vraag nr. 2-597

dd 10 mei 2001 van de heer Jean-Marie Dedecker aan de vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid mevrouw Laurette Onkelinx over "het uitlenen van voetballers en de wetgeving inzake de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers" waarbij door de minister werd gesteld dat "de situatie van het uitlenen van voetballers tussen clubs eenvormig lijkt te zijn met artikel 31§1, tweede lid van voormelde wet van 24/7/1987.

- Inzake RSZ werd in 2001 door de bevoegde federale minister met de nodige gestrengheid de aanzuivering van de achterstallige bijdragen van de clubs geëist, terwijl gelijktijdig een halvering van de verplichte bijdragen ten opzichte van de vorige jaren werd aangekondigd. Ofschoon er op dit vlak voorheen reeds sprake was van een opmerkelijke bevoordeling van de sportsector, volstaat sedert 2001 een forfaitaire aangifte van 7.260 euro op jaarbasis. Voor diverse clubs die op dat ogenblik belangrijke achterstallige bijdragen aan de RSZ verschuldigd waren bood dit alvast opnieuw enig perspectief. De op die wijze niet (meer) te betalen bijdrage is een belangrijk voordeel voor de club zelf.
- Ook inzake directe belastingen is er sprake van een substantiële vermindering van de bedrijfsvoorheffing tot amper 18%, waarmee de directe belastingen van een buitenlandse beroepssporter (niet EU) volledig zouden zijn voldaan. Op dat ogenblik wordt de problematiek rond de betaling van loon of onbelastbare voordelen minder relevant, gezien het lager percentage van de personenbelasting.

4.9 HOOGGESCHOOLDEN EN LEIDINGGEVENDEN

4.9.1 REGLEMENTERING

Hooggeschoolden zijn werknemers waarvan de jaarlijkse bezoldiging op 01/01/2001 hoger lag dan 1.186.000 Bef (29.400,17 euro). Voor zover de duur van hun tewerkstelling de vier jaar niet overschrijdt konden zij in eerste aanleg een arbeidsvergunning en arbeidskaart B bekomen. De bezoldiging en de scholingsgraad (hoger onderwijs of gelijkwaardig) zijn de enige criteria bij de appreciatie van de aanvragen tot tewerkstelling onder deze "categorie".

Leidinggevenden zijn personen die een leidinggevende functie komen bekleden in een bijhuis of een filiaal van een firma uit hun land. Voor zover hun jaarlijkse bezoldiging op 01/01/2001 hoger lag dan 1.976.000 Bef (48.983,76 euro) konden zij in eerste aanleg een arbeidsvergunning en arbeidskaart B bekomen.

4.9.2 VOORAFGAANDE OPMERKING

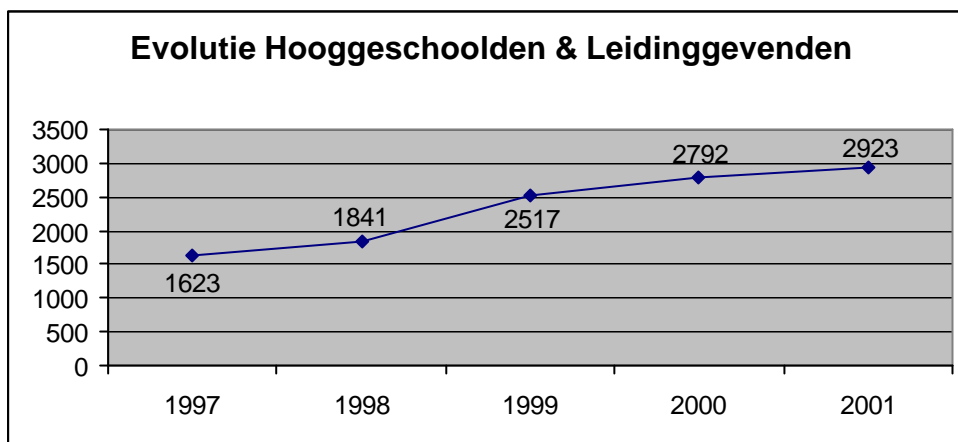
In het statistisch overzicht zijn zowel de hooggeschoolden en leidinggevenden begrepen die tewerkgesteld worden onder Belgische arbeidsovereenkomst, als deze die verbonden blijven door een arbeidsovereenkomst met hun buitenlandse werkgever (gedetacheerden). Er werd derhalve géén onderscheid gemaakt naargelang het fiscaal of sociaal zekerheidsstatuut van betrokken werknemers¹⁰.

De regeling m.b.t. de tewerkstelling van buitenlandse werknemers zou veel begrijpelijker en logischer worden mocht zij worden uitgewerkt, rekening houdend met, en in duidelijke verwijzing naar, de sociaalrechtelijke en fiscale context van de tewerkstelling (zie *infra* §4.9.7 p. 84). Tot op heden zijn de diverse wetgevingen echter onvoldoende op elkaar afgestemd.

¹⁰ Dit onderscheid wordt bovendien evenmin gemaakt in de betreffende reglementering tot tewerkstelling van vreemde werknemers.

4.9.3 ALGEMENE EVOLUTIE

Vergelijking aantallen 2000-2001:

Vergelijking aantal “leidinggevenden + hooggeschoolden” 2000-2001

2000: 2.792 arbeidskaarten B, waarvan 1.402 eerste aanvragen en 1.390 hernieuwingen.

2001: 2.923 arbeidskaarten B, waarvan 1.086 eerste aanvragen en 1.837 hernieuwingen.

De stijging met 131 eenheden wordt veroorzaakt door:

- een daling van de eerste aanvragen met 316 (2000: 1.402; 2001: 1.086);
- een stijging van de hernieuwingen met 447 (2000: 1.390; 2001: 1.837).

Vergelijking aantal leidinggevenden 2000-2001

2000: 1041 arbeidskaarten B, waarvan 469 eerste aanvragen en 572 hernieuwingen.

2001: 1065 arbeidskaarten B, waarvan 357 eerste aanvragen en 708 hernieuwingen.

De stijging met 24 eenheden wordt veroorzaakt door:

- een daling van de eerste aanvragen met 112 (2000: 469; 2001: 357);
- een stijging van de hernieuwingen met 136 (2000: 572; 2001: 708).

Vergelijking aantal hooggeschoolden 2000-2001

2000: 1757 arbeidskaarten B, waarvan 933 eerste aanvragen en 818 hernieuwingen.

2001: 1858 arbeidskaarten B, waarvan 729 eerste aanvragen en 1.129 hernieuwingen.

De stijging met 107 eenheden wordt veroorzaakt door:

- een daling van de eerste aanvragen met 204 (2000: 933; 2001: 729);
- een stijging van de hernieuwingen met 311 (2000: 818; 2001: 1.129).

Sinds het afzonderlijk bijhouden van de cijfers (1997) voor de afgeleverde B-kaarten aan deze groep vreemde werknemers, valt het op dat deze categorie een steeds groter aandeel inneemt in het totaal aantal toegestane arbeidskaarten B.

Dit is enerzijds het gevolg van de verbeterde economische conjunctuur en de toenemende mondialisering van de economie met een grotere nood aan hooggeschoold en gespecialiseerd personeel, en anderzijds het relatief lage looncriterium waardoor de werkgever bij de selectie van zijn personeel niet langer rekening moet houden met de nationaliteit of de toestand van de arbeidsmarkt en hij meer kans maakt op het bekomen van een arbeidsvergunning in eerste aanleg (waar deze vroeger pas na een beroepsprocedure kon worden gehonoreerd).

In 2001 werden 2.923 arbeidskaarten B afgeleverd aan hooggeschoold en leidinggevend personeel, wat ruim de helft (54%) vormt van het totaal aantal toegekende B-kaarten. Dit vormt nog steeds een beperkte procentuele stijging t.o.v. het vorige jaar met 5% (t.o.v. een stijging met 11% in 2000).

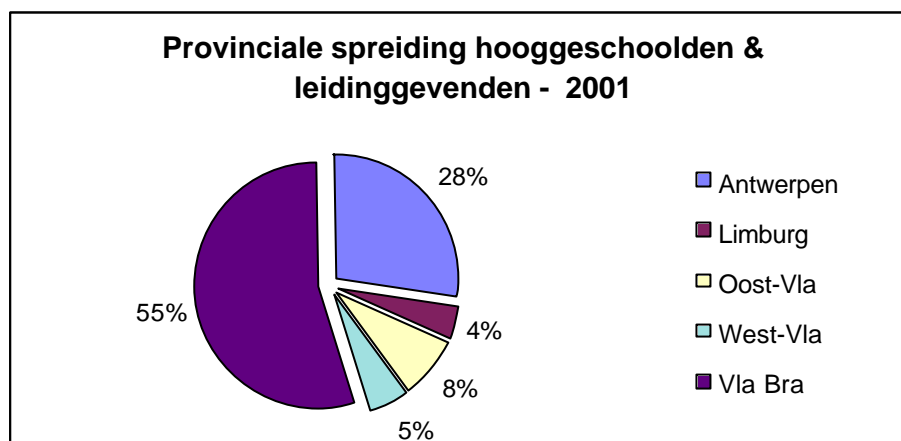
Toch dient deze stijging te worden genuanceerd. Waar deze in de vorige jaren mede te wijten was aan het toegenomen aantal nieuwe migraties (1ste aanvragen) binnen deze categorie, was dit in 2001 niet langer het geval. De beperkte stijging is het gevolg van het sterk toegenomen aantal hernieuwingen. Het aantal nieuwe migraties is daarentegen substantieel gedaald.

Opgesplitst naar 1ste aanvragen werden er in 2001 316 arbeidskaarten minder toegekend dan in het jaar 2000. Bij de hernieuwingen daarentegen was er nog steeds een substantiële stijging met 447, mede ten gevolge van de belangrijke toename van de 1ste aanvragen in de jaren '98-'99 en in mindere mate in 2000.

Door het verschil in het looncriterium wordt in de aanvragen een werknemer vaker geprofileerd als hooggeschoolde dan als leidinggevende. In 2001 werden 1.858 arbeidskaarten afgeleverd aan hooggeschoolden t.o.v. 1.065 arbeidskaarten B voor leidinggevendenden.

4.9.4 PROVINCIALE VERDELING

55% van de toegekende arbeidskaarten betrof een tewerkstelling in de regio **Vlaams Brabant**; wat kan verklaard worden door de nabijheid van Brussel als hoofdstad van Europa, alsook de nabijheid van de nationale luchthaven waar veel buitenlandse bedrijven (vnl. Amerikaanse en Japanse) gevestigd zijn.

4.9.5 BELANGRIJKSTE NATIONALITEITEN

Hooggeschoolden & leidinggevenden per nationaliteit - 2001		
Belangrijkste nationaliteiten	Aantal	Aandeel
TOTAAL	2923	100%
Amerikaanse	525	17,96%
Japanse	485	16,59%
Indische	319	10,91%
Canadese	144	4,93%
Chinese	136	4,65%
Russische	129	4,41%
Turkse	99	3,39%
Zuid-Afrikaanse	71	2,43%
Roemeense	68	2,33%
Poolse	57	1,95%
Bulgaarse	54	1,85%
Zuid-Koreaanse	52	1,78%
Mexicaanse	49	1,68%
Australische	49	1,68%
Zwitserse	48	1,64%
Israëlische	37	1,27%
Tsjechische	34	1,16%
Oekraïense	34	1,16%
Joegoslavische	33	1,13%
Slovaakse	32	1,09%

De drie “belangrijkste” nationaliteiten vertegenwoordigen samen 45,47% van het aantal uitgereikte arbeidskaarten B aan hooggeschoolden en leidinggevenden

4.9.6 SECTORALE SPREIDING PER PROVINCIE

Sector	Hooggeschoolden & Leidinggevenden per sector - 2001					
	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Vlaams Brabant	Vlaanderen
72 informatica & aanverwante activiteiten	133	8	55	40	383	619
24 chemische producten	128	9	8	1	359	505
32 audio- video & telecommunicatieapparaten	155	22	38	4	40	259
74 overige zakelijke dienstverlening	37		7		126	170
34 assemblage etc. auto's	3	14	18	1	99	135
80 onderwijs	23		16	3	75	117
73 reasearch & development	9		22		73	104
29 vervaardiging machines/apparaten/werktui	6	2	2	65	13	88
00 onbekend	19	2	4	1	55	81
63 vervoerondersteunende activiteiten	60	2			16	78
30 kantoormachines & computers	17				57	74
25 rubber & kunststof	3	7	5	2	55	72
28 producten van metaal excl machines	18	25	3	10	4	60
62 luchtvaart				1	58	59
36 meubels, industrie n.e.g.	56		1			57
93 overige diensten	8		11	4	27	50
31 elektrische machines & apparaten	15	7	1	3	20	46
51 groothandel & bemiddeling ecl.auto e.d.	20		13	1	9	43
15 vervaardiging voeding & drank	4		18	3	16	41
64 Post & telecommunicatie	1				40	41
35 vervaard. Overige transportmiddelen	6	1	1		27	35
61 vervoer over water	22					22
33 medische apparatuur	1				20	21
65 financiële instellingen	17					17
85 gezondheidszorg & maatsch. Dst.verlening	0		2	1	13	16
21 pulp, papier ea.		10	1		3	14
23 cokes,aard-/olieprod. & splijtstoffen	12				2	14
17 vervaardiging textiel	3		2	4	2	11
60 vervoer te land/via pijpleidingen	3		1		6	10
27 metalen in primaire vorm	1	7				8
22 uitgeverije, drukkerij,reproductie	1	1	2		3	7
45 bouwnijverheid	1	1		4	1	7
01 landbouw, jacht	5					5
92 cultuur, sport & recreatie	2	1			2	5
26 niet-metaalhoudende minerale producten			4			4
50 verkoop & herstel auto & rijwielen				1	3	4
55 hotels & restaurant	2			2		4
70 exploitatie & handel in onroerend goed	2	1		1		4
13 winning metaalerts	3					3
52 kleinhandel excl. Auto & rijwielen/herst				3		3
19 leernijverheid & vervaard. Koffers ea.	1	1				2
37 recyclage	2					2
66 verzekeringen & pensioenfondsen	1				1	2
67 ondersteuning ivm financiële activiteit	2					2
18 vervaardiging kleding, verven bont	1					1
40 distributie E.G.W.	1					1
TOTAAL	804	121	235	155	1608	2923

De stijging van het aantal uitgereikte arbeidskaarten B voor hooggeschoolden en leidinggevendenden die tewerkgesteld worden binnen de zuivere informaticasector heeft zich in het afgelopen jaar nog verder doorgezet (619 t.o.v. 511 in 2000).

Daarnaast worden er ook in andere industriële sectoren nogal wat buitenlandse informatici tewerkgesteld onder de kwalificatie van hooggeschoolde.

De veelgehoorde kritiek, als zou het binnen de huidige reglementaire context onmogelijk zijn om buitenlandse informatici aan te werven wordt door de feiten tegengesproken.

Voor hooggeschoolden, zoals bvb. de informatici, bestaat er dus *de facto* een open internationale arbeidsmarkt.

4.9.7 BEMERKINGEN BIJ DE STATISTISCHE TABELLEN

In de reglementering die van toepassing is sinds 30/06/1999, wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen hooggeschoolden en leidinggevendenden. Dit komt tot uiting enerzijds in een substantieel hoger looncriterium voor leidinggevendenden en anderzijds vooral in het feit dat een tewerkstelling als hooggeschoolde uitdrukkelijk beperkt wordt in tijd (maximum 4 jaar) en bovendien in hoofde van de betrokken hooggeschoolden géén rechten creëert die aanleiding kunnen geven tot het bekomen van een arbeidskaart A (met permanent verblijfsrecht tot gevolg). Deze beperkingen werden niet weerhouden voor de "leidinggevendenden".

De wetgever kwam hiermee gedeeltelijk tegemoet aan de groeiende vraag van bedrijven die, geconfronteerd met de toenemende internationalisering en mondialisering van hun activiteiten, meer behoefte schijnen te hebben aan hooggeschoolde buitenlandse werkkrachten.

De beperking tot vier jaar moet hierbij enigszins aanzien worden als een bescherming van de eigen arbeidsmarkt, ter compensatie van de zeer sterke verlaging van het vereiste minimumloon.

Met betrekking tot de leidinggevendenden wordt opgemerkt dat door de verwijzing naar "bijhuis of filiaal van een firma uit hun land", de huidige omschrijving een ongelijke behandeling inhoudt van de buitenlandse ondernemingen t.o.v. de Belgische bedrijven. Hierdoor kan een zuiver Belgisch bedrijf bvb. géén topmanager uit het buitenland aantrekken!

De administratie geeft dan ook een ruime interpretatie aan het begrip "filiaal of bijhuis".

Huidige definitie is vermoedelijk ingegeven door de intentie om buitenlandse bedrijven aan te trekken en hen hierbij de mogelijkheid te bieden om hun eigen kaderpersoneel over te brengen

en tewerk te stellen in hun Belgische "vestiging".

Het belangrijke verschil tussen de loonbarema's van "hooggeschoolde" en "leidinggevende" heeft er toe geleid dat veel aanvragen tot tewerkstelling van "leidinggevendens" (onder de oude reglementering) nu door de (aanvragende) werkgever worden gekwalificeerd als een aanvraag tot tewerkstelling van een "hooggeschoolde".

De administratie acht de beperking van de tewerkstelling als hooggeschoolde tot een termijn van vier jaar niet aangewezen en meent dan ook dat eventuele beperkingen eerder dienen gekoppeld aan het fiscaal en sociaal statuut dat door de betrokken werkgever en werknemer zelf wordt gekozen bij de aanvang van de tewerkstelling.

Uit recente studies en uit de cijfergegevens blijkt hoe dan ook dat er voor deze categorie reeds flexibele tewerkstellingsmogelijkheden worden geboden. De gevraagde minimumverloning is in vele sectoren zelfs lager dan de beginweden die voor autochtone hooggeschoolden gebruikelijk zijn. De vreemde werknemer kan reeds naar België komen vooraleer de arbeidskaart en -vergunning afgeleverd zijn en hij kan hier de verblijfs- en arbeidstoestand regulariseren. De aanvragen worden binnen een termijn van 2 tot 3 weken afgehandeld zodat van een lange wachtperiode of enorme bureaucratische obstakels geen sprake kan zijn.

Uit een vergelijkende studie die in 2001 door het consultantbureau Deloitte & Touche werd uitgevoerd en waarbij de procedures en voorwaarden van de tewerkstelling van hooggeschoolde buitenlandse werknemers in Frankrijk, Nederland, Duitsland, België, Spanje en het Verenigd Koninkrijk werden vergeleken, bleken de voorwaarden tot het bekomen van een arbeidsvergunning het meest soepele in België. Ook de procedure en de administratieve afhandeling van de dossiers bleek veruit het snelst te verlopen in België. Bovendien meende de betrokken dienstverlener op grond van eigen ervaringen te kunnen stellen dat de administraties in België en Vlaanderen zoal niet de enigen, dan toch één van de weinige zijn waar ook nog *post factum* een grondige opvolgingscontrole gebeurt naar o.m. de correcte naleving van de loons- en andere voorwaarden waaronder de arbeidskaart werd toegekend.

Het pleidooi voor de invoering van een systeem van "green cards" is, gelet op voorgaande vaststellingen niet relevant. Dit systeem zou zelfs heel wat meer beperkingen inhouden dan de tewerkstellingsmogelijkheden die in de huidige wetgeving worden geboden.

De administratie is dan ook van oordeel dat - afgezien van de beperking in duur tot vier jaar -de huidige criteria waaraan hooggeschoolden dienen te voldoen, voldoende garanties bieden en niet verder dienen versoepeld.

Vanuit economisch standpunt zijn er meerdere redenen om buitenlandse hooggeschoolden en leidinggevendenden aan te trekken. Dit brengt in vele gevallen nieuwe invalshoeken mee, bevordert internationale netwerking en kan bijdragen tot een versteviging van de concurrentiepositie.

Aanmoediging van internationale mobiliteit is in die zin zeker wenselijk.

Dit mag evenwel niet ten allen prijze. Respect voor gelijkwaardige behandeling binnen en over de grenzen, op korte en lange termijn, dient centraal te staan. Om dit te bewerkstelligen mag de moeilijke evenwichtsoefening tussen sociale en economische belangen niet uit de weg gegaan. Het streven naar een gelijkwaardige aanpak biedt meest garantie op een duurzame ontwikkeling.

Een verdere versoepeling van de tewerkstelling van buitenlandse hooggeschoolden zou op termijn een ondermijning van de bestaande arbeidsvoorwaarden en verloning van autochtone werknemers kunnen inhouden.

Er zou immers een comparatief kostennadeel kunnen ontstaan bij de tewerkstelling van autochtonen t.o.v. de tewerkstelling van allochtonen.

Meer zelfs, indien men rekening houdt met eventuele fiscale of sociale zekerheidsakkoorden met het land van herkomst die het mogelijk maken om, zowel binnen de sociale zekerheid, als t.o.v. de directe belastingen, bepaalde expatriat-kosten (house inlawence, tax-equalisation, cost and living allowance,...) in mindering te brengen, is het duidelijk dat het kostenverschil tussen de tewerkstelling van een Belg of een autochtoon, en een hooggeschoolde allochtoon, zeer groot kan worden.

Binnen deze context blijft de administratie wel van oordeel dat de beperking tot 4 jaar niet kan gehandhaafd worden.

Indien de Belgische sociale en fiscale context van toepassing is, is het niet logisch om een tewerkstellingsbeperking in tijd op te leggen. Men betaalt immers sociale zekerheidsbijdragen waarvan men in bepaalde gevallen (indien er géén bilateraal akkoord RSZ bestaat) nooit de vruchten kan plukken bij vertrek uit België. Pensioen en werkloosheidsrechten zijn bvb. niet overdraagbaar naar derde landen.

Indien het tijdelijk karakter van deze tewerkstelling dient te worden gehandhaafd dan lijkt het aangewezen dit eerder te laten afhangen van de door de werkgever en werknemer zelf gekozen context.

De al dan niet tijdelijkheid van de tewerkstelling zou afhankelijk gemaakt worden van de fiscale en RSZ context van de tewerkstelling zelf, die door werknemer en werkgever gekozen worden (= als de mogelijkheid bestaat). Indien bijvoorbeeld gebruik gemaakt wordt van cost allowances voor tijdelijke kaderleden naar RSZ en directe belastingen, bilaterale RSZ-verdragen waardoor men in het land van herkomst plichtig blijft, fiscale salary split, dan is het ook logisch dat beperkingen in tijd blijven gelden.

Deze mogelijkheden zijn immers in het leven geroepen om dubbele belasting te vermijden of om de meerkost van een tijdelijke tewerkstelling in het buitenland (twee maal huren van een woning, reizen naar het thuisland...) te neutraliseren.

In grote lijnen zijn er actueel 5 mogelijkheden:

- 1) Men blijft RSZ en Directe Belastingen betalen in het land van herkomst op basis van bilaterale verdragen: in de RSZ verdragen worden termijnen bepaald .
- 2) Men maakt gebruik van het statuut van tijdelijk kaderlid inzake RSZ en Directe Belastingen: er zijn geen termijnen vastgesteld.
- 3) Men gebruikt artikel 3 van de RSZ (= geen onderwerping, want men blijft verbonden door een arbeidsovereenkomst met een buitenlandse onderneming, die ook het gezag uitoefent): er zijn geen termijnen vastgesteld.
- 4) Een combinatie van 1 en/of 2 en/of 3.
- 5) Men betaalt RSZ en Directe Belastingen zoals een Belg.

De werkgever en de werknemer opteren zelf voor een bepaald fiscaal en sociaal stelsel, zodat bezwaarlijk kan gesteld worden dat beperkingen in tijd onlogisch zouden zijn. Het tijdelijk karakter zit ingekapseld in de bilaterale RSZ en fiscale verdragen, alsook in de technische nota van de Directe

Belastingen als de richtlijn voor "Tijdelijke kaderleden" van de RSZ.

De context kadert ook binnen het Cassatiearrest van begin de jaren '90.

Daarenboven kan terecht de vraag gesteld worden of het logisch en aanvaardbaar is dat een werkgever en een werknemer bij de aanvraag van de arbeidsvergunning en de arbeidskaart opteren voor het stelsel van hooggeschoold personeel, daar waar zij zich even later ten opzichte van de RSZ en de Directe Belastingen profileren als tijdelijke kaderleden, om gebruik te kunnen maken van het gunstregime dat binnen die fiscale en RSZ context voorzien is.

Men zou er immers kunnen van uitgaan dat een (tijdelijk) "kaderlid" gekwalificeerd dient te worden als leidinggevend personeel (zie ook de bemerkingen terzake), en dat dergelijke herkwalificatie kan beschouwd worden als ontwijking van directe belastingen, RSZ werknemersbijdrage en patronale bijdrage.

De administratie is van oordeel dat de bepalingen rond hooggeschoolden en leidinggevenden binnen voornoemde fiscale- en RSZ- context dienen aangepast te worden.

Voor hooggeschoolden en leidinggevenden die op hun volledig loon RSZ en Directe Belastingen betalen, zoals een Belg, lijkt de beperking in tijd sociaal onrechtvaardig.

Voor de anderen lijkt een beperking in tijd, gelinkt aan de fiscale- en RSZ- context die door werknemer en werkgever geclaimd werden, de logica zelf. Deze termijnen zouden kunnen variëren, daar de RSZ-verdragen ook verschillen in tijd.

De term "leidinggevend" zou binnen voornoemde context dienen gewijzigd te worden tot "kaderlid", om elke terminologische en inhoudelijke discussie te vermijden.

4.10 NAVORSERS EN GASTHOOGLERAREN

4.10.1 REGLEMENTERING

Het betreffen vreemde navorsers en gasthoogleraren die worden tewerkgesteld in een universiteit, in een inrichting van hoger onderwijs, een erkende wetenschappelijke instelling of een onderzoeksafdeling van een onderneming, voor zover de tewerkstellingsduur de 4 jaar niet overschrijdt;

Onder **navorsers** wordt verstaan, de personen die:

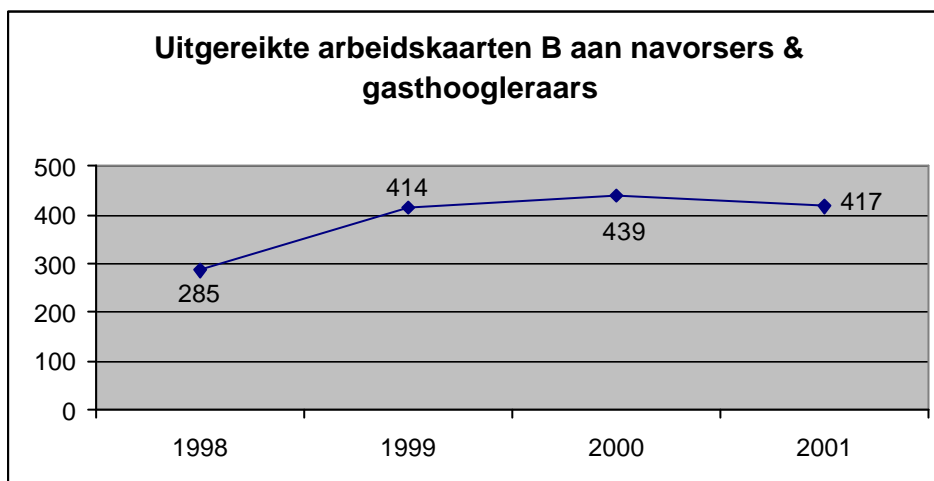
- houder zijn van een doctoraat op proefschrift of een academische titel die hiermee gelijkgesteld kan worden of buitengewone wetenschappelijke verdiensten hebben die blijken uit een attest van de onthalende instelling;
- door een universiteit, een instelling van hoger onderwijs of een erkende wetenschappelijke instelling zijn geselecteerd en uitgenodigd;
- voltijds deelnemen aan een programma of een project van wetenschappelijk onderzoek, gevoerd in de onthalende instelling en die hiervoor genieten van een wetenschappelijke omkadering;
- een bezoldiging of een subsidie ontvangen die tenminste overeenstemt met het barema van assistent van de universiteiten, instellingen van hoger onderwijs of erkende wetenschappelijke instellingen.

Onder **gasthoogleraren** wordt verstaan, de personen die:

- houder zijn van een doctoraat op proefschrift of een academische titel die hiermee gelijkgesteld kan worden of buitengewone wetenschappelijke verdiensten hebben die blijken uit een attest van de onthalende instelling;
- uitgenodigd zijn door een universiteit, een instelling van hoger onderwijs of een erkende wetenschappelijke instelling, met het oog op het verstrekken van onderwijs of het deelnemen aan het onderzoek binnen de onthalende instelling;
- worden beschouwd als gekwalificeerd op het niveau van het onderwijzend personeel van de Franstalige universiteiten of instellingen van hoger onderwijs of van het zelfstandig academisch personeel van de Vlaamse universiteiten of van dezelfde graad in de Vlaamse instellingen van hoger onderwijs;

- een bezoldiging ontvangen in een barema van het onderwijzend personeel van de Franstalige universiteiten of instellingen van hoger onderwijs of van het zelfstandig academisch personeel van de Vlaamse universiteiten of van dezelfde graad in de Vlaamse instellingen van hoger onderwijs. Voormelde bezoldiging moet niet worden toegekend voor zover kan bewezen worden dat de gasthoogleraar gedurende zijn verblijf verder bezoldigd wordt door zijn uitzendende instelling.

4.10.2 ALGEMENE EVOLUTIE

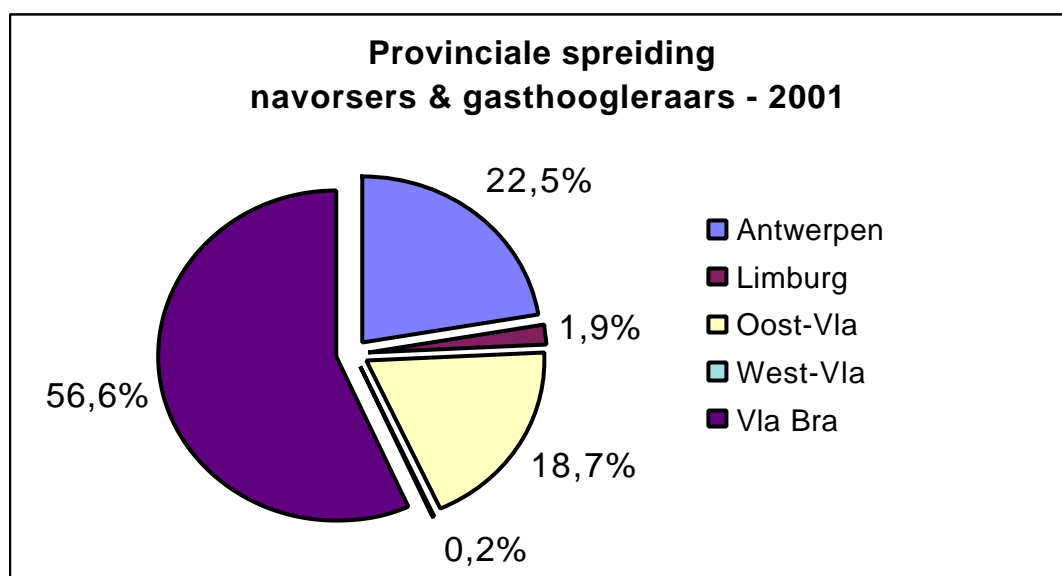

In 2001 werden 371 navorsers en 46 gasthooglerars tewerkgesteld met een arbeidskaart B in Universitaire Instellingen.

Voor navorsers “tewerkgesteld” in ondernemingen werden tot op heden geen aanvragen tot tewerkstelling ingediend.

Dit is vooreerst een gevolg van het ontbreken van praktische uitvoeringsmodaliteiten (toekenningmodaliteiten) voor deze categorie. Daarnaast lijkt het weinig waarschijnlijk dat ondernemingen “navorsers” zullen aantrekken met een loon dat equivalent moet zijn aan dat van assistent aan een universitaire instellingen, zo lang zij dezelfde persoon kunnen tewerkstellen met een lager loon onder de kwalificatie "hooggeschoolde".

4.10.3 PROVINCIALE VERDELING

4.10.4 BELANGRIJKSTE NATIONALITEITEN

Navorsers & Gashoogleraars - 2001		
Belangrijkste nationaliteiten	Aantal	Aandeel
TOTAAL	417	100%
Chinese	72	17,27%
Russische	44	10,55%
Indische	28	6,71%
Amerikaanse	25	6,00%
Roemeense	23	5,52%
Hongaarse	23	5,52%
Poolse	22	5,28%
Bulgaarse	22	5,28%
Oekraïense	17	4,08%
Japanse	15	3,60%
Israelische	12	2,88%
Canadese	10	2,40%
Zuid-Afrikaanse	10	2,40%
Joegoslavische	9	2,16%
Braziliaanse	9	2,16%
Slovaakse	8	1,92%
Marokkaanse	7	1,68%
Moldavische	5	1,20%

4.10.5 BEMERKINGEN BIJ DE STATISTISCHE TABELLEN

Uit de provinciale verdeling blijkt dat 56,6 % van de vergunningen toegekend werden in Vlaams Brabant. Dit is quasi exclusief toe te schrijven aan de aanwezigheid van de KU Leuven. De VUB situeert zich immers op het Brussels Hoofdstedelijk grondgebied en valt derhalve niet onder de bevoegdheid van de migratiedienst van het Vlaamse Gewest.

Ook in de andere provincies is het aantal uitgereikte arbeidskaarten voor deze categorieën logischerwijs toe te schrijven aan de aanwezige universitaire instellingen (RU Gent, UI Antwerpen).

De drie belangrijkste nationaliteiten blijven (net als in 1999 en 2000) China, Rusland en India.

De overige nationaliteiten bestaan voornamelijk uit de vroegere Oostblokstaten.

Bij deze categorie is het aantal werknemers van Afrikaanse nationaliteit verhoudingsgewijze (en in vergelijking bvb. met de studenten) zeer beperkt.

Waar bij de hogeschoolden en leidinggevendenden Amerika en Japan de hoofdmoot uitmaken (samen goed voor meer dan één derde van het aantal arbeidskaarten B), vertegenwoordigen deze nationaliteiten in deze categorie van hoger gekwalificeerden slechts een kleine minderheid (10%).

4.11 STUDENTEN

4.11.1 REGLEMENTERING

Onder bepaalde voorwaarden kan een vreemde student voor een gedeeltelijke tewerkstelling, een arbeidskaart B bekomen.

Om in aanmerking te komen moeten de studenten voldoen aan de volgende cumulatieve voorwaarden:

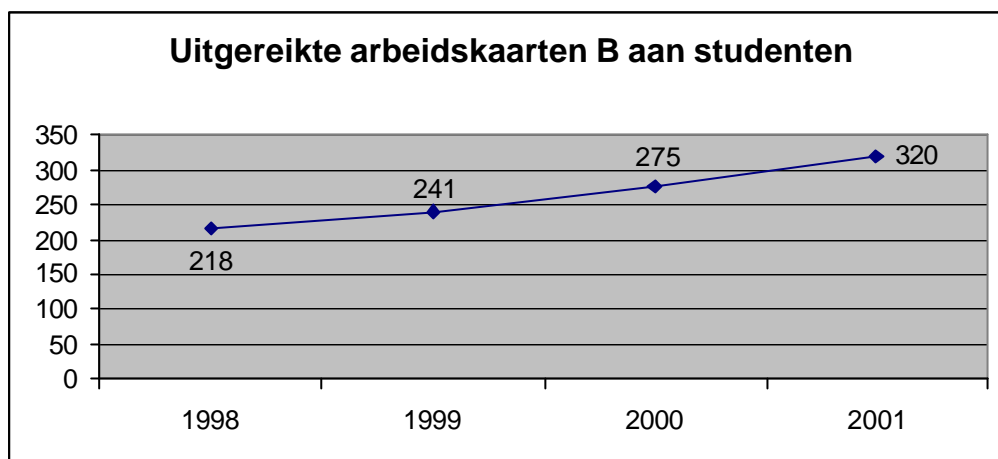
- zij moeten **ingeschreven zijn in een onderwijsinrichting** om er de cursussen te volgen die in de dag worden gegeven. Het is bijgevolg niet noodzakelijk dat de student ingeschreven is in een inrichting van hoger onderwijs¹¹.
- zij moeten **wettig in België verblijven**¹².
- zij mogen **buiten de vakantieperiodes** en tijdens de periode van hun studies gedurende **maximaal 20 uren per week** worden tewerk gesteld op voorwaarde dat deze tewerkstelling verenigbaar is met hun studies.

Er wordt opgemerkt dat tijdens de vakantieperiodes een vrijstelling van arbeidskaart is toegestaan voor een deeltijdse of voltijdse tewerkstelling.

4.11.2 ALGEMENE EVOLUTIE

¹¹ Secundair onderwijs wordt eveneens in aanmerking genomen.

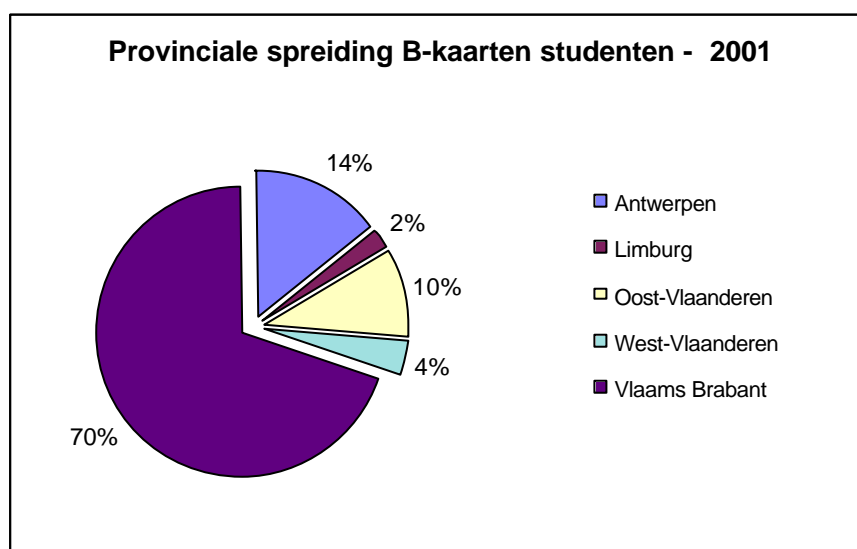
¹² Elk wettig verblijf wordt in aanmerking genomen met uitzondering van de uitvoerbare uitwijzingsbevelen zoals de bijlage 13, de bijlage 25ter en 26ter

Afzonderlijke cijfergegevens m.b.t. het aantal afgeleverde vergunningen aan deze categorie vreemde werknemers zijn maar beschikbaar sinds 1998.

Het aantal toegekende vergunningen is intussen gestegen met bijna 50%.

4.11.3 PROVINCIALE VERDELING

4.11.4 BELANGRIJKSTE NATIONALITEITEN

Aantal studenten per nationaliteit - 2001		
Belangrijkste nationaliteiten	Studenten	Aandeel
TOTAAL	320	100%
Chinese	73	22,81%
Nigeriaanse	48	15,00%
Marokkaanse	30	9,38%
Ethiopische	16	5,00%
Bulgaarse	14	4,38%
Poolse	11	3,44%
Ghanese	9	2,81%
Kameroense	9	2,81%
Bengaalse	8	2,50%
Amerikaanse	7	2,19%
Japanse	7	2,19%
Turkse	6	1,88%
Congolese	6	1,88%
Indische	5	1,56%
Roemeense	4	1,25%
Chileense	4	1,25%
Keniaanse	4	1,25%

De 3 belangrijkste nationaliteiten vertegenwoordigen samen 47% van het aantal uitgereikte arbeidskaarten B aan Studenten.

4.11.5 SECTORALE SPREIDING

Sector	Aantal studenten per sector - 2001					
	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	Vlaanderen
55 hotels & restaurant	20	7	20	15	166	228
80 onderwijs	1		2		21	24
93 overige diensten	8		4	1	2	15
00 onbekend	7				5	12
74 overige zakelijke dienstverlening	1				10	11
63 vervoerondersteunende activiteiten	1				4	5
92 cultuur, sport & recreatie	4				1	5
01 landbouw, jacht					4	4
15 vervaardiging voeding & drank	2		1			3
45 bouwnijverheid			2			2
51 groothandel & bemiddeling ecl.auto e.d.	2					2
66 verzekeringen & pensioenfondsen	1	1				2
73 reasearch & development					2	2
02 bosbouw				1		1
52 kleinhandel excl. Auto & rijwielen/herst					1	1
60 vervoer te land/via pijleidingen					1	1
85 gezondheidszorg & maatsch. Dst.verlening					1	1
95 particuliere huishoudens met werknemers					1	1
Totaal	47	8	29	17	219	320

4.11.6 BEMERKINGEN BIJ DE STATISTISCHE TABELLEN

Bij de provinciale spreiding valt het op dat het grootste deel van de aanvragen zich situeert in Vlaams Brabant. Dit heeft alles te maken met de aanwezigheid van de universiteit van Leuven, waar kennelijk veel vreemde studenten zijn ingeschreven, die tijdens hun studies ook nog deeltijds werken.

Evenals bij de navorsers en de gastprofessoren is ook bij de categorie van tewerkgestelde buitenlandse studenten China het best vertegenwoordigd.

Opmerkelijk is hier tevens het relatief hoog aantal Afrikaanse studenten, in tegenstelling met de navorsers en gastprofessoren waar Afrikaanse nationaliteiten quasi onbestaande zijn.

Met betrekking tot de sectorale spreiding valt het op dat 71% is tewerkgesteld in de sector "Horeca". Dit betreffen voornamelijk tewerkstellingen in Chinese restaurants, alsook in universitaire restaurants. Daarnaast worden vreemde studenten vaak tewerkgesteld als keukenhulp - afwasser in diverse horecazaken.

De studenten binnen de sector onderwijs betreffen jobstudenten die tewerkgesteld worden door de Katholieke universiteit te Leuven.

In het verleden werd vaak gesuggereerd dat de studentenstatus soms zou worden aangewend (misbruikt) om via deze weg legaal naar België te kunnen komen en er langdurig te verblijven.

Ook bij de administratie rezen vaak vragen bij de afhandeling van de dossiers: zowel de duur van hun verblijf als de leeftijd van betrokkenen laten immers niet steeds een studentenstatus vermoeden.

Ook de sterke toename van het aantal toegekende vergunningen sedert 1998 doet vragen rijzen, temeer daar vreemde studenten bij hun binnenkomst in België in principe aan de verblijfswetgever het bewijs moeten voorleggen over voldoende middelen te beschikken om in de loop van hun studies in hun levensonderhoud te kunnen voorzien.

4.12 GEMACHTIGD OF TOEGELATEN VERBLIJF

4.12.1 REGLEMENTERING

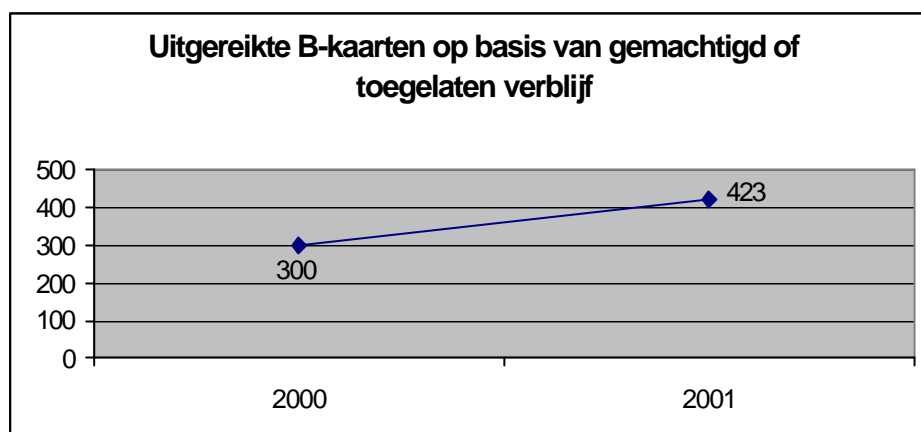
Dit betreffen enerzijds personen die gemachtigd worden tot een verblijf, waarbij de verlenging van deze verblijfstatus afhankelijk gemaakt wordt van het voorleggen van een arbeidskaart, met bewijs van een effectieve tewerkstelling.

Anderzijds betreffen het personen die “gemachtigd of toegelaten” zijn tot een verblijf bij toepassing van artikel 9 of 10 van de (verblijfs-)wet van 15 december 1980, waarbij de mogelijkheid bestaat om na verloop van tijd een onbeperkt verblijfsrecht te bekomen.

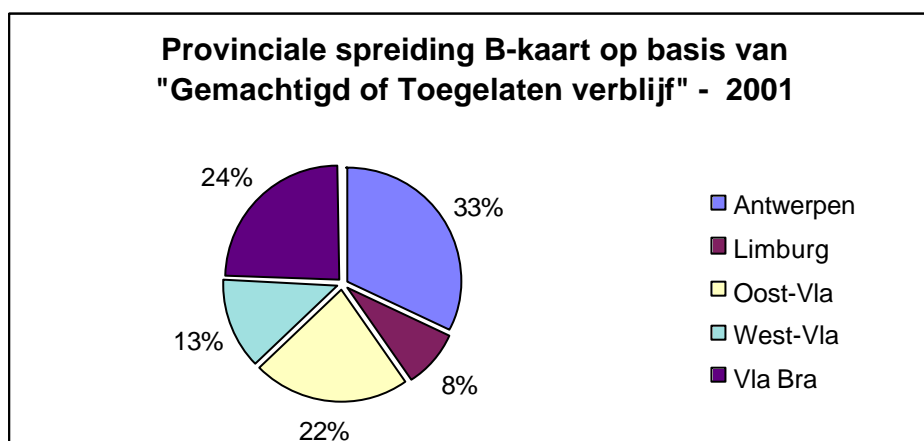
Hieronder vallen o.a.

- de personen die in toepassing van de omzendbrief van 30/9/1997 met betrekking tot de **samenwoning in het kader van een duurzame relatie**, een Bewijs van Inschrijving in het Vreemdelingenregister bekwamen voor een beperkte duur.
Deze omzendbrief voorziet immers uitdrukkelijk dat betrokkenen een verblijf van onbepaalde duur zullen bekomen na een ononderbroken verblijf van drie jaar en zes maanden.
- Personen die zich in het kader van een **gezinshereniging** in België wensen te vestigen.
In een eerste fase wordt hen een verblijfsdocument, “Attest van Immatriculatie”, geldig voor één jaar toegekend. Gedurende deze periode onderzoekt de verblijfswetgever of alle voorwaarden met betrekking tot het recht op gezinshereniging zijn vervuld en kunnen betrokkenen worden tewerkgesteld met een arbeidsvergunning en een arbeidskaart B.
Van zodra het onderzoek door de verblijfswetgever positief wordt afgesloten, krijgt betrokkene een “verblijf van onbepaalde duur”. Vanaf dat ogenblik komt hij in aanmerking voor een arbeidskaart A, of is hij vrijgesteld van het bezit van een arbeidskaart.

4.12.2 ALGEMENE EVOLUTIE

4.12.3 PROVINCIALE VERDELING

4.12.4 SECTORALE SPREIDING

Gemachtigd of Toegelaten verblijf per sector - 2001		
Belangrijkste sectoren	Aantal	Aandeel
TOTAAL	423	100%
01 landbouw, jacht	89	21,04%
55 hotels & restaurant	56	13,24%
93 overige diensten	50	11,82%
45 bouwnijverheid	26	6,15%
15 vervaardiging voeding & drank	19	4,49%
85 gezondheidszorg & maatsch. Dst.verlening	17	4,02%
51 groothandel & bemiddeling excl.auto e.d.	13	3,07%
52 kleinhandel excl. Auto & rijwielen/herst	13	3,07%
74 overige zakelijke dienstverlening	13	3,07%
75 openb. Bestuur & defensie, Soc. Zekerh.	12	2,84%
28 produkten van metaal excl machines	11	2,60%
80 onderwijs	11	2,60%

4.12.5 BEMERKINGEN BIJ DE STATISTISCHE TABELLEN

Deze regeling trad in voege op 1 juli 1999 en geniet een steeds groter wordende bekendheid. In 2001 verkregen 423 personen op deze basis een arbeidskaart B. Dit is een stijging met 123 eenheden tegenover 2000.

Personen die samenwonen in het kader van een duurzame relatie kunnen thans een B-kaart bekomen, indien er een werkgever een conforme aanvraag voor een tewerkstelling van een dergelijke persoon indient.

Ook de personen die zich in het kader van een gezinshereniging in België wensen te vestigen kunnen nu in een eerste fase een B-kaart verkrijgen indien daartoe door een werkgever een aanvraag wordt ingediend, dit in tegenstelling met de vroegere regelgeving waar zij onmiddellijk aanspraak konden maken op een arbeidskaart A.

De belangrijkste sectoren van tewerkstelling zijn de landbouw (21,04%), Horeca (13,24%), bouw (6,15%) en voedingsnijverheid (4,49%)

5 VOORLOPIGE ARBEIDSVERGUNNINGEN

5.1 INLEIDING

In de wet van 30/04/1999 (Art. 4,§ 4) wordt gesteld dat “*de koning bij een in Ministerraad overlegd besluit kan bepalen op welke voorwaarden een voorlopige arbeidsvergunning kan worden toegekend aan een werknemer*”.

Aan deze wetsbepaling werd voorlopig enkel uitvoering gegeven in art. 37 van het KB van 09/06/1999 voor wat betreft de tewerkstelling van “slachtoffers mensenhandel” die in het bezit zijn van een aankomstverklaring.

Na aandringen van de federale wetgever en na ruggespraak met de bevoegde Gewestministers worden echter de Omzendbrieven van 30/04/1994 en 01/07/1994 met betrekking tot ontvankelijk verklaarde asielzoekers (die in feite impliciet werden opgeheven door de nieuwe wetgeving), nog steeds verder toegepast als tijdelijke overgangsmaatregel, in afwachting van een aanpassing van het KB van 9 juni 1999.

Het betreft hier zowel de klassieke tewerkstellingsvormen als de regeling voor seizoen- en gelegenhedswerk in de tuinbouwsector (65-dagen regeling). Daarnaast werd door een nieuwe Omzendbrief van 06 april 2000 de tewerkstellingsmogelijkheid met een voorlopige arbeidsvergunning voor regularisatieaanvragers ingevoerd.

De administratie blijft van oordeel dat zowel de regeling voor de asielzoekers, als deze voor de regularisatieaanvragers bij koninklijk besluit diende geregeld te worden.

Dit is trouwens juridisch de enige correcte vorm om de tewerkstelling met een voorlopige arbeidsvergunning, conform de wet, mogelijk te maken.

Met de omzendbrief van 6 februari 2001 werd de mogelijkheid tot de tewerkstelling van regularisatieaanvragers nog verder versoepeld. Loutere indiening van de aanvraag bij de VDAB (met ontvangstbewijs) volstaat sindsdien om de vreemde werknemer reeds onmiddellijk te werk te stellen in afwachting van een voorlopige arbeidsvergunning. Hiermee wordt afgeweken van één van de basisbeginselen van de wet (Art 4§1 van de wet van 30/04/1999), waarbij gesteld wordt dat een

werkgever in principe steeds vooraf een arbeidsvergunning moet bezitten vooraleer een vreemde werknemer¹³ tewerk te kunnen stellen

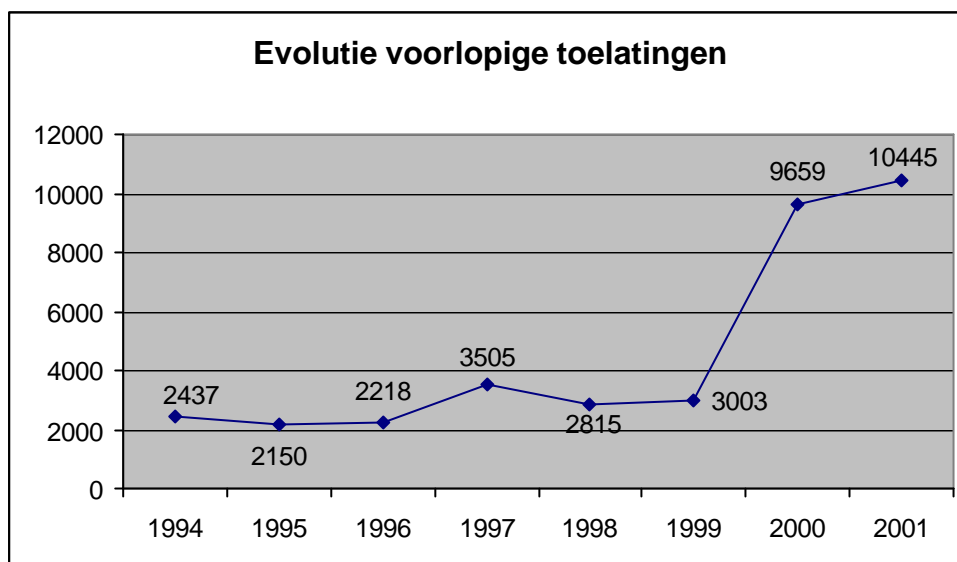
Zowel van de modaliteiten en voorwaarden tot de toekenning van een voorlopige arbeidsvergunning, als van de noodzaak van het voorafgaand bezit van een arbeidsvergunning kan in toepassing van voormelde wet enkel worden afgeweken door de Koning, niet door de minister, en zeker niet door een ministeriële omzendbrief.

De voorlopige arbeidsvergunning verliest haar geldigheid van zodra de verblijfsstatus van de betreffende werknemer (op basis waarvan de vergunning werd bekomen) wordt gewijzigd.

5.2 ALGEMENE EVOLUTIE

Algemene evolutie Voorlopige Arbeidsvergunningen periode 1994-2001								
Voorlopige Arbeidsvergunningen	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
(VT) Regeling Seizoenarbeid KV	2437	2150	2218	2000	1916	2263	1.762	1600
(VT) Ontheemden Seizoenarbeid					113		110	0
(VT) Regularisatie(art 9) Seizoen							27	32
(VT) Regularisatie(wet) Seizoen							2.974	3507
** regeling seizoenarbeid (totaal)	2.437	2.150	2.218	2.000	1.916	2.263	4.873	5.139
Kandidaat Vluchtelingen				949	511	655	1.076	1614
Kandidaat Vluchtelingen <i>Seizoenarbeid</i>	2437	2150	2218	2000	1916	2263	1.762	1600
Kandidaat Vluchtelingen (totaal)	2.437	2.150	2.218	2.949	2.427	2.918	2.838	3.214
Ontheemden					118	83	79	0
(VT) Regularisatie(art 9)							40	53
(VT) Regularisatie(wet)							0	3628
Ontheemden <i>Seizoenarbeid</i>							110	0
Ontheemden (totaal)							189	0
Regularisatieaanvragers						nieuw	3.600	3681
Regularisatie <i>Seizoenarbeid</i>						nieuw	3.001	3.539
Regularisatieaanvragers (totaal)						nieuw	6.601	7.220
Slachtoffers Mensenhandel							31	11
Voorlopige Arbeidsvergunningen	2.437	2.150	2.218	2.949	2.658	3.003	9.659	10.445
(NOV) Kandidaat vluchtelingen					101	119		
(NOV) Regeling Seizoenarbeid KV					182	225		
niet ontvankelijke aanvragen	niet ontvankelijke aanvragen					283	344	773

¹³ (die niet onder de vrijgestelde categorieën valt)

Opmerkingen:

1. Bij bespreking van de voorlopige arbeidsvergunningen dient te worden opgemerkt dat het aantal vergunningen geenszins overeenkomt met het aantal tewerkgestelde personen. Immers per persoon kunnen meerdere vergunningen worden toegestaan (per tewerkstelling). In de tuinbouwsector is het bovendien courant dat één werknemer bij meerdere werkgevers tewerkgesteld wordt; deze werkwijze is eigen aan de regeling “seizoen en gelegenheidswerk (65 dagen regeling).

Ook in andere sectoren is een verandering van werkgever mogelijk.

2. Een groot deel van de voorlopige arbeidsvergunningen betreft een deeltijdse tewerkstelling (seizoen en gelegenheidswerk en tewerkstellingen in de Horeca).

Tot 1999 verliep de evolutie van het aantal uitgereikte voorlopige arbeidsvergunningen vrij constant. In 2000 en 2001 was er een spectaculaire stijging die geheel is toe te schrijven aan voormelde omzendbrief van 06/04/2000. Hierdoor konden immers alle regularisatieaanvragers worden tewerkgesteld met een voorlopige arbeidsvergunning. Waar voorheen de asielzoekers de belangrijkste groep vertegenwoordigden, maken zij sedert 2000 minder dan 1/3 uit van het totaal aantal afgeleverde vergunningen.

Het aantal toegekende voorlopige arbeidsvergunningen bedraagt bijna het dubbele van het aantal gewone arbeidsvergunningen dat aanleiding gaf tot een tewerkstelling met een arbeidskaart B (10.445 t.o.v. 5.421)

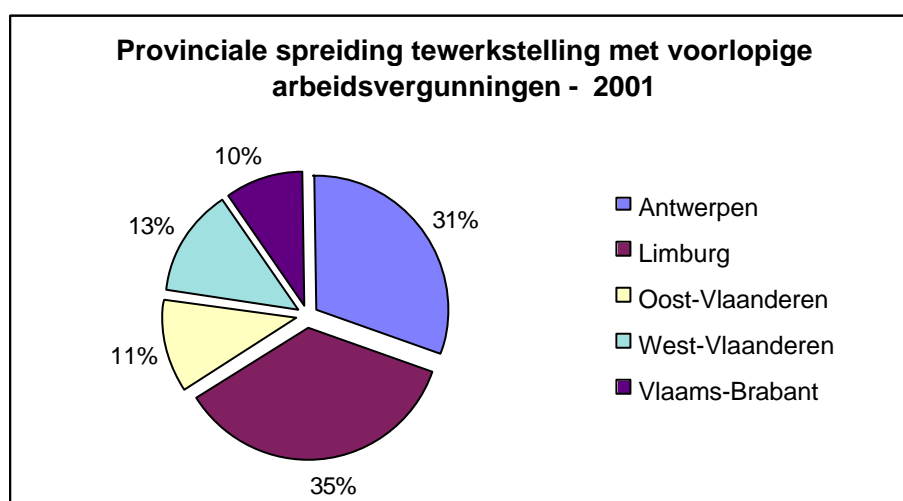

Binnen een korte periode is derhalve de uitzonderingsregeling (tewerkstelling met een voorlopige arbeidsvergunning i.p.v. met een arbeidskaart) uitgegroeid tot de belangrijkste tewerkstellingsvorm van vreemde werknemers in Vlaanderen.

De spectaculaire toename van het aantal afgeleverde voorlopige arbeidsvergunningen kan er op duiden dat de regularisatiewet en de mogelijkheid tot tewerkstelling van deze nieuwe categorie van buitenlandse werknemers, een deel clandestiene arbeid uit de illegaliteit hebben gehaald en omgezet in officiële tewerkstelling.

Vermits het vaak over deeltijdse jobs gaat (*cfr. supra*) zijn de inkomsten die voortvloeien uit deze tewerkstelling vaak onvoldoende om de werknemer in staat te stellen om voldoende middelen te verwerven om in zijn levensonderhoud te voorzien.

5.3 PROVINCIALE VERDELING

De concentratie in Limburg is voornamelijk te verklaren door de tewerkstelling van regularisatieaanvragers in de fruitsector. Voor het overige verloopt de spreiding recht evenredig met de aanwezigheid van regularisatieaanvragers in een bepaalde regio.

5.4 SECTORALE SPREIDING

Totaal aantal afgeleverde voorlopige arbeidsvergunningen per sector - 2001							
Sector	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Vlaams Brabant	Vlaanderen	% aandeel
TOTAAL	3202	3676	1183	1000	1384	10445	100,00%
01 landbouw, jacht	1227	3300	491	347	763	6128	58,67%
55 hotels & restaurant	385	75	109	221	200	990	9,48%
93 overige diensten	374	18	88	106	80	666	6,38%
45 bouwnijverheid	189	46	95	38	45	413	3,95%
15 vervaardiging voeding & drank	134	27	101	81	42	385	3,69%
52 kleinhandel excl. Auto & rijwielen/herst	199	14	24	21	5	263	2,52%
74 overige zakelijke dienstverlening	38	36	44	12	32	162	1,55%
28 producten van metaal excl machines	71	2	10	11	7	101	0,97%
85 gezondheidszorg & maatsch. Dst.verlening	37	5	15	16	8	81	0,78%
51 groothandel & bemiddeling ecl.auto e.d.	44	0	21	7	3	75	0,72%
02 bosbouw	7	35	24	0	1	67	0,64%
60 vervoer te land/via pijpleidingen	22	8	8	12	16	66	0,63%
17 vervaardiging textiel	16	5	25	12	3	61	0,58%
95 particuliere huishoudens met werknemers	12	1	6	1	40	60	0,57%
92 cultuur, sport & recreatie	26	3	12	12	5	58	0,56%
20 houtindustrie & hout-/kurkart.	25	8	4	8	8	53	0,51%

In de sector landbouw zijn 5056 voorlopige arbeidsvergunningen onder de regeling seizoenarbeid mee opgenomen. Daarnaast werden 1072 “gewone” tewerkstellingen gerealiseerd binnen deze sector. Naast de tewerkstelling in de landbouw zijn het vooral de sectoren horeca en de bouw waar een belangrijk gedeelte van de voorlopige arbeidsvergunningen worden toegekend.

5.5 NIET ONTVANKELIJKE AANVRAGEN:

In totaal bleven 773 aanvragen voor het bekomen van een voorlopige arbeidsvergunning na het vragen van bijkomende inlichtingen en / of documenten niet ontvankelijk.

Als voornaamste reden voor onontvankelijkheid werd een oneigenlijk gebruik van de plukkaarten in de fruitsector vastgesteld (éénzelfde werknemer die over 2 of meer plukkaarten voor hetzelfde jaar beschikt, ondanks het feit dat in de betreffende regelgeving wordt voorzien dat de plukkaart een éinig jaarlijks document is).

5.6 SLACHTOFFERS MENSENHANDEL

5.6.1 REGLEMENTERING

In uitvoering van artikel 37 van het K.B. van 9 juni 1999 kan aan een werkgever een voorlopige arbeidsvergunning worden toegekend voor het tewerkstellen van een persoon die, in het kader van de strijd tegen de mensenhandel, een aankomstverklaring heeft ontvangen.

Aan slachtoffers mensenhandel, die een tijdelijke verblijfstitel "Bewijs van Inschrijving in het Vreemdelingenregister" toegekend kregen, wordt een arbeidskaart B toegekend. Voor 2001 werden 36 arbeidskaarten B aan deze categorie van werknemers afgeleverd (tegenover 31 in 2000.)

Deze personen dienen begeleid te worden door een erkend opvangcentrum.

5.6.2 ALGEMENE EVOLUTIE

Deze groep personen vormt slechts een fractie van het totaal aantal afgeleverde Voorlopige Vergunningen; in 2001 betroffen het slechts 11 vergunningen (tegenover 31 in 2000).

5.6.3 SECTORALE SPREIDING

Slachtoffers mensenhandel per sector - 2001						
Sector	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Vlaams Brabant	Vlaanderen
01 landbouw, jacht	4		1			5
55 hotels & restaurant	3					3
26 niet-metaalhoudende minerale produkten	1					1
92 cultuur, sport & recreatie				1		1
95 particuliere huishoudens met werknemers			1			1
Totaal	8	0	2	1	0	11

5.6.4 NATIONALITEITEN

Slachtoffers mensenhandel per nationaliteit - 2001						
Nationaliteit	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Vlaams Brabant	Vlaanderen
Chinees	3	0	0	0	0	3
Ecuadoraanse	1	0	1	0	0	2
Nigeriaanse	1	0	1	0	0	2
Indische	2	0	0	0	0	2
Ghanese	1	0	0	0	0	1
Djiboutiaans	0	0	0	1	0	1
Totaal	8	0	2	1	0	11

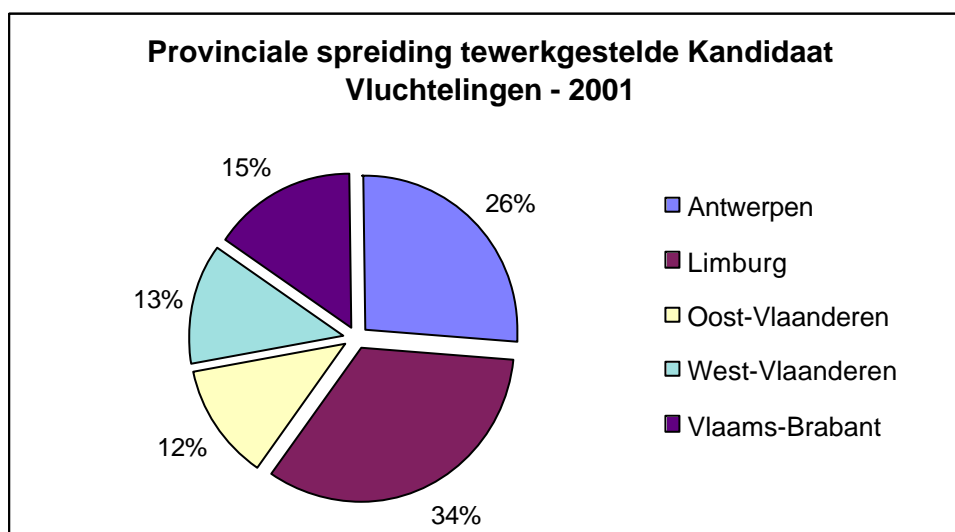
5.7 KANDIDAAT VLUCHTELINGEN

5.7.1 REGLEMENTERING

Kandidaat-vluchtelingen die na 30 september 1993 een asielaanvraag hebben ingediend kunnen, voor zover hun aanvraag werd ontvankelijk verklaard, worden tewerkgesteld met een voorlopige arbeidsvergunning.

Om in aanmerking te komen dienen zij te beantwoorden aan de voorwaarden bepaald in de omzendbrief van 26 april 1994 van minister Smet (gewijzigd bij omzendbrief van 1 juli 1994 voor wat betreft de tewerkstelling in de tuinbouwsector). Niettegenstaande deze omzendbrieven werden opgesteld binnen de vorige reglementering, worden ze op uitdrukkelijk verzoek van de regulerende overheid, nog steeds toegepast (in afwachting van de aanpassing van het K.B. van 9 juni 1999).

5.7.2 PROVINCIALE VERDELING

Het grote aandeel van de provincie Limburg is een gevolg van de tewerkstelling in de land- en tuinbouw (vnl. in het kader van de regeling voor seizoen en gelegenheidswerk).

5.7.3 SECTORALE SPREIDING

Kandidaat Vluchtelingen per sector - 2001							
Belangrijkste sectoren	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Vlaams Brabant	Vlaanderen	Aandeel
TOTAAL	844	1072	392	411	491	3210	100,00%
01 landbouw, jacht	379	923	165	139	256	1862	58,01%
55 hotels & restaurant	63	15	22	67	91	258	8,04%
93 overige diensten	90	12	36	57	20	215	6,70%
15 vervaardiging voeding & drank	42	11	25	40	21	139	4,33%
45 bouwnijverheid	48	19	17	25	16	125	3,89%
74 overige zakelijke dienstverlening	15	29	27	6	11	88	2,74%
52 kleinhandel excl. Auto & rijwielen/herst	28	2	8	6	1	45	1,40%
28 produkten van metaal excl machines	26	2	5	4	4	41	1,28%
60 vervoer te land/via pijpleidingen	8	4	4	6	9	31	0,97%
17 vervaardiging textiel	9	3	11	6	1	30	0,93%
20 houtindustrie & hout-/kurkart.	9	6	1	7	2	25	0,78%
85 gezondheidszorg & maatsch. Dst.verlening	8	2	8	2	2	22	0,69%
92 cultuur, sport & recreatie	6	1	6	5	3	21	0,65%
51 groothandel & bemiddeling ecl.auto e.d.	9	0	8	3	0	20	0,62%
75 openb. Bestuur & defensie, Soc. Zekerh.	8	0	3	4	5	20	0,62%
63 vervoerondersteunende activiteiten	11	4	2	1	1	19	0,59%
50 verkoop & herstel auto & rijwielen	6	4	6	2	0	18	0,56%
02 bosbouw	3	1	12	0	0	16	0,50%
21 pulp, papier ea.	6	0	3	0	6	15	0,47%
34 assemblage etc. auto's	6	4	0	1	2	13	0,40%
27 metalen in primaire vorm	2	3	0	0	6	11	0,34%
29 vervaardiging machines/apparaten/werktuigen	2	1	1	5	2	11	0,34%
37 recyclage	4	1	2	1	2	10	0,31%
62 luchtvaart	0	1	0	0	9	10	0,31%
80 onderwijs	5	0	0	1	4	10	0,31%

Ongeveer 58% of 1862 vergunningen werden toegekend voor een tewerkstelling in de tuinbouwsector. Van deze 1862 waren er 1579 (of 84,8%) die betrekking hadden op een tewerkstelling binnen de regeling van seizoenarbeid.

De “gewone tewerkstelling” (1613 voorlopige arbeidsvergunningen) vond voornamelijk plaats in de sectoren landbouw, horeca, de bouw en de voedingsector.

5.7.4 BELANGRIJKSTE NATIONALITEITEN

Kandidaat Vluchtelingen per nationaliteit - 2001							
Belangrijkste nationaliteiten	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Vlaams Brabant	Vlaanderen	Aandeel
TOTAAL	844	1072	392	411	491	3210	100,00%
Joegoslavische	126	101	96	83	46	452	14,08%
Russische	65	103	58	45	14	285	8,88%
Guinese	23	186	2	4	16	231	7,20%
Rwandese	14	87	1	5	52	159	4,95%
Nepalese	25	56	3	11	53	148	4,61%
Sierraleonse	76	21	5	30	15	147	4,58%
Georgische	47	43	9	15	21	135	4,21%
Afghaanse	20	41	40	17	14	132	4,11%
Kameroense	61	27	2	5	22	117	3,64%
Bhutaanse	14	22	3	7	59	105	3,27%
Armeense	29	30	4	11	7	81	2,52%
Albanese	26	20	8	12	12	78	2,43%
Kazachse	22	13	13	15	15	78	2,43%
Congolese	15	21	8	8	21	73	2,27%
Iraanse	19	18	3	22	9	71	2,21%
Wit-Russische	30	4	13	14	4	65	2,02%
Turkse	14	30	13	2	4	63	1,96%
Iraakse	12	14	18	1	16	61	1,90%
Pakistaanse	22	28	5	4	1	60	1,87%
Oezbeekse	23	6	14	6	6	55	1,71%
Algerijnse	13	21	4	6	2	46	1,43%
Oekraïense	12	4	8	16	4	44	1,37%
Indische	6	27	6	1	3	43	1,34%
Mauritaanse	0	32	0	3	3	38	1,18%
Sri Lankaanse	26	0	1	2	1	30	0,93%
Bulgaarse	0	2	15	6	0	23	0,72%
Burundische	4	6	1	0	12	23	0,72%
Somalische	4	0	4	11	3	22	0,69%
Nigeriaanse	6	6	0	2	6	20	0,62%
Angolese	2	0	6	5	6	19	0,59%
Bosnische	7	7	3	2	0	19	0,59%
Togolese	1	16	1	1	0	19	0,59%
Chinese	4	4	0	0	10	18	0,56%
Guiaanse	2	15	0	0	0	17	0,53%
Syrische	4	1	3	6	3	17	0,53%
Azerbeidzjaanse	8	5	1	2	0	16	0,50%
Kirgische	9	0	0	6	1	16	0,50%
Libanese	1	3	3	6	2	15	0,47%
Israëlische	5	2	4	2	1	14	0,44%
Moldavische	2	7	2	0	3	14	0,44%
Nigerese	3	2	0	3	2	10	0,31%

5.8 REGULARISATIEAANVRAGERS

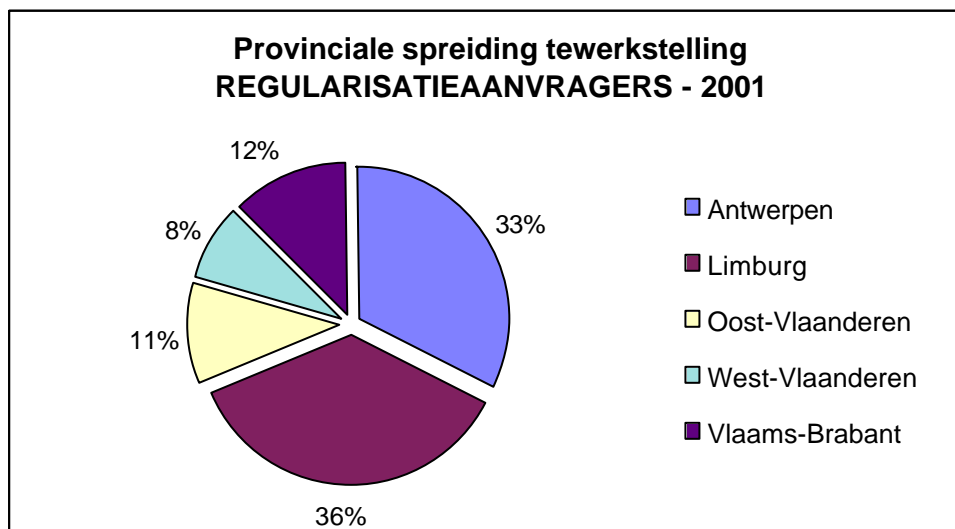
5.8.1 REGLEMENTERING

De buitenlandse onderdanen die een aanvraag tot regularisatie van het verblijf hebben ingediend op grond van de wet van 22 december 1999, en de buitenlandse onderdanen die vóór 10 januari 2000 een aanvraag tot regularisatie hebben ingediend gebaseerd op artikel 9, 3° van de verblijfwetgeving van 15 december 1980 kunnen een voorlopige arbeidsvergunning bekomen.

Bij de dossierbehandeling valt het op dat een deel van de kandidaat vluchtelingen ook een regularisatie van hun verblijf aanvroegen en op deze basis een voorlopige arbeidsvergunning bekwamen.

De regularisatieaanvragers vormden de grootste groep van de in 2000 en 2001 toegekende voorlopige arbeidsvergunningen.

5.8.2 PROVINCIALE VERDELING

Opnieuw valt de concentratie van voorlopige toelatingen in Limburg op. Dit is evident te wijten aan de tewerkstelling van regularisatieaanvragers in de tuinbouwsector.

5.8.3 SECTORALE SPREIDING

Belangrijkste sectoren	REGULARISATIEAANVRAGERS per sector - 2001							Aandeel
	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Vlaams Brabant	Vlaanderen		
TOTAAL	2349	2602	788	588	893	7220	100,00%	
01 landbouw, jacht	844	2375	324	208	507	4258	58,98%	
55 hotels & restaurant	318	60	87	154	109	728	10,08%	
93 overige diensten	284	6	52	49	60	451	6,25%	
45 bouwnijverheid	141	27	78	13	29	288	3,99%	
15 vervaardiging voeding & drank	92	16	76	41	21	246	3,41%	
00 onbekend	141	34	14	32	20	241	3,34%	
52 kleinhandel excl. Auto & rijwielen/herst	171	12	16	15	4	218	3,02%	
74 overige zakelijke dienstverlening	23	7	17	6	21	74	1,02%	
28 producten van metaal excl machines	45	0	5	7	3	60	0,83%	
85 gezondheidszorg & maatsch. Dst.verlening	29	3	7	14	6	59	0,82%	
51 groothandel & bemiddeling ecl.auto e.d.	35	0	13	4	3	55	0,76%	
95 particuliere huishoudens met werknemers	10	1	4	1	38	54	0,75%	
02 bosbouw	4	34	12	0	1	51	0,71%	
92 cultuur, sport & recreatie	20	2	6	6	2	36	0,50%	
60 vervoer te land/via pijleidingen	14	4	4	6	7	35	0,48%	
17 vervaardiging textiel	7	2	14	6	2	31	0,43%	
20 houtindustrie & hout-/kurkart.	16	2	3	1	6	28	0,39%	
90 afval(water) verzameling en verwerking	21	1	4	1	0	27	0,37%	
37 recyclage	11	1	10	1	2	25	0,35%	
63 vervoerondersteunende activiteiten	20	0	1	0	1	22	0,30%	
75 openb. Bestuur & defensie, Soc. Zekerh.	2	0	7	2	9	20	0,28%	
27 metalen in primaire vorm	0	11	1	0	7	19	0,26%	
24 chemische producten	14	0	3	0	0	17	0,24%	
80 onderwijs	12	1	2	2	0	17	0,24%	
62 luchtvaart	0	0	0	1	15	16	0,22%	
36 meubels, industrie n.e.g.	11	0	0	3	0	14	0,19%	
50 verkoop & herstel auto & rijwielen	8	2	1	0	2	13	0,18%	
64 Post & telecommunicatie	13	0	0	0	0	13	0,18%	
21 pulp, papier ea.	1	0	5	2	3	11	0,15%	

In deze 29 sectoren worden 98,71 % (7127) van het aantal regularisatieaanvragers tewerkgesteld.

Met betrekking tot de sector tuinbouw wordt opgemerkt dat 81,6% (3474 van de 4258 tewerkstellingen regularisatieaanvragers) viel onder de regeling voor seizoen- en gelegenhedswerk.

De “gewone tewerkstelling” (3681 voorlopige arbeidsvergunningen van regularisatie-aanvragers) vond voornamelijk plaats in de sectoren horeca, bouw, landbouw, kleinhandel en de voedingsector.

Door de eenvoud van de aanvraagprocedure en de summier gegevens die aan de administratie moesten worden gemeld, was het in \pm 3,3% van de toegekende vergunningen niet duidelijk binnen

welke sector betrokkenen werden tewerkgesteld, in 36 gevallen was eveneens de nationaliteit van betrokkene niet te achterhalen.

5.8.4 BELANGRIJKSTE NATIONALITEITEN

Regularisatieaanvragers per nationaliteit - 2001							
Belangrijkste nationaliteiten	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Vlaams Brabant	Vlaanderen	Aandeel
TOTAAL	2349	2602	788	588	893	7220	100,00%
Indische	75	1359	67	22	280	1803	24,97%
Marokkaanse	674	94	129	109	52	1058	14,65%
Pakistaanse	244	279	50	52	111	736	10,19%
Joegoslavische	79	72	78	83	37	349	4,83%
Turkse	109	101	66	3	17	296	4,10%
Ghanese	91	72	29	12	19	223	3,09%
Poolse	120	9	19	5	32	185	2,56%
Bulgaarse	36	21	107	11	8	183	2,53%
Chinese	51	21	20	33	33	158	2,19%
Congolese	42	59	8	14	30	153	2,12%
Guinese	25	88	2	4	9	128	1,77%
Sierraleonse	45	50	4	14	8	121	1,68%
Roemeense	50	12	10	12	27	111	1,54%
Armeense	34	20	8	20	26	108	1,50%
Togolese	41	46	4	10	3	104	1,44%
Nigeriaanse	41	14	11	15	7	88	1,22%
Algerijnse	16	22	15	15	16	84	1,16%
Liberiaanse	36	14	8	11	5	74	1,02%
Bhutaanse	17	27	1	10	15	70	0,97%
Senegalese	41	8	6	5	4	64	0,89%
Georgische	21	14	6	13	0	54	0,75%
Macedonische	35	4	10	1	3	53	0,73%

5.9 REGELING SEIZOENARBEID

5.9.1 REGLEMENTERING

Onder deze regeling kunnen kandidaat-vluchtelingen, slachtoffers mensenhandel, en regularisatieaanvragers (maximaal) 65 dagen per jaar werken als seizoenarbeider. Zij kunnen deze 65 dagen bij één of bij meerdere werkgevers uitputten.

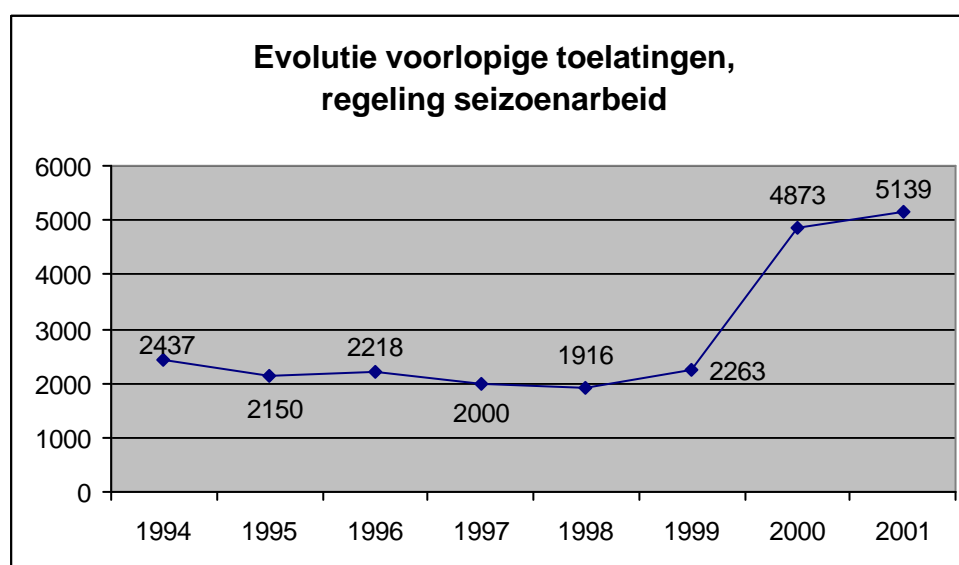
Iedere werkgever uit de tuinbouwsector kan per jaar maximum 95 "piekdagen" aanduiden waarop hij wenst te werken met RSZ-vermindering in het kader van seizoenarbeid.

Deze regeling geldt voor alle tuinbouwteelten (met uitzondering voor de champignonteelt en voor de aanleg en het onderhoud van parken en tuinen).

Specifiek aan deze regeling is dat een werkgever een voorlopige toelating bekomt voor een tewerkstelling op door hem vrij te bepalen "piekdagen".

Onder deze regeling kunnen eveneens Belgen en vreemdelingen die in het bezit zijn van een arbeidskaart A, alsook de vreemdelingen die volgens artikel 2 van het KB van 9 juni 1999 zijn vrijgesteld van het bezitten van een arbeidskaart (o.a. EU-onderdanen), worden tewerkgesteld.

5.9.2 ALGEMENE EVOLUTIE

Tot 1999 werden gemiddeld 2.200 voorlopige toelatingen per jaar afgeleverd voor een tewerkstelling onder deze regeling. In 2000 steeg het aantal uitgereikte voorlopige vergunningen voor seizoen en gelegenheidswerk naar 4.873. Voor 2001 merken we een verdere stijging tot 5.139 vergunningen.

Waar voorheen hoofdzakelijk kandidaat vluchtelingen werden tewerkgesteld onder deze regeling, maken deze in 2001 nog “slechts” 31,08% (1597) uit van het totaal met een voorlopige arbeidsvergunning tewerkgestelde vreemde werknemers binnen de 65-dagen regeling. In 2001 waren de regularisatieaanvragers de grootste groep (68,92% of 3.542).

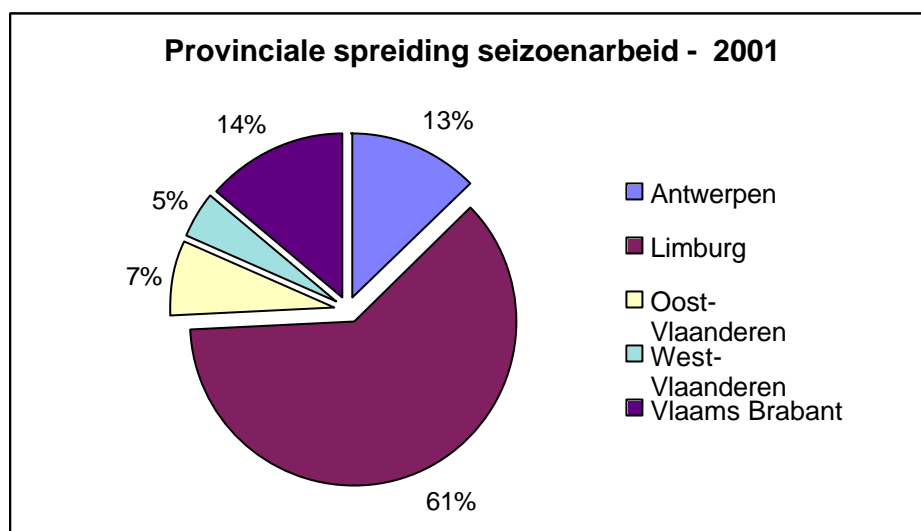
In 2001 werd tijdens vergaderingen met de sector de vrees geuit dat de tewerkstelling voor de komende jaren problematisch kan worden. Het ligt immers voor de hand dat deze categorie werknemers waarvoor voorlopige toelatingen worden afgeleverd, zal afnemen. Deze categorie maakt ongeveer 10% uit van de tewerkstelling binnen het kader van de 65-dagenregeling.

De meeste regularisatieaanvragers werden inmiddels geregulariseerd en komen , aangezien hun verblijfssituatie zekerder geworden is, ook aan de bak in andere (beter betalende) sectoren op basis van een vast contract (i.p.v. het oproepcontract).

De sector verwacht voor 2002 en de volgende jaren dan ook een tekort aan personeel voor seizoen- en gelegenheidswerk.

5.9.3 PROVINCIALE VERDELING

Seizoenarbeid per provincie - 2001						
	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Vlaams Brabant	Vlaanderen
Kandidaat vluchtelingen	224	879	145	100	249	1597
Regularisatieaanvragers	429	2276	237	132	468	3542
Totaal	653	3155	382	232	717	5139

Het spreekt voor zich dat de seizoenarbeiders voornamelijk worden tewerkgesteld in de regio's waar veel fruit- en tuinbouw plaatsvindt. Deze regio is overduidelijk Limburg.

6 HANDHAVINGSBELEID

6.1 INLEIDING

Het toezicht op de naleving en toepassing van de wetgeving houdende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers behoort zowel tot de bevoegdheid van de federale sociale inspectiediensten als de gewestelijke inspectiediensten.

Overeenkomstig het Ministerieel Besluit van 21 december 2000 (B.S. van 24 januari 2001) werd, in uitvoering van artikel 11 van de wet van 30 april 1999, het toezicht toevertrouwd aan de aangewezen ambtenaren van de afdeling Inspectie Werkgelegenheid (AIW) van de administratie Werkgelegenheid.

6.2 ALGEMEEN OVERZICHT

6.2.1 AANTAL UITGEVOERDE CONTROLES: PERIODE VAN 1 JANUARI 2001 TOT EN MET 31 DECEMBER 2001

In het jaar 2001 werden er in deze materie 368 controles uitgevoerd.

Deze controles geschiedden hetzij op eigen initiatief, hetzij op vraag van de functioneel behandelende afdeling, hetzij door andere (externe) aanvragen

De verdeling is als volgt:

Totaal uitgevoerde controles - 2001	Aantal	%
Eigen onderzoeken	73	19,8
Gecoördineerde acties / AIC	74	20,1
Gevraagde onderzoeken door de afdeling Tewerkstelling	200	54,5
Gevraagde controles door anderen*	21	5,7
Totaal	368	100

* Het betreft o.m. politiediensten, arbeidsauditoraten, andere gewesten, klachten.

Voorgaande tabel vergt enige commentaar:

- het merendeel van de onderzoeken gebeurt op vraag van de afdeling Tewerkstelling. Deze vragen betreffen voornamelijk een nader onderzoek naar aanleiding van beroepen ingediend ingevolge weigeringen uitgesproken in eerste aanleg;
- deze onderzoeken resulteerden in een verslag annex advies in het kader van het formuleren van een voorstel van beslissing. De onderzoeken hebben betrekking op de wettelijke bepalingen en de sociaal-economische relevantie van de aanvraag;
- sinds 1995 bestaat een protocol van samenwerking tussen de diverse inspectiediensten, met de bedoeling de strijd tegen de illegale tewerkstelling van vreemde werknemers en de mensenhandel te intensifiëren en het optreden van de diverse inspectiediensten te coördineren binnen de zgn. Arrondissementele Inspectiecellen (AIC's);
- de afdeling Inspectie Werkgelegenheid nam deel aan 74 gecoördineerde acties met gemiddelde deelname van 4 inspectiediensten en gemiddeld 5 gecontroleerde werkgevers per actie;
- de categorie eigen onderzoeken behelzen zowel eigen gecoördineerde acties als controles en opvolging van individuele dossiers;
- door andere aanvragers werden 21 vragen tot onderzoek geregistreerd. Ten aanzien van vorige jaren is een stijgend aandeel van deze vragen vast te stellen;
- doornamelijk gaat het om het stellen van bijkomende onderzoeksdaden op basis van gegevens verzameld door andere diensten;

Categorieën / sectoren:

De controles situeren zich in alle sectoren van de economische bedrijvigheid

De sectoren waarin in hoofdzaak controles werden uitgevoerd zijn in dalende volgorde:

- landbouw / jacht;
- hotels / restaurants;
- groothandel;
- informatica en aanverwante activiteiten;
- vervoer / vervoersondersteunende activiteiten;
- particuliere huishoudens met werknemers;

- cultuur / sport / recreatie;

De meest gecontroleerde categorieën van buitenlandse werknemers zijn in dalende volgorde:

- tewerkgestelden in land-, en tuinbouw;
- horecapersoneel;
- beroepssporters;
- informatici;

6.2.2 GEVOLGEN VAN DE CONTROLES

Het inspectieoptreden behelst zowel een informatief – preventief als een curatief – repressief aspect.

Al naargelang de aard van het optreden, het al of niet vaststellen van inbreuken, het aantal herhalingen van eerder vastgestelde feiten en de algehele beoordeling kan de inspectie zowel informierend, waarschuwend met termijnstelling als verbaliserend optreden.

De inspectie betracht steeds door een bezoek ter plaatse hetzij te vermijden dat zich in de toekomst inbreuken zouden voordoen inclusief de nodige voorlichting te bezorgen, hetzij verbaliserend op te treden met het oog op het herstel van een niet-wettelijke toestand.

Overzicht van de maatregelen:

Overzicht maatregelen - 2001	Aantal	PV waarschuwing / termijn	Pro-Justitia
Eigen onderzoeken	73	0	22
Gecoördineerde acties (AIC)	74	0	3
Gevraagde controles (AT)	200	6	10
Gevraagde controles (andere)	21	7	5
Totaal	368	73	40

Commentaar:

- zoals reeds eerder gesteld behelzen de meeste controles het verzamelen van gegevens en het formuleren van een advies in het kader van de wettelijk voorziene beroepsprocedure;
- in 3,5 % van de controles werd een formele waarschuwing met termijnstelling uitgesproken;
- in 10,9 % werd geverbaliseerd, voornamelijk naar aanleiding van door de afdeling Inspectie Werkgelegenheid zelf ingestelde onderzoeken;
- inzake de gecoördineerde acties (AIC's) dient te worden opgemerkt dat het hier controles betreft die diverse aspecten behelzen (migratie – lonen – sociale zekerheid – werkloosheid – ed.). Meestal wordt verbaliserend opgetreden (na afspraak) door de dienst(en) bevoegd voor het geheel van de onderzochte reglementeringen;
- het opstellen van een Pro-Justitia betekent geenszins dat het tot effectieve bestraffing of beboeting komt. Behoudens zwaarwichtige en 'gevoelige' dossiers leidt het optreden meestal tot een administratieve geldboete, eerder dan een strafrechterlijke veroordeling.

6.3 BIJZONDERE CATEGORIEËN / AANDACHTSPUNTEN 2001

6.3.1 BEROEPSSPORTERS

In 2001 werden door de afdeling Inspectie Werkgelegenheid systematische controles uitgevoerd binnen de sector van de beroepssport die grote weerklank en effect hadden. Deze controles hadden voornamelijk betrekking op de voetbalsector.

In de voetbalsector werden in totaal 44 controles uitgevoerd. Het betrof 25 onderzoeken in eerste klasse, 18 onderzoeken in tweede klasse en 1 onderzoek in derde klasse.

Dit gaf volgende resultaten:

- inzake de onregelmatige tewerkstelling werden 20 Pro-Justitia's opgesteld die betrekking hadden op 16 clubs en 58 spelers. Bovendien werden 6 PV's van waarschuwing gegeven.
- diverse andere inbreuken werden doorgegeven aan de andere bevoegde inspectiediensten.
- in de volleybalsector werden 5 onderzoeken uitgevoerd bij 4 clubs (eerste afdeling). Hieruit volgde 1 Pro-Justitia.
- het optreden in deze sectoren heeft zijn nut bewezen, zowel naar verbalisering als naar sensibilisering rond de problematiek. Anderzijds is een permanente opvolging, uit de aard van de sector, meer dan nodig.

6.3.2 WERKZAAMHEDEN AIC'C EN CELLEN MENSENHANDEL

De afdeling Inspectie Werkgelegenheid heeft steeds getracht, gezien de diverse bevoegdheden, met andere inspectiediensten samen te werken en gezamenlijk op te treden. Dat is haar in het kader van de AIC's reeds ten dele gelukt, voornamelijk op de plaatsen waar maximaal kon worden deelgenomen aan gecoördineerde acties.

De deelname en het aantal controles situeren zich voornamelijk in de sectoren horeca / restaurant, fruitteelt en tuinbouw, bouw, vervoer en recreatie.

Gezien het maatschappelijk belang van de strijd tegen de mensenhandel is, in de loop van 2001, ook in het kader van de rond het parket en de Sociale Inspectie opgerichte cellen mensenhandel, een actieve rol gespeeld en medewerking verleend aan de werkzaamheden van de 'cellen'.

6.3.3 INTEGRALE CONTROLES

De afdeling Inspectie Werkgelegenheid hanteert het principe van integrale controle. Dit houdt in dat bij of naar aanleiding van een onderzoek, alle van toepassing zijnde reglementeringen waarvoor de afdeling bevoegd is, worden gecontroleerd. Dit is o.m. sterk toegepast tijdens de controles in de sector sport, waardoor meerdere andere inbreuken (o.m. op het vlak van de private arbeidsbemiddeling) werden vastgesteld en geverbaliseerd.

6.3.4 OPTIMALISERING INFORMATICA EN DATABESTANDEN

Sinds enige tijd beschikt de administratie Werkgelegenheid over een geïnformatiseerd data- en dossiersysteem (zgn. MIA applicatie). Doorheen de werking werd dit constant geoptimaliseerd om aldus op een vlugge manier hetzij de stand van een aanvraag, hetzij de stand van een controle, hetzij een beslissing tot toekenning of weigering na te gaan.

In niet weinig gevallen wordt de afdeling Inspectie Werkgelegenheid door andere diensten aangesproken om deze informatie ter beschikking te stellen.

7 CONCLUSIES

7.1 ALGEMEEN

Voor de periode 2000-2001 zijn de belangrijkste evoluties:

- A-kaarten: een sterke daling van 833 naar 509;
- B-kaarten: een lichte stijging van 5.191 naar 5.421;
- Voorlopige toelatingen: een lichte stijging van 9.659 naar 10.445;
- Totaal aantal toegekende vergunningen: een lichte stijging van 15.683 naar 16.375 (A-kaarten, B-kaarten, Voorlopige toelatingen).

De lichte stijging van het totaal aantal vergunningen (4%) is de resultante van een dalend aantal A-kaarten en een stijging van het aantal B-kaarten en voorlopige toelatingen.

De toename van het aantal B-kaarten is vooral het gevolg van het groot aantal herzieningsaanvragen. Het aantal eerste aanvragen bij de arbeidskaarten B (zijnde de werkelijke nieuwe migraties met het oog op een tewerkstelling) is gedaald.

Dit komt sterk tot uiting bij de omvangrijkste categorie, namelijk de hooggeschoolden, waar beduidend minder arbeidskaarten werden aangevraagd en toegekend voor nieuwe tewerkstellingen. Vermits de reglementering op dit vlak niet is gewijzigd in 2001 dient de verklaring voor deze terugval elders te worden gezocht. Deze daling houdt wellicht verband met het minder gunstig economisch klimaat.

De stelling dat de Belgische en in het bijzonder de Vlaamse arbeidsmarkt dringend nood heeft aan meer hooggeschoolde economische migranten en soepelere toelatingsvoorwaarden lijkt derhalve, althans op grond van deze cijfers, niet te worden bevestigd. Ondanks de zeer gunstige toelatingsvoorwaarden die gelden voor hooggeschoold personeel werden opvallend minder nieuwe aanvragen ingediend.

De migratiedienst is dan ook van oordeel dat een *algemene* versoepeling van de voorwaarden die toegang geven tot de Belgische / Vlaamse arbeidsmarkt zich momenteel niet opdringt, en dat eventuele tekorten sectorspecifiek zijn.

De migratiedienst blijft haar pleidooi voor een fundamentele herschrijving van de regelgeving herhalen en bevestigen.

Zoals de voorgaande jaren meermaals gesteld is er dringend nood aan:

- een vereenvoudiging van de teksten;
- een beter op mekaar afstemmen van de diverse reglementeringen;
- een vereenvoudiging van de aanvraag- en toekenningsprocedures.

Ondanks de vele doelstellingen die hieromtrent reeds door de bevoegde federale overheid werden geformuleerd, gebeurde er op dit vlak in 2001 zeer weinig.

Het jaar was nochtans veelbelovend gestart. Het Belgische Voorzitterschap van de EU had hoge verwachtingen geschapen: de migratieproblematiek werd naar voor geschoven als één van de prioritair te behandelen thema's. Door diverse werkgevers- en werknemersorganisaties, adviesraden en andere betrokken actoren werden in verband met dit thema en de te voeren politiek, omvangrijke nota's opgeleverd. Op 16 en 17 oktober werd ook rond dit thema in het Europees Parlement onder het Belgisch Voorzitterschap een grote conferentie georganiseerd.

Ofschoon het Belgisch Voorzitterschap ongetwijfeld de verdienste heeft gehad de discussie inzake migratie opnieuw te hebben geactiveerd en bovenaan de Europese agenda te hebben geplaatst (hierbij in de voorbereiding gesteund door de internationale economische context enerzijds en de niet aflatende stroom van asielzoekers anderzijds), veranderde er op regelgevend gebied in België weinig. Nochtans werden er reeds van bij het van kracht worden van het KB van 9 juni 1999, diverse hiaten en anomalieën aan de bevoegde federale minister gesignaleerd en in de Adviesraad aangekaart.

7.2 DE GEWIJZIGDE AU PAIR - REGLEMENTERING.

De enige reglementaire wijziging die in 2001 van kracht werd, betrof de bepalingen met betrekking tot de au pair-jongeren.

Ofschoon reeds in 1994 en in 1998 door de Adviesraad bij unanimititeit geadviseerd werd om deze categorie te schrappen omwille van de vastgestelde misbruiken en de onverklaarbare verhoging van het aantal aanvragen na de verscherpte controles op de cabaretartiesten, werd de au pair-regeling toch nog behouden in het KB van 9 juni 1999, zij het onder zeer strenge voorwaarden. In de praktijk bleek de toepassing ervan zeer moeilijk.

Door de federale overheid werden eind 1999, begin 2000 aan de Adviesraad teksten voorgelegd tot wijziging van deze voorwaarden waarbij voorzien werd in een systeem van deeltijdse tewerkstelling als inwonende dienstbode tegen een aantrekkelijke kostprijs voor de werkgever, dankzij de mogelijkheden tot fiscale aftrekbaarheid en een vermindering van de sociale lasten. Door de programmawet van 12 augustus 2000 werden de au pair-jongeren immers onder het toepassingsgebied gebracht van het KB nr. 483 van 22 december 1986 waarbij in een vermindering van de sociale zekerheidsbijdragen van de werkgevers wordt voorzien bij indienstneming van dienstboden. Naast de vermindering van de sociale zekerheidsbijdragen werd door voormelde programmawet ook een fiscale vrijstelling toegestaan op het loon betaald aan de au pair-jongere.

De Adviesraad herbevestigt haar adviezen van 1994 en 1998 en neemt akte van het feit dat de minister het bovengenoemde standpunt wel deelt, maar dat zij van oordeel is dat het systeem van de au pair-jongere dient in stand gehouden te worden zolang de bevoegde overheden van de Gemeenschappen en Gewesten in geen vervangingsmiddel hebben voorzien.

Door de Gewesten werd evenwel in het verleden meermaals gesteld dat het behoud van dit systeem (dat bij uitstek een gemeenschapsmaterie is gezien het doel van het au pair-stelsel dat in essentie gebaseerd is op taalverrijking en cultuurvorming), niet langer gewenst is. Uit diverse onderzoeken is gebleken dat het au pair-statuut zeer vaak misbruikt en in vele gevallen herleid wordt tot een systeem van goedkope inwonende dienstbode. Bovendien werden er inmiddels (zowel op regionaal als op Europees vlak) tal van taal- en cultuurprojecten en uitwisselingsprogramma's opgezet die dezelfde doelstellingen nastreven en deze ook effectief realiseren zonder gevaar voor misbruik en uitbuiting van de betrokken jongeren.

De dienst migratie van het Vlaamse Gewest blijft erbij dat - indien men de activiteiten van een au pair-jongere binnen de sociale regelgeving wenst te behouden - het ook wenselijk is om hiertoe binnen de arbeidsreglementering een volledig en volwaardig "werknemers"-statuut te voorzien. Dit

statuut kan dan van toepassing worden gemaakt op alle au pair-jongeren zowel de niet - EU als de EU en de Belgische au pairs.

Voormeld standpunt werd ook door de Adviesraad voor Buitenlandse arbeidskrachten gedeeld. Bij haar advies van 20 september 2000 stelde de Raad dan ook dat het federaal voorgestelde ontwerp van halftijdse inwonende dienstbode slechts gedeeltelijk tegemoet komt aan de unanieme wens van alle leden (vertegenwoordigers van werkgevers en werknemersorganisaties, federale en gewestelijke departementen,...).

Op 18 september 2001 verscheen in het Belgisch Staatsblad het KB van 12 september 2001 tot wijziging, wat de au pair-jongeren betreft, van het KB van 9 juni 1999.

In het uiteindelijk goedgekeurde besluit is er geen verwijzing meer naar een halftijds statuut van inwonende dienstbode. De voorwaarden waaraan de au pair-jongere en het gastgezin moeten voldoen werden aanzienlijk versoepeld. Wel werd het verplicht te betalen "zakgeld" van 12.000 Bef per maand opgetrokken naar minstens 450 euro (18.000 Bef), wat in de praktijk ongeveer overeenkomt met het loon van een halftijdse inwonende dienstbode.

7.3 HET ONTWERP KB VAN 4 DECEMBER 2001 TOT WIJZIGING VAN HET KB VAN 9 JUNI 1999 HOUDENDE UITVOERING VAN DE WET VAN 30 APRIL 1999 BETREFFENDE DE TEWERKSTELLING VAN BUITENLANDSE WERKNEMERS.

Eind van het jaar 2001 en onder impuls van alle migratiediensten van de onderscheiden Gewesten, werd alsnog door de federale overheid een algemeen wijzigend besluit voor advies voorgelegd aan de Adviesraad voor Buitenlandse Werknemers.

Om één en ander te kunnen situeren volgt hierna een korte historiek van de regelgeving inzake de tewerkstelling van buitenlandse werknemers.

7.3.1 HISTORIEK

1. De totstandkoming van de wet van 30 april 1999 en het uitvoeringsbesluit van 9 juni 1999:
Reeds jaren wordt er door de migratiedienst van het Vlaamse Gewest aangedrongen op een fundamentele herschrijving en vereenvoudiging van de regelgeving inzake tewerkstelling van

buitenlandse werknemers. Tot een fundamentele herziening is het evenwel nog niet gekomen. Net voor het einde van de vorige legislatuur kwam een zogenaamde “nieuwe” regelgeving tot stand die zich evenwel beperkte tot het coördineren van de bestaande teksten en het inventariseren van de in de loop der jaren gegroeide administratieve praktijken.

De nieuwe wet en het uitvoeringsbesluit bevatten enkele aanpassingen en verbeteringen ten opzichte van de vroegere reglementering. Deze dateerde immers van de jaren zestig en was in de loop der jaren ingevolge talrijke wijzigende besluiten uitgroeid tot een onoverzichtelijk geheel van koninklijke en ministeriële besluiten, omzendbrieven, interne richtlijnen, administratieve praktijken enz. ...

Vermits evenwel deze “nieuwe” regelgeving (mede gelet op het snel naderend einde van de legislatuur) weinig meer was dan een formele coördinatie van de bestaande teksten - enkele verbeteringen niet te na gesproken - was het ook van meet af aan duidelijk dat deze teksten zeker geen antwoord gaven op alle bestaande problemen van dat ogenblik. Bovendien bleek uit een eerste lezing van de goedgekeurde teksten dat sommige bepalingen nieuwe anomalieën en incoherenties met zich hadden meegebracht.

Nog voor het van kracht worden van de nieuwe regelgeving werden daarom door de migratiedienst van het Vlaamse Gewest reeds een aantal bemerkingen geformuleerd ten aanzien van de kabinetten van de destijds bevoegde ministers.

2. Het engagement van de nieuwe regeringen:

Zoals hierboven reeds vermeld was (en is) één van de prioritaire doelstellingen van zowel de huidige federale als de gewestregeringen het vereenvoudigen van de bestaande regelgevingen en het beperken van de regelgevende teksten.

Mede in dit perspectief werden door de migratiedienst van het Vlaamse Gewest aan de nieuwe regeringen, onmiddellijk bij hun aantreden, de vroegere bemerkingen overgemaakt, aangevuld met enkele nieuwe vaststellingen op grond van de beperkte praktijkervaring met deze vernieuwde regelgeving.

Bij nota van 1 september 1999 verzocht minister Landuyt zijn federale collega aan deze bemerkingen zo snel mogelijk te willen tegemoet komen.

De federale overheid nam het engagement op zich om de regelgeving volledig te herschrijven. In afwachting van deze grondige herschrijving zou alvast een beperkt KB worden voorbereid om de meest problematische gevallen op te lossen.

3. Een eerste wijzigend ontwerp van 16 december 1999:

Aan de Adviesraad voor buitenlandse werknemers werd op 16 december 1999 een eerste ontwerp van wijziging voorgelegd waarover op 22 december 1999 door de Raad advies werd uitgebracht.

Dit ontwerp wijzigde een aantal bepalingen in artikel 1, 2, 9, 16, 32, 34 en 35 van het KB van 9/6/99. Tevens werd een aparte wijzigende tekst voorgelegd met betrekking tot de bepalingen inzake de au pair-jongeren.

Aan het advies werd echter door de bevoegde federale overheid geen onmiddellijk verder gevolg gegeven, met uitzondering van de teksten die betrekking hadden op de au pairs, waaraan werd verder gewerkt.

4. Het jaar 2000:

Het jaar 2000 werd in belangrijke mate gekenmerkt door de regularisatieprocedure.

Ingevolge deze regularisatie werd bij KB van 15 februari 2000 (BS 26/02/00) aan de vrijgestelde categorieën opgenomen in artikel 2 van het KB van 9/6/99, een 23° toegevoegd waardoor werden vrijgesteld van de verplichting tot het bekomen van een arbeidskaart:

De buitenlandse onderdanen die gemachtigd zijn tot een verblijf voor een onbepaalde tijd in toepassing van de wet van 22 december 1999 betreffende de regularisatie van het verblijf van bepaalde categorieën van vreemdelingen verblijvend op het grondgebied van het Rijk of van het artikel 9, derde lid, van de wet van 15 december 1980 .

Gelet op het spoedeisend karakter werd hierover geen advies gevraagd aan de Adviesraad.

Het zou nochtans nog ettelijke maanden duren vooraleer de eerste regularisatieaanvragers ook effectief gemachtigd werden tot een verblijf van onbepaalde duur.

De regeling creëert ongelijkheid ten opzichte van personen die wel op legale wijze het land binnenkwamen of er verblijven (bvb. bij gezinshereniging), want deze personen dienen bij tewerkstelling, zeker in de eerste fase, wel in het bezit te zijn van een arbeidskaart.

Toen duidelijk werd dat de regularisatieprocedure niet zo snel zou kunnen worden afgewerkt als verwacht - en de vraag naar voorlopige tewerkstelling van de regularisatieaanvragers in afwachting van een beslissing ten gronde, alsmar nadrukkelijker werd gesteld o.a. door de diverse vluchtelingenorganisaties - werd door minister Onkelinx op 6/4/2000 een op juridisch vlak betwiste omzendbrief uitgevaardigd. In deze omzendbrief werden de modaliteiten vastgelegd waaronder voorlopige arbeidsvergunningen konden worden afgeleverd aan regularisatieaanvragers.

Nochtans was in het verleden de rechtsgeldigheid van dergelijke voorlopige vergunningen reeds herhaaldelijk en met succes betwist, o.m. door de RVA die stelde dat de dagen waarop gewerkt werd onder een voorlopige arbeidsvergunning niet konden in aanmerking worden genomen voor de berekening van het aantal gewerkte dagen die recht gaven op werkloosheidsuitkeringen vermits de omzendbrieven in toepassing waarvan deze vergunningen werden toegekend, geen enkele wettelijke basis hadden in de ter zake geldende regelgeving. Deze stelling werd ook gevolgd door de rechtspraak, zelfs tot op het niveau van het Hof van Cassatie.

Precies om deze hiaten op te heffen werd in de wet van 30 april 1999 de mogelijkheid voorzien om onder bepaalde voorwaarden voorlopige arbeidsvergunningen toe te kennen.

Deze voorwaarden werden vastgelegd in artikel 4 § 4 van de wet dat stelt “de Koning kan, bij een in ministerraad overlegd besluit, bepalen onder welke voorwaarden een voorlopige arbeidsvergunning kan worden toegekend aan de werkgever”.

In tegenstelling met wat door de nieuwe wetgeving was voorzien, wordt in plaats van via een KB opnieuw via een ministeriële omzendbrief een categorie van vreemde werknemers toegevoegd waaraan voorlopige vergunningen konden worden toegekend.

Bovendien waren inmiddels de druk om zo snel mogelijk vergunningen af te leveren enerzijds en de voorziene (zeer summiere) procedure anderzijds, van dien aard dat iedere ernstige voorafgaande controle van de dossiers onmogelijk werd. Overigens werd voor deze omvangrijke operatie aan de migratiediensten geen toelating gegeven om bijkomend personeel in dienst te nemen.

Deze druk op de migratiediensten werd in de loop van het jaar gaandeweg nog groter omdat inmiddels door de diverse kamers van de regularisatiecommissie een rechtspraak werd ontwikkeld waarbij in de advisering werd rekening gehouden met deze voorlopige toelatingen tot tewerkstelling. Ofschoon dit in strijd was met de bepalingen van artikel 8 van de regularisatiewet van 22 december 1999 waarin gesteld werd dat na indiening van de regularisatieaanvraag, de vreemdelingen nog over een termijn van één maand beschikten om hun dossier te vervolledigen, werd door de commissie aanvaard dat ook nadien in de verdere loop van de procedure, nog stukken aan het dossier konden worden toegevoegd. Meer nog, daar waar aanvankelijk gesteld was dat de beoordeling van een eventuele regularisatie diende te gebeuren op basis van feiten uit het verleden en niet bv op basis van een actuele tewerkstelling, werd gaandeweg de actuele tewerkstelling een niet onbelangrijk gegeven bij de uiteindelijke beoordeling van de regularisatieaanvragen door de Commissie. Ook dit feit zal ongetwijfeld een invloed gehad hebben op de aanvragen die werden ingediend. Van sommige mag immers redelijkerwijze worden aangenomen dat zij louter voor de vorm werden ingediend met als waarschijnlijke en enige bedoeling het toevoegen van deze voorlopige arbeidsvergunning aan hun regularisatiedossiers met het oog op een positief advies van de regularisatiecommissie.

Overigens werden de tewerkstellingsmogelijkheden voor deze categorie nog verder versoepeld bij aanvullende omzendbrief van 6 februari 2001 (BS 24/2/2001).

Op een ogenblik dat deze voorlopige toelatingen voor het overgrote deel reeds binnen de 10 werkdagen door de migratiedienst van het Vlaamse Gewest werden afgeleverd, werd beslist dat bij afgifte van een conform aanvraagdossier bij de VDAB de betrokken regularisatieaanvragers reeds onmiddellijk mochten worden tewerkgesteld. Afgezien van het feit dat hiermee afgestapt werd van één van de basisprincipes van de vernieuwde regelgeving (met name dat de tewerkstelling niet mag aanvangen vooraleer de arbeidsvergunning ook effectief werd toegekend) voerde deze maatregel een bijkomende discriminatie in ten aanzien van de buitenlanders die legaal in het land verbleven. Bovendien nam ook het risico op misbruiken verder toe. Dit laatste werd overigens zeer uitdrukkelijk door de inspectie van de sociale wetten aangeklaagd.

In december 2000 bekwamen de migratiediensten een nieuwe versie van het ontwerp KB van 16 december 1999 waarbij deels werd tegemoet gekomen aan de bemerkingen geformuleerd in het advies dat op 22 december 1999 door de Adviesraad was uitgebracht.

5. Het jaar 2001:

Mede ingevolge de gunstige economische conjunctuur waren er eind 2000 begin 2001 vanuit het bedrijfsleven meer en meer vragen gekomen naar een algemene versoepeling van de immigratiepolitiek voor buitenlandse werknemers. Er was ook nog steeds een belangrijke instroom van asielzoekers. Met het EU-voorzitterschap in het vooruitzicht had de federale overheid zich voorgenomen om van het migratiethema in 2001 een beleidsprioriteit te maken. De verwachtingen naar de in het vooruitzicht gestelde fundamentele herziening van de bestaande wetgeving waren dan ook hoog gespannen.

Afgezien van enkele algemene beleidsverklaringen gebeurde er echter op regelgevend gebied weinig. De enige wijziging die in 2001 werd doorgevoerd betrof deze met betrekking tot het au pair-statuuut (*cfr supra*).

Na herhaald aandringen van alle betrokken administraties werd uiteindelijk dan toch op de bijeenkomst van de Adviesraad van november 2001 door de vertegenwoordiger van de federale overheid toelichting gegeven bij de stand van zaken met betrekking tot een meer algemene aanpassing van de reglementering. De voorgelegde ontwerptekst bleek evenwel dezelfde te zijn als deze die reeds op 21 november 2000 aan de migratiediensten was overgemaakt. Opnieuw moet worden vastgesteld dat de rol van de Adviesraad en het belang dat aan de uitgebrachte adviezen wordt gehecht, zeer beperkt is.

7.3.2 DE TEKST VAN HET ONTWERP KB VAN 4 DECEMBER 2001

KONINKRIJK BELGIË

Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid

Koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 9 juni 1999 houdende uitvoering van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers .

ALBERT II, Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

Gelet op de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers:

Gelet op het koninklijk besluit van 9 juni 1999 houdende uitvoering van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers;

Gelet op het advies van de Adviesraad voor de tewerkstelling van buitenlandse werknemers van...

Gelet op het advies van de Inspecteur van Financiën gegeven op ...

Gelet op de akkoordbevinding van de Minister van Begroting van ...

Gelet op het advies van de Raad van State, gegeven op...

Op de voordracht van Onze Minister van Werkgelegenheid en op het advies van Onze in Raad vergaderde Ministers,

Hebben Wij besloten en besluiten Wij:

Artikel 1 - Artikel 1, 6° van het koninklijk besluit van 9 juni 1999 houdende uitvoering van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers wordt vervangen door de volgende tekst:

"wettig verblijf: de verblijfssituatie van de vreemdeling die toegelaten of gemachtigd werd te verblijven in het koninkrijk of die gemachtigd is er zich te vestigen krachtens de wet van 15 december 1980, met uitzondering van de verblijfssituatie van de vreemdeling die gemachtigd werd te verblijven in het koninkrijk voor een periode van maximum drie maanden."

Art. 2 - Artikel 2, 3° van hetzelfde koninklijk besluit wordt vervangen door de volgende tekst:

"a) de buitenlandse onderdanen die in het bezit zijn van een vestigingsvergunning:

de buitenlandse onderdanen die gemachtigd of . toegelaten werden om onbeperkt te verblijven in toepassing van de wet van 15 december 1980;

de buitenlandse onderdanen die gemachtigd of toegelaten werden tot een verblijf van beperkte duur wanneer de mogelijkheid voor een machtiging tot verblijf voor onbepaalde duur uitdrukkelijk wordt voorzien door een wettelijke of reglementaire bepaling of een richtlijn van de overheid."

Art. 3 - Artikel 2, 18° van het voormelde koninklijk besluit van 9 juni 1999 wordt vervangen door de volgende tekst:

"de studenten die wettig in België verblijven en die in een onderwijsinrichting in België ingeschreven zijn voor het volgen van onderwijs met een volledig leerplan, voor arbeidsprestaties tijdens de schoolvakanties of buiten de schoolvakanties, maar, in dat geval, voor zover hun tewerkstelling twintig uren per week niet overschrijdt."

Art. 4 - Artikel 2, 20° van het voormelde koninklijk besluit van 9 juni 1999 wordt vervangen door de volgende tekst:

"personen, waaronder de studenten, die in België een stage verrichten die niet langer dan twaalf maanden duurt en werd goedgekeurd door de bevoegde overheid in het kader van ontwikkelingssamenwerking of van uitwisselingsprogramma's gebaseerd op wederkerigheid of van internationale akkoorden met betrekking tot de uitwisseling van stagiairs".

Art. 5 - Artikel 2, 21° van het voormelde koninklijk besluit van 9 juni 1999 wordt vervangen door de volgende tekst:

"stagiairs die tewerkgesteld worden door een Belgische overheid of door een internationale instelling van publiek recht in België gevestigd en waarvan het statuut geregeld wordt door een in werking getreden verdrag, voor zover de duur van de stage de twaalf maanden niet overschrijdt;".

Art. 6 - In artikel 2 van het voormelde koninklijk besluit van 9 juni 1999 wordt een 24° toegevoegd, dat luidt als volgt : *"de werknemers in het bezit van een arbeidskaart A of van een arbeidskaart B zoals bedoeld in artikel 3 van dit besluit, voor de arbeid verricht op het grondgebied van een andere bevoegde overheid dan*

deze die de arbeidskaart heeft afgeleverd en wanneer het een werknemer betreft die in het bezit is van een arbeidskaart B om arbeid te verrichten bij dezelfde werkgever als deze tot wie de tewerkstelling beperkt is."

Art. 7 - *In artikel 2 van het voormelde koninklijk besluit van 9 juni 1999 wordt een 25° toegevoegd, dat luidt als volgt: "de gevangenen en de personen opgesloten in een gesloten centrum."*

Art. 8 - *Artikel 9 van het voormelde koninklijk besluit van 9 juni 1999 wordt gewijzigd als volgt:*
1°) 2° wordt vervangen door de volgende tekst: *"de echtgenoot, die op wettige wijze in België verblijft, van een buitenlandse onderdaan die gemachtigd of toegelaten werd tot een verblijf van beperkte duur;"*;
2°) 3° en 4° worden opgeheven;
3°) in 6° worden de woorden *"voor zover de duur van hun tewerkstelling de vier jaar niet overschrijdt en "* opgeheven;
4°) in 8° worden de woorden *"of een onderzoeksafdeling van een onderneming"* opgeheven;
5°) 15° wordt vervangen door de volgende tekst:
kandidaat-vluchtelingen van wie de aanvraag ontvankelijk werd verklaard;
personen aan wie in het kader van de maatregelen in de strijd tegen de mensenhandel een aankomstverklaring werd afgeleverd overeenkomstig artikel 5 van de wet van 15 december 1980;"
6°) 16° wordt vervangen door de volgende tekst: *"schouwspelartiesten voor zover hun jaarlijkse bezoldiging niet lager ligt dan het in artikel 65, § 2, eerste lid, van de voormelde wet van 3 juli 1978 aangegeven bedrag, berekend en aangepast volgens artikel 131 van dezelfde wet:"*;
7°) 17° wordt opgeheven.

Art. 9 - *Artikel 16 van het voormelde koninklijk besluit van 9 juni 1999 wordt gewijzigd als volgt :*
1°) 3°, 4° en 6° worden opgeheven;
2°) 5° wordt vervangen door de volgende tekst: *"aan de echtgenoot en kinderen die ongehuwd en minder dan 18 jaar oud zijn, van de persoon die, op het ogenblik dat hij overleed, in het bezit was van een vestigingsvergunning of die gemachtigd of toegelaten werd om onbeperkt te verblijven in toepassing van de wet van 15 december 1980;"*
3°) 7° wordt vervangen door de volgende tekst: *"aan de 3 personen die voldoen aan de wettelijke voorwaarden om de Belgische nationaliteit door een nationaliteitsverklaring of een nationaliteitskeuze te verkrijgen of om ze te herkrijgen, zonder dat evenwel vereist wordt dat zij hun hoofdverblijf in België hebben gehad gedurende de twaalf maanden die hun aanvraag om machtiging tot verblijf voorafgaan en zonder dat zij gehouden zijn een verklaring af te leggen, desgevallend van nationaliteit, keuze of voor het herkrijgen van de Belgische nationaliteit;"*.

Art. 10 - *Artikel 32 van het voormelde koninklijk besluit van 9 juni 1999 wordt aangevuld als volgt: "Wanneer echter de arbeidsvergunning en de arbeidskaart werden toegekend in toepassing van artikel 38, § 2 van dit besluit, zijn de artikelen 8 en 10 niet van toepassing op de aanvragen om hernieuwing."*

Art. 11 - *Artikel 35, § 2, 3° van het voormelde koninklijk besluit van 9 juni 1999 wordt vervangen door de volgende tekst : "een negatieve beslissing werd genomen inzake het recht op of de machtiging tot verblijf van zijn houder;"*.

Art. 12 - *Artikel 37 van het voormelde koninklijk besluit van 9 juni 1999 wordt opgeheven.*

Art. 13 - *Onze Minister van Werkgelegenheid is belast met de uitvoering van dit besluit*

Deze tekst werd op dinsdag 8 januari 2002 besproken door de migratiediensten van het Waalse, Vlaamse en Brusselse Gewest en de vertegenwoordigers van de Duitstalige Gemeenschap.

Vastgesteld werd dat in deze tekst slechts zeer partieel rekening wordt gehouden met de vele bemerkingen en interpretatieproblemen die reeds sedert het van kracht worden van de wet van 30

april 1999 en verder in de loop van 2000 en 2001 aan de bevoegde federale minister werden voorgelegd.

Het voorgelegde ontwerp bevat dan ook slechts een beperkt aantal verbeteringen en voert bovendien een aantal nieuwe incoherenties in die volgens de migratiediensten nog meer onduidelijkheid zullen creëren bij alle betrokken actoren. In geen geval wordt tegemoetgekomen aan de verzuchtingen naar een meer eenvoudige en duidelijker regelgeving.

De migratiediensten zijn dan ook van oordeel dat een meer fundamentele wijziging van de bestaande teksten noodzakelijk is. Hiertoe stellen zij een alternatief voor, gebaseerd op volgende principes:

Toegang tot de arbeidsmarkt kan worden verleend aan volgende drie categorieën:

- de vrijgestelden;
- de personen in het bezit van een arbeidskaart B als gevolg van de toekenning van een arbeidsvergunning aan een werkgever;
- de personen in het bezit van een arbeidskaart C (zijnde een arbeidskaart die in overeenstemming met zijn verblijfstitel voor een beperkte tijd en ten persoonlijke titel aan een vreemde werknemer wordt toegekend, en dewelke hem toelaat iedere door de arbeidsreglementering toegelaten activiteit in dienstverband uit te oefenen bij om het even welke werkgever).

7.3.3 Alternatief voorstel van de migratiediensten op het ontwerp KB

Overzicht en bespreking van de drie regimes die de migratiediensten wensen te weerhouden:

- **De vrijstellingen van arbeidskaarten en vergunningen.**

Het initieel opzet van de invoering van de vrijstelling was meervoudig:

Enerzijds was het de bedoeling van de wetgever om hierdoor de onmiddellijke indiensttreding van de betrokken buitenlandse werknemer bij een werkgever mogelijk te maken;

Anderzijds zouden de administratieve procedures en het aantal aanvraagdossiers hierdoor drastisch worden beperkt.

Zoals ook in de memorie van toelichting bij de wet werd gesteld dienen de betrokken werkgever en de betrokken werknemer zelf te appreciëren of en in hoeverre zij beantwoorden aan de gestelde voorwaarden om in aanmerking te komen voor deze vrijstelling. Het had immers geen zin in een systeem van vrijstelling te voorzien waarbij aan de betrokkenen toch zou dienen gemeld dat zij vrijgesteld zijn, omdat op dat ogenblik alsnog een administratief dossier zou moeten worden ingediend met alle gevolgen van dien (onvolledige dossiers, tijdrovende procedures, enz...)

De ervaring heeft echter uitgewezen dat sommige van deze vrijgestelde categorieën problemen scheppen in de toepassing, en dit zowel naar de betrokken werknemer als naar de potentiële werkgever, de inspectiediensten, personeel van gemeenten en OCMW's, private en/of publieke arbeidsbemiddelaars, ambassadepersoneel, personeel van de Dienst Vreemdelingenzaken, enz...

Mede gelet op de zware sancties die zijn voorzien voor het illegaal tewerkstellen van buitenlandse werknemers, staan ook vele werkgevers weigerachtig tegenover het onmiddellijk in dienst nemen van deze personen en vragen zij aan de betrokkenen om het bewijs te leveren (meestal door voorlegging van een attest van de bevoegde migratiedienst) dat zij wel degelijk behoren tot een vrijgestelde categorie. Gevolg hiervan is dat de betrokken werknemer op zijn beurt een vraag zal richten naar de migratiediensten en dat uiteindelijk dan toch opnieuw een administratieve procedure op gang komt (die bovendien niet is voorzien in de regelgeving).

Het is duidelijk dat deze aanpak ook niet bevorderlijk is voor een snelle integratie van de betrokken vreemdeling in onze maatschappij in het algemeen en op de arbeidsmarkt in het bijzonder.

Mede om voormelde redenen stellen de migratiediensten voor om enerzijds de vrijgestelde categorieën beter te omschrijven, en ze te ordenen in twee groepen:

De algemene vrijstelling:

voor alle personen die beschikken over (of in aanmerking komen voor) een machtiging of een toelating tot een verblijf van onbepaalde duur, en die kan gelden voor iedere toegelaten arbeid onder het gezag van een ander persoon.

De specifieke vrijstelling:

voor sommige personen die een welbepaalde tijdelijke en specifieke activiteit komen uitoefenen in België.

Deze vrijstelling kan uiteraard slechts gelden voor een tewerkstelling in België, en binnen een legaal verblijf.

In het voorliggende ontwerp KB worden een aantal nieuwe "algemene" vrijstellingen voorzien voor personen die niet (of nog niet) over een verblijf van onbepaalde duur beschikken (cfr de artikelen 2 en 3 van het ontwerp):

Volgens de nieuwe tekst zouden in artikel 2, 3° van het KB worden vrijgesteld:

- a) de buitenlandse onderdanen die in het bezit zijn van een vestigingsvergunning*
- b) de buitenlandse onderdanen die gemachtigd of toegelaten werden om onbeperkt te verblijven in toepassing van de wet van 15 december 1980;*
- c) de buitenlandse onderdanen die gemachtigd of toegelaten werden tot een verblijf van beperkte duur wanneer de mogelijkheid tot verblijf voor onbepaalde duur uitdrukkelijk wordt voorzien door een wettelijke of reglementaire bepaling of een richtlijn van de overheid.*

Waar men er zou mogen vanuit gaan dat de categorieën bedoeld in artikel a) en b) nog vrij gemakkelijk te bewijzen en te controleren zijn, is dit bvb. veel minder het geval voor diegenen opgenomen in het punt c). In dit laatste geval is het zelfs zeer twijfelachtig of de betrokken vreemdeling zelf zal weten of hij voldoet aan de gestelde voorwaarden en derhalve recht heeft op tewerkstelling.

De vraag kan dan ook gesteld worden of het wel zin heeft om een dergelijke vrijstelling te voorzien indien men bij voorbaat weet dat deze meer vragen dan antwoorden zal bieden.

Onder meer voor deze categorieën zijn de migratiediensten van mening dat het aangewezen is een nieuw type arbeidskaart (C) te creëren waarin zou worden duidelijk gemaakt dat de houder ervan recht en toegang krijgt tot de volledige arbeidsmarkt, evenwel beperkt tot de duur van deze kaart.

- De arbeidskaart C

In het voorstel van de migratiediensten zou de arbeidskaart C worden aangewend om de mogelijkheid tot tewerkstelling aan te geven voor personen die zich in een "voorlopige- en/of overgangssituaties" bevinden en aan wie een tijdelijk verblijf werd toegekend in afwachting van een definitieve beslissing over een verblijf van onbepaalde duur.

Het zullen meestal (maar niet altijd) situaties zijn die vroeg of laat zullen uitmonden in een definitief verblijf waarbij betrokkene in voorkomend geval automatisch zal terechtkomen in de categorie van de algemene vrijstellingen.

In de praktijk zal de arbeidskaart C dan ook in de meeste gevallen niet meer zijn dan een bevestiging door de bevoegde Gewestminister van het feit dat betrokkene op dat ogenblik en voor een welbepaalde duur een recht heeft op algemene toegang tot de arbeidsmarkt.

Dit recht op tewerkstelling wordt gecreëerd door en is een rechtstreekse afgeleide van een welbepaalde tijdelijke "verblijfs"-situatie. Het heeft als dusdanig niets te maken met enigerlei voorwaarde die verband zou houden met de goede werking van de plaatselijke arbeidsmarkt.

De duur van de C-kaart zal dan ook per definitie bepaald worden door de duur van het verblijf maar zou geen bijkomende rechten naar verblijf toe, kunnen creëren.

Het gaat hier duidelijk om een persoonlijk recht van de betrokken vreemdeling dat wordt gematerialiseerd in de vorm van een arbeidskaart C, waardoor zijn mogelijkheden op toegang tot de arbeidsmarkt zeker niet zullen worden beperkt ten opzichte van de actuele regelgeving, maar als enige bedoeling heeft zijn integratie op de arbeidsmarkt vlotter te laten verlopen.

Zoals reeds herhaaldelijk werd voorgesteld, blijft de migratiedienst van het Vlaamse Gewest van mening dat dit recht best mede zou worden geïncorporeerd in de verblijfstitel. Zowel juridische als technische bezwaren lijken dit momenteel te verhinderen.

De invoering van e-governement in deze materie zou op korte of middellange termijn gemakkelijk een oplossing kunnen bieden aan vele van deze problemen. Waar nu zowel bij de aanvraag als bij de afhandeling en de uitvoering van de beslissingen, behoorlijk zware administratieve procedures dienen gevolgd (o.a. indienen van aanvraagdossiers, het aanmaken van de arbeidskaarten en de arbeidsvergunningen, het verzenden van deze kaarten en vergunningen naar werkgevers en werknemers via geëigende procedure, enz.), met alle mogelijke gevolgen van dien (lange behandelingstermijnen, meer risico voor materiële vergissingen, vervalsing van documenten, enz...) moet er naar gestreefd worden om de dossierbehandeling zoveel als mogelijk te dematerialiseren. Dit zal uiteraard in stappen moeten gebeuren. In een eerste fase lijkt het voor de hand liggend dat de beslissing inzake tewerkstelling door de migratiediensten via elektronische weg zou worden overgemaakt aan de dienst die verantwoordelijk is voor het toekennen of afleveren van de verblijfsvergunning. Op die manier zou de mogelijkheid tot werken onmiddellijk kunnen worden vermeld op de verblijfstitel.

- **De arbeidskaart B**

Naast het regime van de vrijstellingen en de arbeidskaarten C wensen de migratiediensten de arbeidskaarten B te behouden voor die categorieën van werknemers die, op verzoek van een werkgever, specifiek met het oog op een tewerkstelling naar België komen.

De arbeidskaart B zal hierbij dan ook steeds het logische complement zijn van de arbeidsvergunning die aan een werkgever werd toegekend.

In dit voorstel verdwijnen de arbeidskaart A en de voorlopige toelatingen. In de plaats komt een meer coherente regeling die kort samengevat hierop neerkomt:

- een vrijstelling van de verplichting om te beschikken over een arbeidskaart voor al wie gemachtigd of toegelaten werd tot een verblijf van onbeperkte duur;
- een vrijstelling van de verplichting om te beschikken over een arbeidskaart voor zeer specifieke tewerkstellingsactiviteiten van korte duur (bvb. een buitenlandse beroepsvoetballer die met zijn

buitenlandse club deelneemt aan een wedstrijd of een toernooi in België; een buitenlandse artiest die eenmalig of voor beperkte duur in België optreedt, enz...);

- een arbeidskaart C voor al wie gemachtigd of toegelaten werd tot een tijdelijk verblijf in België om andere dan tewerkstellingsredenen;
- een arbeidskaart B voor al wie kan gemachtigd of toegelaten worden tot een tijdelijk verblijf in België specifiek om redenen van tewerkstelling.

Voordelen van dit voorstel

De voordelen van dit concept zijn velerlei en komen in ruime mate tegemoet aan de prioriteiten die door het huidige beleid zowel op federaal als op gewestelijk niveau worden gesteld:

A - Op het vlak van de regelgeving zelf:

De voorgestelde teksten zijn eenvoudiger, logischer en coherenter.

Er is een betere afstemming van de wetgeving inzake tewerkstelling van buitenlandse werknemers op de verblijfswetgeving en vice-versa.

Het volume aan regelgeving wordt gereduceerd.

De procedures zijn duidelijker en efficiënter, en zullen op korte of middellange termijn een vlotte(re) implementatie van het e-gouvernement mogelijk maken.

B - Naar de betrokken werknemers en werkgevers:

De invoering van de arbeidskaart C zal in vele gevallen meer duidelijkheid en meer (rechts)zekerheid geven zowel aan de werkgever als aan de werknemer.

In de huidige regelgeving moet de betrokken werkgever op het ogenblik dat hij deze werknemers wenst in dienst te nemen, in vele gevallen nog vooraf een aanvraag indienen en ook vooraf een arbeidsvergunning (of een voorlopige toelating tot tewerkstelling) bekomen vooraleer de tewerkstelling ook effectief kan beginnen.

Dit is voor vele werkgevers een onoverkomelijke hindernis, om uiteenlopende redenen:

Enerzijds zien zij op tegen de administratieve procedures die vaak ingewikkeld en tijdrovend zijn en bovendien onzeker wat het resultaat betreft. Daarnaast leeft bij hen de vrees voor bijkomende controles omwille van een grotere “officialisering” van dit soort tewerkstelling bij meerdere overheids- en controlediensten. Gezien de vergunning vaak wordt geconditioneerd door het al dan

niet legaal verblijf van de betrokken werknemer in de toekomst is het voor hen ook niet duidelijk op welk ogenblik de vergunning haar geldigheid verliest. Anderzijds kunnen de boetes voor illegale tewerkstelling van vreemdelingen draconisch hoog oplopen. Dit alles maakt dat zij in vele gevallen geen risico willen lopen, en dat zij pas in laatste instantie deze categorie van werknemers zullen aanspreken. Dat dit de integratie van deze vreemdelingen niet bevordert hoeft geen verder betoog.

In vele gevallen is deze tewerkstelling in de praktijk zelfs niet haalbaar, zo bvb. in de interim-sector waar de meeste contracten onmiddellijk moeten kunnen ingaan en gesloten worden voor zeer korte periodes van één of meerdere dagen of een week. Hierdoor is het de facto onmogelijk om tijdig een volledige aanvraagprocedure te doorlopen. Immers de periode tussen de indiening van de aanvraag en het afleveren van de vergunning belooft al vlug acht tot tien werkdagen.

Voor de buitenlandse werknemers volstaat het dan ook niet alleen werk te vinden, zij zullen in vele gevallen de potentiële werkgever eerst nog moeten overtuigen om voor hen een aanvraag te willen indienen. Gevolg hiervan is dat het vaak de betrokken vreemde werknemer zelf is die in de plaats van de werkgever het dossier probeert samen te stellen, in te dienen en op te volgen, wat uiteraard niet evident is gelet op zijn vaak beperkte kennis van taal en gebruiken.

Door het invoeren van de arbeidskaart C wordt het voor de werknemer veel gemakkelijker om zijn recht op tewerkstelling te bewijzen aan iedere geïnteresseerde werkgever.

Weliswaar zal de *werknemer* een aanvraagprocedure moeten doorlopen, maar deze zal in principe veel eenvoudiger zijn dan de huidige procedure van arbeidsvergunning en arbeidskaarten, of voorlopige toelatingen. Zij kan bovendien onmiddellijk worden aangevraagd en toegekend, en hangt niet af van een vooraf gekende tewerkstelling.

De *werkgever* zal in voorkomend geval geen bijkomende administratieve procedures hoeven te verrichten, vermits hij in dit voorstel zal vrijgesteld zijn van het voorafgaand indienen van een aanvraag en het vooraf bekomen van een vergunning. Hij zal de betrokkene onmiddellijk kunnen in dienst nemen.

Ook de sector van de uitzendarbeid zal in dit concept ten volle kunnen beroep doen op deze categorie van werknemers.

De arbeidskaart C kan op die manier uitgroeien tot een belangrijk middel van integratie. In die zin is dit zelfs te verkiezen boven een systeem van moeilijk te begrijpen en moeilijk te bewijzen tijdelijke vrijstellingen, zoals in het ontwerp van minister Onkelinx wordt voorgesteld.

Het zal voor de houder immers veel eenvoudiger zijn om via een C-kaart het recht op tewerkstelling te bewijzen dan de potentiële werkgever te overtuigen dat voldaan is aan de soms moeilijk te begrijpen criteria van sommige vrijstellingen.

C - Naar de betrokken administraties en overheidsdiensten:

Er is onmiskenbaar een betere afstemming van de verblijfswetgeving op de reglementering inzake tewerkstelling van vreemde werknemers en vice-versa.

Bij de arbeidskaart B is het de tewerkstelling die rechten creëert naar het verblijf, daar waar bij de arbeidskaart C het verblijf rechten creëert naar de tewerkstelling.

De juridische en grondwettelijke bezwaren waarbij gesteld wordt dat de federale overheid door het uitbreiden van het systeem van vrijstellingen de bevoegdheden van de Gewesten zou uithollen, worden in dit concept volkomen geneutraliseerd.

Het systeem biedt de mogelijkheid om op een veel efficiëntere manier directe en indirecte controles uit te voeren.

De rechtstreekse koppeling van de geldigheidsduur van de C-kaart aan de duur van het verblijf houdt een automatische controle van het verblijf in op het ogenblik van de hernieuwing. Hoe meer het verblijfsstatuut precair zal zijn, hoe meer ook de duur van het verblijf en de daaraan gekoppelde duur van de tewerkstelling precair zal zijn. Noodzakelijkerwijze zullen op dat ogenblik ook de aanvragen tot hernieuwing van de C-kaart frequenter zijn, met impliciet een efficiëntere controle en opvolging tot gevolg.

Naar het beleid toe wordt het mogelijk om een duidelijker beeld te krijgen van de werkelijke migratie omwille van redenen van tewerkstelling, en van het potentieel aan vreemde werkzoekende werknemers die evenwel om andere dan tewerkstellingsredenen tijdelijk in ons land verblijven.

8 OVERZICHT VAN DE STATISTISCHE TABELLEN

1. **Evolutie arbeidskaarten**
(overzicht 1991 → 2001)
2. **Evolutie voorlopige toelatingen**
(overzicht 1994 → 2001)
3. **1e Aanvragen met migratie 2001**
(indeling per nationaliteit per soort kaart en geslacht)
4. **1e Aanvragen zonder migratie 2001**
(indeling per nationaliteit per soort kaart en geslacht)
5. **Hernieuwingsaanvragen B 2001**
(indeling per nationaliteit, immigratie / geen immigratie en geslacht)
6. **Nationaliteiten afgeleverde vergunningen 2001**
(overzicht van de nationaliteiten per soort vergunning en per provincie)
7. **Arbeidskaarten per geslacht en leeftijdscategorieën 2001**
8. **Afgeleverde B-kaarten 2001** per categorie werknemer en sector van tewerkstelling
9. **Afgeleverde voorlopige toelatingen 2001** per categorie werknemer en sector van tewerkstelling

